

සංඝාර ඝාගරයෙන්
එතෙර වන්නට..

නිවන්
විණ-2

ලඬුනේරුවකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ
කමමට්ඨානාචාර්ය පූජ්‍යපාද මාන්කඩවල සුදස්සන හිමි

සංසාර සාගරයෙන් චිතෙර වන්නට...

නිවන් බණ - 2

ලබ්ධිනේරුවකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ

ධර්මාචාර්ය

පූජ්‍යපාද මාන්කඩවල සුදස්සන හිමි

ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2013 ජනවාරි

ISBN - 978-955-0854-01-1

ප්‍රකාශනය

ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය
බොදුමග ක්‍රියාශිලි සංසදය
ජයබහලු පර්යන්තය

මුද්‍රණය

කොලිටි ප්‍රින්ටර්ස්
17/2, පැහිරිවත්ත පාර, ගංගොඩවිල,
නුගේගොඩ.
වෙලි : 011 4 870 333

පෙරවදන

නිවන් බණ (දෙවැනි කොටස) නමින් පින්වත් ඔබ අතට පත් වන මේ කෘතිය ලබුනෝරුවකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ධර්මාචාර්ය මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද අගනා ධර්ම දේශනා එකතුවකි. නිවන ම අරමුණ කරගත් ධර්ම දේශනා පවත්වන යතිවරයෙකු ලෙස උන්වහන්සේ ප්‍රකට ය. සෙනසුන්ගහ ව විදසුන් වැඩිමෙන් ලබන අත්දැකීම් හා ත්‍රිපිටක පෙළ අනුසාරයෙන් ආකර්ෂණීය ලෙස ගැඹුරු දහම් කරුණු වටහා දීමට උන්වහන්සේ සතු ව ඇත්තේ නිසඟ හැකියාවකි.

නිවන් බණ යනුවෙන් සරල වහරකින් හැඳින්වුව ද මේ ධර්ම දේශනා එකතුව අතිශයින් ම ගාම්භීර වූවකි. සැබැවින් ම ඔබ ගෙවමින් සිටින ජීවිතය යනු කුමක් දැයි යන්න අවබෝධ කරගැනීමට මඟපෙන්වන අතර දුක්සහගත අත්දැකීම්වලට සදහට ම නැවතුම් තිත් තබන ආකාරය නිවන් බණ තුළින් ඔබට පෙන්වා දෙයි.

සාමාන්‍ය ජනයා දුකින් මිදීම සඳහා අනුගමනය කරන පිළියම් නැවතත් දුකකට ම මුලපුරන අයුරු නිවන් බණ ඇසුරින් මැනවින් පැහැදිලි කරගත හැකි ය. සැප ළඟා කරගැනීමේ නියම මග' නො දත්කම් නිසා ජීවිත කාලය පුරා ම දුකින් මිදීම උදෙසා දුක ම වගා කරගන්නා ජනයා මිය යන්නේ දුක කරපින්නාගෙන ය.

කෙසේ වෙතත් නිවන් බණෙහි කියා දෙන දුකින් මිදීමේ මඟ ද දුක් සහිත වූවක් යැයි - විශේෂයෙන් ම ගෘහ ජීවිත ගත කරන පිරිස් - වරදවා නො ගත යුතු ය. නිවන් බණෙහි සුවිශේෂත්වය එයයි. ඕනෑ ම කටයුත්තක නියැළීමට අවශ්‍ය කරන මූලික අධිෂ්ඨානය, පරිශ්‍රමය, සිහිය යනාදී අංග හැරුණු විට නිවන් බණ පිළිපැදීම අමුතුවෙන් දුකක් වන්නේ නැත. ගිහි ජීවිතයෙහි කටයුතු කරගෙන යන අතර ම වුව ජීවිතයේ හා ලෝකයේ යථා ස්වභාවය විමර්ශනය කළ හැකි මඟ එමගින් පෙන්වා දෙනු ලැබේ. මේ ප්‍රතිඵල යෙහි හැසිරීම සඳහා ගේ-දොර ඉඩකඩම්,

යාන-වාහන, අමු-සැමියන්, දරු මල්ලන් අත්හැර යා යුතු ම නැත. අවශ්‍ය කරන්නේ තමන් පරිහරණය කරන සියලු දෑ පිළිබඳ යථා ස්වභාවය නුවණින් මෙනෙහි කිරීමයි. මේ කාරණය වතුරාර්ය සත්‍යය දුකින් දොම්නසින් අවබෝධ කළ යුත්තක් නො වේ' යන මාතෘකාව යටතේ නිවන් බණ අංක 1 පොතෙහි මැනවින් විවරණය කර ඇත.

මේ ලිපි පෙළෙන් නිසි ඵල නෙළාගැනීම සඳහා කෙනකු තුළ තිබිය යුතු අවම අනිවාර්ය සුදුසුකම් දෙකක් වේ. ඉන් එකක් නම් දූතට දකිනවාට වඩා වෙනස් දෘෂ්ටි කෝණයකින් ලොව දෙස බැලීමට තරම් ගවේෂණශීලී, විවෘත හා නිහතමානී මනසකින් යුතු වීමයි. අනෙක දුක් සහගත අත්දැකීම්වලින් සදහට ම නිදහස් වීම සඳහා අවංක ඕනෑකමක් තිබීමයි.

නිවන් බණ, සීමාසහිත උපාලි පුවත්පත් පෞද්ගලික සමාගමේ ප්‍රකාශනයක් වන බුදුමග පුවත්පතෙහි පළ වෙමින් පවතින ලිපි පෙළකි. සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් දේශිත මේ සදහම් පණිවිඩ, බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස පුවත්පතකට ඉදිරිපත් කිරීමට යෝජනා කරන ලද්දේ ලබුනෝරුවකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ප්‍රධාන දායක ධුරන්ධර (දුන් බෞද්ධයා මාධ්‍ය ජාලයේ කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂ) මහේෂ යහම්පත් මහතා විසිනි. වචනයේ පරිසමාප්තාර්ථයෙන් ම සැදුනුවත් බෞද්ධයෙකු, කළ‍යාණ මිත්‍රයෙකු වන ඒ මහතා ගේ ප්‍රාර්ථනය මැනවින් ඉටු ව ඇති බව නිවන් බණ ලිපි පෙළට පවතින ඉහළ පාඨක ප්‍රතිචාර සැලකීමේ දී පෙනී යයි.

මේ ලිපි පෙළ පළ කිරීමට තෝරා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් 'බුදුමග' පුවත්පතෙහි ප්‍රධාන කර්තෘ සහ ඉරිදා දිවයින ප්‍රධාන කර්තෘ ගාමිණී සුමනසේකර සූරිත්ට නිවන් බණ කියවීමෙන් සැනසුණු සුවහසක් පාඨක කැළ ගේ කෘතඥතාපූර්වක පුණ්‍යානුමෝදනාව හිමි වනු ඇත. සෑම මසකට ම වරක් නොවරදවා නිවන් බණ ලිපිය ලියා දෙන ලෙස අපට සිහිපත් කර දෙන 'බුදුමග' සංස්කාරක ලක්මාල් බෝගහවත්ත මහතා ද මේ පිත්තමෙහි අමතක කළ නොහැකි කොටස්කරුවෙකි.

නිවන් බණ ලිපි එකතුව නොමිලයේ බෙදාහැරෙන ග්‍රන්ථ දෙකක් ලෙස එළිදකින්තේ තවත් සුවිශේෂී සදහම් ලැදි ක්‍රියාකාරී බෞද්ධවතු

වන ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ බෞද්ධ ක්‍රියාශීලී සංසදයේ ප්‍රධාන සංවිධායක එස්. කුමාරසිංහ මහතා ගේ අප්‍රතිහත ඓතිහාසයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසිනි. ඉකුත් කාලය තුළ ඒ මහතා ගෙන් සවියෙන් උපයාගත් ස්වකීය ධනය යොදවමින් කළණ මිතුරන් ද හවුල් කරගෙන මෙවැනි සදහම් පොත්පත්, සිඩි හා ඩිවිඩි රාශියක් මුද්‍රණය කරවා නොමිලයේ බෙදාහැර ඇත. ඒ මහතා අතර් බෞද්ධ ක්‍රියාශීලී සාමාජිකයන් ගේ අධීක්ෂණය යටතේ වරාය අධිකාරිය තුළ සදහම් පුස්තකාලයක් ද ක්‍රියාත්මක වේ. දළදා යන්ත්‍ර සූත්‍ර අතර ගැවසෙමින් දිවා රැ වෙහෙසකර වෘත්තියක යෙදෙන අතර ධර්ම ප්‍රචාරය වෙනුවෙන් ඒ මහතා කරන කැප කිරීම අතිශයින් ම ප්‍රශංසනීය ය.

බැලූ බැල්මට සැපක් යැයි සිතන ජීවිතය තුළ ඔබ කෙතරම් දරුණු හා බියකරු උගුලකට හසු වී ඇත් ද යන්න හරිහැටි වටහාගත් දිනක නැණැස පාදා, ගැනීමට ඔබ එක මොහොතක් හෝ පමා නො වන බව බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාරා තිබේ. නිවන් බණ, ඔබට සදහට ම දුකින් මිදීම සඳහා අවශ්‍ය කරන ඒ නැණැස පාදා දීම පිණිස ය.

ඊ. ආර්. කුලසිංහ

කර්තෘ මණ්ඩලය, උපාලි පුවත්පත් සමාගම.

පුණ්‍යානුමෝදනාව

සසර සයුරින් එතෙර වීමට මෙය පහුරක් ම වේවා!

මේ උතුම් බුද්ධ ශාසනය මෙතෙක් කලක් ආරක්ෂා වී පවතින්නේ අතිපූජනීය වූ මහසඟරුවනේ අනුහසිනි. අනුබුදු, මිහිදු මාහිමියන් ගෙන් පැවතෙන්නා වූ සුපේශල, ශික්ෂාකාමී සඟ පරපුර අතරට වර්තමානයේ එකතු වන ලබුනෝරුවකන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ධර්මාචාර්ය අතිපූජ්‍ය මාන්කඩවල සුදස්සන හිමිපාණන් වහන්සේ මෙකල වැඩවසන උතුම් කළ්‍යාණ මිත්‍ර ස්වාමීන්වහන්සේ නමකි. උන්වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද ධර්ම දේශනා ඇසුරින් බුදු මඟ පුවත්පතට සකස් කරන ලද නිවන් බණ නමැති ලිපි පෙළින් දහම් මතාකා 20ක් පමණ එකතු කොට නිවන් බණ 1 කෘතිය සම්පාදනය කරන ලදී. නිවන් බණ 2 නමින් මේ ඔබ අතට පත් වන්නේ බුදුමඟ ලිපි පෙළට අයත් තවත් එවැනි ම ධර්ම දේශනා එකතුවකි.

ප්‍රථමයෙන් ම පූජ්‍යපාද සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේට මෙහිලා පුණ්‍යානුමෝදනා කරමු. උන්වහන්සේට මේ බුදු සසුනේ දී ම උතුම් වූ චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ වේවා! එමෙන් ම මේ පොතෙහි අවසානයට අමතර පරිච්ඡේදයක් ලෙස එක් කර ඇති සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද ධර්මදේශනාවෙහි මුද්‍රිත පිටපත ලබා දීමට කාරුණික වූ කේ. ජයකොඩි මහත්මා ඇතුළු පිරිසට ද පුණ්‍යානුමෝදනා කරමු.

මේ උතුම් ධර්ම දානය සිදු කිරීමට ඒ. ආර්. කුලසිංහ මහත්මා ද ඇතුළු "දිවයින" කාර්ය මණ්ඩලයෙන් ලද නොමඳ සහායට තුනුරුවනේ ආශීර්වාදය ප්‍රාර්ථනා කරමු. මෙහි ලා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ "බොදුමග ක්‍රියාශීලී සංසදයේ" සියලු ම සාමාජික පින්වතුන් නිරන්තරව ලබා දෙන දායකත්වය ද අගය කරමු. මේ කටයුත්ත සඵල කරගැනීමට උපකාර කළ වරාය අධිකාරියේ සමස්ත කාර්ය මණ්ඩලයට ද, බාහිරින් සම්බන්ධ වූ ශ්‍රද්ධාබුද්ධි සම්පන්න පින්වතුන්ට ද, කොලිටි මුද්‍රණාලයේ

සී. ජයසෝම මහත්මා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලයට ද පුණ්‍යානුමෝදනා කරමු. නිවන් සිරි ලබන තුරු අප සැමට දෙලොව ශාන්තිය යහපත උදා වේවා යි ප්‍රාර්ථනය කරමු.

දේශක හිමියන් ගේ අවසරය ඇති ව මේ දහම් පොත ඕනෑ ම අයෙකුට මුද්‍රණය කර නොමිලයේ බෙදාහැරිය හැකි ය. තව ද ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ "බොදුමග ක්‍රියාශීලී සංසදය" හරහා මේ ආකාරයේ සදහම් පොතපත, සීඩ්, ඩිවිඩ් ආදිය මුද්‍රණය කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමට තම ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් දායක වී ඔබට ද මහත් වූ පුණ්‍ය සම්භාරයක් අත් කරගැනීමට අවස්ථාව ඇති බව සතුටින් දැනුම් දෙමු.

අප කරන මෙම ශාසනික මෙහෙය සඳහා සත්පුරුෂ වූ ඔබත් දායක වන්න.

මේ සම්බන්ධ වැඩිදුර තොරතුරු

0112 483 642 / 0773 685 043

දුරකථන අංකවලින් අපගෙන් විමසිය හැකි ය.

සසුන් ලැදි මෙන් සිතැති,

එස්. කුමාරසිංහ

ප්‍රධාන සංවිධායක,

බොදුමග ක්‍රියාශීලී සංසදය,

ජයබහලු පර්යන්තය,

ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය,

කොළඹ.

2013 ජනවාරි

බෙදුයෙන් දහම් ක	෫
බජනය කෙළෙන් ගුණ ක	෫
බග දහමින් සස	෫
බැවින් බගවත්වී ය මුනි ස	෫

විබෙව් ජාතික එස්. මහින්ද හිමි

පටුන

1	බුදු, පසේබුදු, මහරහත් උතුමන්වහන්සේලා ගේ දැක්ම	1
2	මහා පරිවර්තනයකට හේතු වන දර්ශනය	7
3	මාර සෙනඟ උපක්‍රමිකව පරාජය කිරීමේ වැදගත්කම	13
4	මේ අවස්ථාව අත්නොහරින්න	19
5	ඔබ දන්නා තරම සහ නො දන්නා තරම	25
6	ඇස යනු ඔබ සිතා සිටින ඇස ම ද?	31
7	ඔබෙන් එලව එලවා වැඩ ගන්නා ස්වාමියා	37
8	ඔබ ගත කරන මේ ජීවිතය ම අවිද්‍යාවයි	43
9	ඇසෙන් මිදීම සයරින් ම මිදීම ය	49
10	2012.05.15 දින බෞද්ධයා නාලිකාවෙන් ප්‍රචාරය වූ ධර්ම දේශනාව	53

බුදු, පසේබුදු, මහරහත් උතුමන්වහන්සේලා ගේ දැක්ම

තිරිසන් සතෙක් මෝඩකමට දුක විඳින එක පුද්ගලයෙක් නෙමෙයි. ඒත් අපි...? මෝඩකමට අපි හුරු වෙලා හින්දයි, මෝඩකම අපේ ජීවිතය වෙලා හින්දයි අපිට මේකෙ බරක්පතළක් නැත්තෙ.

පෙනෙන දේ පවතිනව, පවතින දේ පෙනෙනව කියලා, 'තියෙන දේ' (මිලිගුව) ගන්න දුටු තිරිසන්ගත සතායි, ඉඳිවියෙන් තියෙනව කියලා හිතෙන දෙයක් ගන්න අත දාන අපියි අතරෙ වෙනසක් නැහැ.

පෙනෙන දේ ගන්න අත දමන තාක් ජරා මරණ දුක හිස් නෑ. ගන්න අත දමන්න ම ඕන නැහැ, පෙනෙන දේයි මේ තියෙන්නෙ කියලා හිතාගෙන ඒ දිහා බැලුවත් ඇති. නුවණක් නැති කෙනාට මේ ඇහැ තරම් අයහපතක් කරන ඊට වඩා දෙයක් නෑ.

හැබැයි මිලිගුවෙ දි ඒ ඇහැමයි, ඒ තිමින්නමයි නුවණ තියෙන අපිට ඒ

රැවිල්ලෙන් මිදෙන්න හේතු වුණේ. තිරිසන්ගත සතාට බැඳෙන්න හේතු වුණේත් (ඒ සතා ගෙ) ඇහැමයි ඒ නිමිත්තමයි.

බුදු දහමේ සදහන් වන මහා ප්‍රඥාවෙන් පොල් කෙන්දක් තරම් තිබුණොත් ඒත් ඔබට ගොඩ යන්න පුළුවන්. බුදුදහම මහා රන් ආකරයක් නම් ඒ රන් ආකරයෙන් අබ ඇටයකින් දාහෙන් පංගුවක රන් කැල්ලක් තිබුණත් අපි ගොඩ. රත්රන් රත්රන්මයි. ලෝකෝත්තර නුවණ ඒ තරම් බිදක් වත් උපන්නොත් ඒක දුටු දානවාමයි. මොකද ඒක බිජයක් විදියට ක්‍රියා කරන නිසා. අද එහෙම බිජයක් ඔබ තුළ තිබුණොත් රන් ආකරයක් වෙලාමයි නතර වෙන්නේ.

එහෙම වත් බිජයක් අපි ගාව තිබුණේ නැති හින්දයි, රන් කියල නාමයක් වත් නො තිබුණු හින්දයි මෙපමණ කල් සසරෙ එන්න වුණේ.

ඒ හින්ද දැන් අපිට කරන්න කියෙන දේ තමයි, පවතින දේ පෙනෙනව, පෙනෙන දේ පවතිනව කියන දැක්ම වෙනස් කරන්න ඕන.

ඒත් මිරිඟුවේ දි තිරිසන්ගත සතා වගේ අපි මොකද කරන්නේ 'පවතින දේ පෙනෙනව, පෙනෙන දේ පවතිනව' කියල දුටුවව පෙනෙන දේ ගන්න. අන්තිමට හති දාල ම මැරෙනව. ලෝකයා කවදා හරි තෘප්තිමත් වෙලා, වස්තු පිපාසය සන්සිදිල ද මැරෙන්නේ බලන්න. දේපළ හරක බාන වතුපිටි ගෙනත් දෙන්න පිපාසය සන්සිදෙයි ද බලන්න. කෝටියක් ප්‍රකෝටියක් රත්රන් මාල වළලු ගෙනත් දෙන්න ඇති වෙයි ද බලන්න. කාර් බස් වාහන ගෙනත් දෙන්න ඇති වෙයි ද කියල බලන්න.

විහුද පිරෙන්නේ නෑ කවර දා වත් කොපමණ වතුර ගැලුවත්. මනුස්සය ගෙ තණ්හාව පිරෙන්නේ නෑ කවර දා වත්.

ඔබත් මිරිඟු පස්සේ දුටු අය. පිපාසය සන්සිදෙන්නේ නැහැ කවර දා වත්. කිසි ම දේකින් සැහිමකට පත් වෙලා තියෙනව ද? සැහිමකට පත් වෙයි ද බලන්න. පත් වෙන්නේ නෑ.

බුදු පසේ බුදු මහ රහතත්වහන්සේ ලා කියන්නේ තිරිසන්ගත සතා

දකින මිරිඟුවේ දි අපි හිතන මට්ටම යම් සේ ද අන්න ඒ විදියට ලෝකයේ ඇති තතු වටහාගන්න පිරිසක්. (ඒ පිරිසට සාපේක්ෂව අපේ අවබෝධය තිරිසන්ගත සතුන් ගෙ මට්ටමයි).

අපි දකින අහන දේ ගන්න හිතල්ලත් පිපාසය සන්සිදුව ගන්නේ නැහැ. බුදු පසේබුදු මහරහතන් වහන්සේලා මිරිඟුවේ උපමාවේ දි අපි හිටපු තැන වගේ...පවතින දේ පෙනෙන්නේ නැහැ පෙනෙන දේ පවතින්නේ නැහැ කියන ඥාන දර්ශනය තියෙනව. ඒ හින්ද දකින දේ ගන්න අත දමන්නේ නැහැ. ගහපු කෙනාට ගහන්න යන්නේ නැත්තේත් ඒ හින්දමයි. පෙනෙන දේ අල්ලන්න (තණ්හාවෙන් බදාගන්න) යන්නේ නැහැ.

රහතත්වහන්සේලාට රූප තණ්හාව නැහැයි කියල අපි කතා කරන්නේ ඔන්න ඔය තත්ත්වයයි. පෙනෙන දේ අල්ල ගන්න උත්සාහ කිරීමයි තණ්හාව. රහතත්වහන්සේලාට එහෙම තණ්හාවක් නැහැ. ඇයි ඒ? මොකක් හින්ද ද?

හොඳට බලන්න කො, මිරිඟුව දකින කොට අපිට ජල තණ්හාව එනව ද තිරිසන්ගත සතාට වගේ? වතුර නැති බව, හිස් බව, තුවිෂ් බව, ශුන්‍ය බව දකල තණ්හාව නැති වෙලා නේ..

අන්න ඒ වගේ අද අපි ගෙවල් දොරවල් රන් රිදී මුතු මැණික් යාන වාහන - මිරිඟුව ජලය කියා වටහාගෙන දකිනව වගේ - දකින හින්දයි තණ්හාව. රහතත්වහන්සේලා එහෙම දකින්නේ නෑ.

ධාතු සම්පස්සය නිසා හිතට මෙහෙම දේවල් මැවෙනව කියල උන්වහන්සේල දන්නව. එහෙම මැවෙන දේ (පෙනෙන දේ), තියෙන දේ (සතර මහා ධාතු) නෙමෙයි කියල දන්නව.

එතකොට දැන් සම්මා දිවියේ කෙටියෙන් ගත්තොත්, ඇයි ඒකට විද්‍යාව කියල කිව්වෝ? පෙනෙන දේ පවතින්නේ නෑ, පවතින දේ පෙනෙන්නේ නැහැ කියල දැක්කොත් නිමිති හිටින්නේ නෑ, එහෙම වුණොත් විඥානය පිහිටන්නේ නෑ, එහෙම වුණොත් ජරා මරණ දුක නිරුද්ධ වෙනව නේ ද කියල දන්නව.

පවතින දේයි පෙනෙන්නේ, පෙනෙන දේයි පවතින්නේ කියලා බැලුවොත් ජරා මරණ දුක එනවා නේ ද කියලා දන්නවා. ඒ හින්දා දුක බැලුවොත් ජරා මරණ දුක එනවා නේ ද කියලා දන්නවා. අන්න ඒ එන විදියට බලන්නේ නැති ව අනෙක් විදියට බලනවා. අන්න ඒ බලනවා කියන සිද්ධිය තුළ තියෙනවා වතුරාරිය සත්‍යය දන්න බව, බලනවා කියන සිද්ධිය තුළ තියෙනවා කියලා කියන්නේ ජීවිතය වතුරාරිය සත්‍යය දන්නවා, නුවණ තියෙනවා කියලා කියන්නේ ජීවිතය යොදවන ආකාරය.

මං ඔබට තව උපමාවක් කියන්නම්. පහනක් තියෙනවා නම් පළඟැටියක් වගේ සතෙක් පහනට පනිනවා. පුංචි ළමයෙක් ගාව පහන තිබ්බොත් අත දානවා. ඇයි ඒ? පිටුවෙන් බව දන්නේ නෑ. ඔබ ගාව පහනක් තිබ්බොත් අත දානවා ද? ඇයි අත දාන්නේ නැත්තේ? ගින්න කියන්නේ පව්ටු ස්පර්ශයක්, මේකට අත දූම්මොත් පිටුවෙනවා, ඒ හින්දා අත දාන්න හොඳ නෑ. කියන නුවණ යෙදිලා තියෙන නිසා නේ.

හැබැයි, ඔහොම නුවණක් තියෙන හින්දයි මේ අත දාන්නේ නැත්තේ කියන අදහස ඒ වෙලාවේ ඔබ ළග තියෙනවා ද? ප්‍රඥා වෛතසිකයක් මෙනෙ යෙදිලා තියෙනවා ඒකයි මම අත දාන්නේ නැත්තේ කියලා ඔබ හිත හිතා ද ඉන්නේ ඒ වෙලාවේ...? ඔබ ළග පහනක් තැබුවොත් 'පහන කියන්නේ පව්ටු ස්පර්ශයක්, මේකට අත දාන්න හොඳ නෑ, පිටුවෙනවා' කියමින් විශේෂයෙන් හිත හිතා ද ඔබ ඉන්නේ...? නැහැ.

නුවණ කියන එකත් මෝඩකම කියන එකත් අමුතුවෙන් හිත හිතා ගන්න එකක් නෙමෙයි. ඒක ජීවිතය ම වෙලා. එයා කරන දෙයින්ම විද්‍යාමාන වෙන්නේ මෝඩ ද නුවණක්කාර ද කියන එක. අත නො දාන බවේ තියෙනවා මෙය පිටුවෙන බව දන්නවා කියන නුවණ. හැබැයි එයා වත් දන්නේ නැහැ එයාට නුවණක් යෙදිලා කියලා.

මට කියන්න වුවමනා කළේ නුවණ කියන එක ජීවිතය වුණා ම ඒ ගැන අමුතුවෙන් හිතන්න වත් වුවමනා නැහැ කියන එක.

ඔබ කණ්ණාඩියෙ පෙනෙන ඔබ ගෙ පිළිබිඹුවේ සුවද පුයර ගාන්න යනවා ද? නෑ. ඒත් නිරිසන්ගත සතෙක් කැඩපතක තමන් ගෙ ඡායාව වැටුණ ම ඒකට පනින්න ඉඩ තියෙනවා.

හැබැයි, මේ ඡායාවක් විතරක් නේ ද...මේකේ පුද්ගලයෙක් නෑ...කියා හිතලා, තර්ක කරලා ද ඔබ ඡායාවට පුයර නො දා ඉන්නේ...? එව්වර මහත්සි වෙන්න ඕන නෑ නේ ද? ඒ ක්‍රියාවේ ම තියෙනවා එයාට ඒ නුවණ යෙදිලා තියෙන බව. ඒ නුවණ කොපමණ ජීවිතය වෙලා තියෙනවා ද කියනවා නම් එයා වත් දන්නේ නැහැ එතෙම නුවණක් යෙදිලා කියලා.

රහත් භාවයට පත් උත්තමයෙක් දෙයක් ගන්න අත නො දානවා කියන එකේ ම වතුරාරිය සත්‍යය දන්න බව යෙදිලා තියෙනවා.

අනුවණකමත් යෙදෙන්නේ ඔහොමමයි. පවතින දේයි පෙනෙන්නේ, පෙනෙන දේයි පවතින්නේ කියලා අමුතුවෙන් වචන ඕන නෑ. බලන මාත්‍රයක ම තියෙනවා මෙහෙම බලන්න මෙයාට සිද්ධියක් තියෙනවා. තියෙන දේයි බලන්නේ කියන එක.

ඔබ දන්නවා නම් එහා පැත්තේ තියෙන්නේ මිරිඟුවක් එකත වතුර වළක් නෑ කියලා වතුර බලන්න ඔබ ඒ දිහාට හැරෙන්නවා ද? නෑ. තියෙනවා කියලා බලනවා නම් ඒ සිද්ධිය තුළ නැද්ද වතුරාරිය සත්‍යය නො දන්නාකම...?

දත් දුක්කේ අඥානං...දුක්කේ සමුදයේ අඥානං...වචන ඕන ම නෑ. මේ බලන සිද්ධිය තුළ ම මෝඩකම යෙදිලා. විද්‍යාව කියලා කියන්නේ මෙහෙම නො බලනකම. බලන්න එහෙ ජලය නෑ. එහෙ තියෙන්නේ මිරිඟුව. අපි එහෙ බලන්න කියලා ගියත් හිතට පෙනෙන දෙයක් විතරයි නේ. ඒ පෙනෙන දේ එහෙ තියෙනවා නෙමෙයි කියන නුවණ හින්දා බලන්න හැරෙන්නේ නැතිකමමයි නුවණ. ඒ තුළ තියෙනවා දුක්කේ අඥානං...දුක්කේ සමුදයේ අඥානං...දුක්කේ නිරෝධයේ අඥානං..

එයා ජාති, දුක්ඛා... ජරා, දුක්ඛා...ව්‍යාධි, දුක්ඛා...වචන දන්නේ නැති වෙයි. නමුත් මෙහෙම හැරිලා බලන්නේ නෑ කියන එක තුළ ඒ ඔක්කොම ටික යෙදිලා තියනවා. නැද්ද...? තියෙනවා.

එහෙනං අපිට වතුරාරිය සත්‍යය අවබෝධ කරගන්න කියලා කරන්න තියෙන්නේ මොකක් ද? පවතින දේ පෙනෙනවා නෙමෙයි පෙනෙන දේ පවතිනවා නෙමෙයි කියන එක දකින්න.

ඔත්ත දුන් එක දෙයයි ඔබට දුන්නේ කරන්න. ජරා මරණ කියන තැනින් මිදෙන්න ඕන නම් අවිද්‍යාව කියන එකයි මේ ජරා මරණ දුකට මුල කියල පෙන්නුව. මෙයින් (ජරා මරණ) මිදෙන්න නම් උල්පත තියෙන්නේ උඩ. ගලන්න පටන්ගන්නට පස්සෙ ගඟේ පහතින් නවත්තන්න උත්සාහ කළාට වැඩක් නෑ. උඩ තියෙන උල්පතයි වහන්න ඕන. ඒ මුල් කාරණාව විවර කරල පෙන්නුව කොළ රොඩු අයින් කරල පෙන්නුව මෙන්න මෙතනයි මේ උල්පත තියෙන්නේ. අවිද්‍යාව කියන්නේ මෙන්න මේකයි කියල ඔබට මම පෙන්නුව.

ඒ අවිද්‍යාවේ නිරෝධයටයි විද්‍යාව කියල කියන්නේ. විද්‍යාවයි අවිද්‍යාවයි දෙක එක ළඟ තියෙන්නේ නෑ. රැයයි දවාලයි වගේ. බැරි විමකින් වත් තියෙන්න බැරි ද? බැහැ. දවල් නැතිකමටමයි රැ කියන්නේ. රැ නැති කමටමයි දවල් කියන්නේ. පවතින දේ පෙනෙන්නේ නෑ පෙනෙන දේ පවතින්නේ නෑ කියන්නේ විද්‍යාව. ඒ විද්‍යාව ගන්න කොට අවිද්‍යාව ඉබේ ම අතහැරෙයි.

2

මහා පරිවර්තනයකට හේතු වන දර්ශනය

අවිද්‍යාව කියන එක භොයාගෙන ඒකට ප්‍රතිවිරුද්ධව බලන්න. අවිද්‍යාව භොයාගන්න ම විද්‍යාව භොයාගන්න අපිට හරි පහසුයි.

දුන් අපි අවිද්‍යාව භොයාගන්නා. (කරුණාකර මීට පෙර පළ වූ ලිපි බලන්න). කෙටියෙන් කියන්න බලන්න අවිද්‍යාව මොකක් ද කියල. ඔව්...අපිට පෙනෙන මට්ටම තමයි අවිද්‍යාව. විද්‍යාව කියන්නේ මේක අනෙක් පැත්ත. එව්වරයි. හැම වෙලාවෙ ම ලෝකෙට අනෙක් පැත්ත ලෝකෝත්තරයි.

එහෙම නම් විද්‍යාව කියන එක දකින්න ඕන කොහොම ද? තියෙන දේයි පෙනෙන්නේ....පෙනෙන දේයි තියෙන්නේ..... කියන එක අවිද්‍යාව නම් විද්‍යාව තමයි, තියෙන දේ පෙනෙන්නේ නෑ....පෙනෙන දේ තියෙන්නේ නෑ... මාරු කරන්න විතරයි තියෙන්නේ. ඔය තුළ තියෙනවා අනන්ත සංසාරේ මහා දුක් කන්දක නිවීම. මං ඒක පසුව විස්තර කරන්නම්.

එහෙම නම් විද්‍යාව මොකක් ද? පෙනෙන දේ කියෙනව නෙමෙයි, කියෙන දේ පෙනෙන්නෙන නෑ. වෙනත් විදියකින් කිව්වොත් පවතින දේ පෙනෙන්නෙන නෑ...පෙනෙන දේ පවතින්නෙන නෑ...මව්වරයි වෙනස් කරගන්න කියෙන්නෙන. එතෙර ඉඳන් මෙතෙරට. පවතින දේ පෙනෙනව...පෙනෙන දේ පවතිනව... කියන මේ මානසික මට්ටමේ ඉඳල, පෙනෙන දේ පවතින්නෙන නෑ...පවතින දේ පෙනෙන්නෙන නෑ... කියන මට්ටමට මනස වෙනස් කරගන්නයි කියෙන්නෙන. නිවන් දකින්න කියල වෙන මොකවත් ම කරන්න ඕන වෙන්නෙන නෑ. ඉබේ ම වෙන්න ඕන ටික වෙයි.

ක්‍රමය දන්නෙන නැති වුණාමයි අපිට ඔක්කොම අමාරු. අපි කියමුකො බුදුරජාණන්වහන්සේ ගෙ කාලෙ එක සිය විසි වයස ගිහිල්ලත් මහණ වෙච්ච, භාවනා කරපු අය නොබෝ දවසකින් රහත් වුණා. අද එක සිය විස්සෙ නෙමෙයි අවුරුදු විස්සෙ තරුණයෝ වුණත් මෙව්වර උත්සාහවත් වෙනව. ප්‍රතිඵලයක් නෑ.

මේ අය හිතන්නෙ, ස්කන්ධ, ධාතු, ආයතන, පටිච්ච සමුප්පාද, ඉන්ද්‍රිය මේ හැම එකක් ම එකක් එකක් ගානෙ දූන ගන්න ඕන කියල. පටිච්ච සමුප්පාදය ගන්නොත්, ජරා මරණ ගැන, ජාතිය ගැන, භවය ගැන, උපාදානය ගැන, තණ්හාව ගැන, වේදනාව ගැන මේව හොඳට ඉගෙන ගන්න ඕන කියල. එතකොට ආසුව, ඕස, යෝග, ග්‍රන්ථ, නිවරණ, කෙලෙස් මේව ඔක්කොම දුරු කරන්න ඕන කියල. මේව ඔක්කොම ඉගෙනගෙන, දුරු කරල, වඩල ඉවර කරන්න ගියොත් නිවන් දකිනව කියා මේ ටික ඉගෙන ගන්න වත් ජීවිතය මදි.

නමුත් මේ ශාසනය කියන්නෙ මේ එකක් කරන කොට අනෙක් සියල්ල අවබෝධ වන ශාසනයක්. එක නිවැරදි දෙයක් කරන කොට අනෙක් වැරදි ඔක්කොම අතහැරෙන ශාසනයක්. මොන තරම් කෙලෙස් තිබුණත්, ආසුව තිබුණත්, අකුසල් තිබුණත්, නිවරණ තිබුණත්, ඔක්කොම දුරු කරන්න එක මගයි කියෙන්නෙන, ඒ, සම්මා දිට්ඨි.

සම්මා දිට්ඨිය කියන්නෙ විද්‍යාවක්, විද්‍යාව උපන් කල්හි අවිද්‍යාව නිරුද්ධ

වෙනවා. සම්මා දිට්ඨිය විතරයි වැරදි ඔක්කොම අතහරින්න කියෙන එක ම මග. ඊට පස්සෙ නිවැරදි ඔක්කොම ගන්න කියෙන්නෙත් ඔය සම්මා දිට්ඨියෙ විතරයි. සම්මා දිට්ඨිය නමැති එක ධර්මය හොයාගෙන ඒක වඩන කොට, අතහරින්න කියෙන ඔක්කොම කෙලෙස් ධර්ම අතහැරෙයි. වැඩෙන්න ඕන ඔක්කොම කුසල ධර්ම වැඩෙයි. අපි දක්ෂ වෙන්න ඕනෙ ඒ එක ම ක්‍රමය දූතගන්න. මොනව හරි බොහෝ දේ කරනවට වඩා බොහෝ මහන්සි වෙල හරි ඒ එක දේ හොයාගත්තොත් හොඳයි.

බුදුරජාණන්වහන්සේ ගෙ කාලෙ දී එක උපාසක මහත්තයෙක් හිටිය සැවැත් නුවර. හරි ම ශ්‍රද්ධාවන්තයි. මේ උපාසක මහත්තය බණ අහල අහල කල්පනා කළා, මේ අහගන්න ධර්මයෙ හැටියට නම් ගිහි ගෙදර ඉඳලා නම් අප්‍රමාදව කටයුතු කරන්න බෑ. එව්වරට බාධක සහිතයි. නිවන් දකින්න අප්‍රමාදව කටයුතු කරන්න මහණ වෙන්න ඕන කියල.

එහෙම හිතල මහණ වුණා. ශාසනේ ඉන්නව, ආචාර්ය උපාධ්‍යයන් වහන්සේල කියල, පැවිදි කරන ස්වාමීන් වහන්සේට බණ දහම් කියල දෙන ස්වාමීන් වහන්සේලා පිරිසක්.

දැන් අපේ අලුත මහණ වෙච්ච ස්වාමීන් වහන්සේත් ධර්මය, විනය ඉගෙන ගන්න ආචාර්යයන් වහන්සේල ළඟට යනව.

ධර්මය ඉගෙන ගන්න ගියා ම ඒ ගුරු භාමුදුරුවෝ, මේ මේ ටික ඉගෙන ගන්න ඕන, මේ මේ ටික කටපාඩම් දෙන්න ඕන කියනව. විනයාචාරිත්වහන්සේ ගාවට ගියා ම මේ සීලය මේ මේ විදියට කියෙනව, පස් ආකාරයක්, හතර ආකාරයක්, මේ මේ විදියට රකින්න ඕන, උපසම්පදා සීලය මේ විදියටයි කියනව.

ඊට පස්සෙ මේ ස්වාමීන්වහන්සේ කල්පනා කළා මම වැඩ අඩු කරගන්න කියලයි ගිහි ගෙයින් ආවෙ. ඉස්සර මම භාවනා කළා. දැන් ඒ ටික කරගන්න වත් මට වෙලාවක් නෑ. නිවන් දකිනව කියා මට හැරෙන්න වත් වෙලා මදියි. අනේ මේක නම් මට කරන්න පුළුවන් දෙයක්

නෙමෙයි. මෙව්වර සිල් රකින්නෙ කොහොම ද මම? ඇයි, සීලයෙ ප්‍රභේද පෙන්නනව, මෙව්වර සිල් රකින්නෙ කොහොම ද මම? ධර්මය ඔක්කොම ඉගෙන ගන්නෙ කොහොම ද? මට මතක හිටින්නෙත් නෑ. මම ආපනු යනව ගෙදර. හිගිල්ල පරණ විදියට ම සිල් අරගෙන පිනක් දහමකුත් කරල ටික ටික භාවනා කරනව කියල.

බුදුරජාණන්වහන්සේ මේක දකල කතා කෙරුව. මහණ, ඔය මොකුත් එපා, ඔබට හිත රැකගන්න විතරක් පුළුවන් ද කියල උන්වහන්සේ ඇහුව. ස්වාමීනි, ඒක නම් මට පුළුවන්. එකක් විතරක් නම් මට පහසුයි. ඊටපස්සෙ මේ භාමුදුරුවෝ වෙන මොකවත් කරන්නෙ නෑ, මහත්සි වෙලා හිත රකිනව. නොබෝ දවසකින් ම රහත් වුණා.

අන්න ඒ වගේ අපිටත් වෙන්නෙ ඕක. එක ම තැන සිල් රකින්න, සමාධි වඩන්න ආදිය කිව්වම අපි සමථ කමටහන් ගැන, විදර්ශනා කරන්න කිව්වම ස්කන්ධ, ධාතු, ආයතන, ඉන්ද්‍රිය, පටිච්ච සමුප්පාද, එක එක පරියායන් ගැන අහනව, හිතනව. කාවෝ කෑව වගේ ඒකෙහුත් ටිකක් කරනව, මේකෙහුත් ටිකක් කරනව. අන්තිමට අපි ගාව තියෙන මනස මොන වගේ ද කියල අපිට වත් තේරෙන්නෙ නැති මට්ටමකට ඇවිල්ල.

එහෙනම් දුන් මේව ඔක්කොම පැත්තකින් දමන්න. හරියට ම තේරුම් ගන්න ඇත්තට ම කරන්න ඕන මොකක් ද කියන කාරණාව. එක දෙයයි කරන්න තියෙන්නෙ. ඒ දෙය කරන කොට අයහපත ඔක්කොම අතහැරෙනව. ඔක්කොම යහපත ලැබෙනව. බොහෝ දේ කරන්නෙ නැති ව එක ම දෙයක් කරන කොට මේ ඔක්කොම සිද්ධ වෙනව නම් අමාරු ද අපිට...? පහසුයි නේ ද? මොන විදියකින් හරි උත්සාහවත් වෙ වී කරන්න පුළුවන් නේ ද? එහෙම නම් එක ම එක දෙයයි තියෙන්නෙ. මොකක් ද?

තියෙන දේ දකිනව, දකින දේ තියෙනව කියපු මානසික මට්ටම වෙනුවට අද ඉදන් බලන්න උත්සාහවත් වෙන්න, පවතින දේ පෙනෙන්නෙ නෑ...පෙනෙන දේ පවතින්නෙ නෑ... කියල. මම ඒක බලන ක්‍රමය පසුව කියල දෙන්නම්.

ඔය ධාතු ස්වභාවය, සතර සතිපට්ඨානය එහෙම පෙන්නන්නෙ මේ දර්ශනය ගන්න. පවතින දේ පෙනෙන්නෙ නෑ... පෙනෙන දේ පවතින්නෙ නෑ කියන එක ඔප්පු කරල දෙන්නයි ඔය භාවනා ක්‍රම තියෙන්නෙ.

එහෙම නම් අද ඉදන් මාරු කරගන්න තියෙන්නෙ ඇහෙන දේ තියෙනව නෙමෙයි.... තියෙන දේ ඇහෙනන්නෙ නෑ.... තියෙන දේ දැනෙනව නෙමෙයි... දැනෙන දේ තියෙන්නෙ නෑ. කයට හැපෙන දේ තියෙනව නෙමෙයි... තියෙන දේ කයට හැපෙන්නෙ නෑ. හිතන දේ තියෙනව නෙමෙයි... තියෙන දේ හිතෙන්නෙ නෑ. ඔක්කොම අනෙක පැත්තට මාරු කරගන්න තියෙන්නෙ.

රහතත්වහන්සේ තමක් කියන්නෙ ජීවිතේ ආයාසයක් නැති ව ම ඔන්න ඔය තැන පිහිටි කෙනෙක්. උන්වහන්සේ ගෙ ස්වාභාවික ජීවිතේ ම ඔය දර්ශනය වෙලා. රහතත්වහන්සේට අමුතුවෙන් කළ යුතු කිසිවක් නැත්තෙ ඒ නිසයි.

මම මේ දෙකේ වෙනස තව ටිකක් සරලව සුපුරුදු උපමාවකින් පෙන්වන්නම්.

මිරිඳුව, ජලය වගේ පෙනෙන කොට තිරිසන්ගත සතෙක් හිතන්නෙ පෙනෙන දේයි තියෙන්නෙ, තියෙන දේයි පෙනෙන්නෙ කියල. එහෙම දකින එකේ අවාසිය තමයි පිපාසයක් ඇති වුණොත් ජලය තියෙනව කියල හිතාගෙන ඒ දිහාට දුවන එක. දවස් ගණනක් හොඳට ම බඩගින්නෙ ඉන්න කෙනෙක්, කිසි ම අයිතිකාරයෙක් නැති කෑමක් ළඟපාතක පෙනුණොත් අත නො දා ඉදියි ද? ඒ වගේ, හොඳට පිපාසය ඇති වුණොත්, වතුරත් පෙනෙන්න තියෙනව නම්, වතුර වළක් වගේ ම පෙනෙනව නම්, ඒ දිහාට දුවන්නෙ නැති ව ඉදියි ද?

එහෙම දිවීමෙන් ඒ සතාට වතුර ලැබෙන්නෙත් නෑ. වතුර හොයාගන්න තියෙන අවස්ථාවක් නැති වෙනව. සතා මැරෙන මොහොතෙත් ඒ බලාපොරොත්තුව ම නිමිත්ත වුණොත් නොවැරදීම ආයෙත් උපදින්න

ඒක හේතු වෙනව. ඒ කියන්නේ එක වරදවාගැනීමක් නිසා මෙලෝ පරලෝ දෙකේ ම වන්දි ගෙවනව. ඒ රැවටිල්ල වතුර කියල දැකපු එකෙන් ඉවර නම් එව්වරයි කියල හිත හදාගන්න තිබුණා. ඉවර නෑ. පරලොවක් දුක් විදින්න වෙනව.

හොඳයි ඒ අරමුණ (මිරිඟුව) අපි දකින කොට අපිට නුවණක් යෙදිල තියෙනව. මේක මිරිඟුව මිස ජලය නෙමෙයි කියල. අපි දන්නව මේ පෙනෙන දේ තියෙනව නෙමෙයි, තියෙන දේ පෙනෙන්නේ නෑ. මිරිඟුව වගේ නළියන දෙයක් නො තිබුණා නම් ජලය වගේ පෙනෙන්නේ නෑ කියල අපි දන්නව. ජලය වගේ පෙනෙනව කියන්නේ එහෙම නළියන ස්වභාවයක් ඇති බව කියල අපි දන්නව. නමුත් එතන ඇත්තට ම තියෙන දේ අපිට පෙනෙනව ද? නෑ. නුවණින් තමයි දන්නේ මිරිඟුව කියල.

මේ දැක්මෙන් නිරිසන් සතාට වගේ අපිට අයහපතක් වුණේ නෑ. හැබැයි මිරිඟුවේ දි සතාට වෙච්ච දේ තමයි එදිනෙදා ලෝකය වරදවා දකින, අහන අපිට වෙලා තියෙන්නේ කියන එක ඔබ දන්නේ නැහැ. ඉදිරියෙන් පෙනෙන දේ ගන්න අත දමන ඔබයි මිරිඟුව ජලය කියා හිතාගෙන ඒ දිනාට දුවන සතායි අතර වෙනසක් නැහැ කියල මම කීව්වොත් ඔබ පිළිගන්නව ද?

3

මාර සෙනඟ උපක්‍රමිකව පරාජය කිරීමේ වැදගත්කම

පවතින දේයි පෙනෙන්නේ, පෙනෙන දේයි පවතින්නේ කියන හුරුව නැහැයි කියන්නේ ඔබට මෙහි අනෙක් පැත්ත පෙනෙනවා කියන එකයි. එක දර්ශනයෙන් ම මේ ඔක්කොම වෙලා නම් ඒ තමයි සසරේ ගමනාන්තය. ඔබේ ඉලක්කය.

ඔබ ශාසනේට ආවෙ සිල් රැකීමෙන් වත් සමාධිය වැඩීමෙන් වත් සතුටු වෙලා එතැනින් නතර වෙන්න නෙමෙයි. ඔබ ආවෙ වෙන ම ගමනක් යන්න. ඔබ සිල් රැක්කේ, සමාධිය වැඩුවේ ඒ ගමන යන්න කියල දන්නව.

සමාධිය වැඩීමෙන් නිවරණ ධර්ම අඩු වුණා නම් ඒකෙන් වැඩ ගන්න ඕන. ඒ සමාධිය උදව් කරගෙන ඔබ විදර්ශනා කළ යුතු වෙනවා. පෙනෙන දේ අනිත්‍ය දේවල් හැටියට, දුක් දේවල් හැටියට, අනාත්ම දේවල් හැටියට.

අද ඔබ රූපය 'මගේ' කරගන්න පුළුවන් විදියට දකින නිසයි ඔබට එය දුක් ගෙන දෙන්නෙ. දකින දේ ඔබට අනිත්‍ය දෙයක් වුණොත්, දුක් දෙයක් වුණොත්, අනාත්ම දෙයක් වුණොත් ඔබ ඒ දුකෙන් මිදෙනව. ඒක හොඳට මතක තියාගන්න.

සිල් රැකපු, සමාධිය වඩපු, විදර්ශනා කරපු එකේ ප්‍රතිඵලය වෙන්න ඕන (කිරිසන්ගෙ සතා ගෙ මව්වමෙන් ඔබ මිදිල වගේ) මේ අඩන, විලාප දෙන ලෝකයා ගේ මව්වමෙන් ඔබ මිදිල තියෙන්න ඕන. ඔබ මහ රහතන්වහන්සේ නමක් වෙලා තියෙන්න ඕන.

පුංචි දරුවෝ වැලිවලින් කෝම්පිට්ටු හදල සෙල්ලම් කරනව වගේ පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ සතර මහා ධාතුවලට දුවා, පුතා, අම්මා, තාත්තා, අයියා, අක්කා කියල නම් දාගෙන සෙල්ලම් කරන මේ සෙල්ලම් ගෙවල්වලින් මිදිල ඔබ වැඩිහිටි වෙන්න ඕන.

යමක් අනිත්‍ය වශයෙන්, දුක් වශයෙන් අනාත්ම වශයෙන් දකිනවා කියන්නෙන් 'පවතින දේ පෙනෙන්නෙ නැහැ පෙනෙන දේ පවතින්නෙ නැහැ' කියන දර්ශනය මයි. අවිද්‍යා නිරෝධය, විද්‍යාව කියල යමක් කිව්ව නම් ඒ කිව්වෙන් ඒකට මයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇස, රූපය, වක්ඛු විඤ්ඤාණය අනිත්‍ය හැටියට, දුක් හැටියට, අනාත්ම හැටියට බලන්න කියල දේශනා කළා නම් ඒ දේශනා කළෙන් ඒ අර්ථයෙන් මයි. වචන වෙනස්, අර්ථ එකයි.

ඔබට පෙනුණ නිමිත්ත අනිත්‍ය වුණා නම්, පෙනුණු ඇහැ, රූපය, වක්ඛු විඤ්ඤාණය ඔක්කොමත් අනිත්‍යයි. එහෙම නම් ඔබට ඇහැ ගැන මතකයක් වත් රූපය ගැන මතකයක් වත් වක්ඛු විඤ්ඤාණය ගැන මතකයක් වත් සිහි කරගන්න ඉතිරි වෙයි ද?

මිරිඳුව දිහා බලනකොට පෙනුණු ජලය වගේ දෙය නැති වෙනව කියල දක්කහම ඒ වෙලාවේ තිබුණු ඇහැ හෝ රූපය හෝ වක්ඛු විඤ්ඤාණය හෝ සිහි කරගන්න නිමිත්තක් ඉතිරි වෙලා ද ඔබට? නැහැ. එහෙම නම් ඔක්කොම ටික අනිත්‍ය වෙලා.

නිමිත්ත තිබුණොත් තමයි ඔබට ඇහැත්, රූපයත්, වක්ඛු විඤ්ඤාණයත් තිබුණා වෙන්නෙ. ඇහේ අනිත්‍යය බලන්න, රූපයේ අනිත්‍යය බලන්න, වක්ඛු විඤ්ඤාණයේ අනිත්‍යය බලන්න කිව්වෙ ඒ අර්ථයෙන්.

මාර සේනාව හඳුනාගෙන ඉන්න ඕන මාර යුද්දෙට යන්න ඉස්සෙල්ල. යුද්ධ කරන්න යන්නෙ කා එක්ක ද කියල දන්නෙ නැති ව යුද්දෙට යෑම නිෂ්ඵලයි. හැම දා ම ආයුධ එකතු කළත් වැඩක් නැහැ. ආයුධ එකතු කිරීම යුද්ධ කිරීම නෙමෙයි.

ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා කියන්නෙ ආයුධ. ආයුධ ගබඩා එන්න එන්න ම ලොකු වෙනවා ඒ වුණාට බොහෝ අය කරන යුද්ධයක් නැහැ. යුද්ධ කරන්නෙ කාට එරෙහි ව ද කියල වැටහීමකුත් නැහැ.

මෙන්න සේනාව, මෙහෙමයි යුද්ධ කරන්න ඕන කියන දර්ශනයක් තියෙන්න ඕන. කොතැන ද සංග්‍රාමය තියෙන්නෙ? කා එක්ක ද යුද්ධ කරන්නෙ?

විදර්ශනා කරන එකත් ආයුධයක්. මේකෙන් පහර දෙන්නෙ කොතැනට ද? කවුද මාරයා? ඔබ මාරයා කියල හිතාගෙන ඉන්නෙත් විදර්ශනාව ද? එහෙම වුණොත් මාරය කියල හිතාගෙන තනිය ම කඩු වනනව වගේ වැඩක්.

හතුරා මෙව්වර බලවත් නම් ඒ හැටියටයි අපි ආයුධ ගන්න ඕන. මෙහෙම හතුරෙක් එනව, එයා මෙව්වර බලවත්, මෙහෙම හතුරෙක් එනව එයා මෙව්වර බලවත්, මේ කෙනාට මේ ආයුදේ වදින්නෙ නැ, මේ කෙනාට මේ ආයුදේ වදින්නෙ නැ. එහෙනම් මෙයාට මේ විදියට මේ ආයුදෙන් ගහන්න ඕන කියල හතුර ගෙ හැටි බල බල, යුද්ද කරන්න ඕන තැන් බල බල ඒ හැටියටයි ආයුධ ගබඩාව හදන්න ඕන. තණ්හාවටත් එක්ක ගෙනත් දෙන දෙන ආයුධ ගන්නව. අන්තිමට අපිව ගෙනත් දෙන්නෙ හතුරට ගැහුවටත් වදින්නෙ නැති ආයුධවෙන්න පුළුවන්. ඉතින් ආයුධ එකතු කර කර විතරක් අපි යුද්ධ කරනව කියල හිතනව නම් අපිමයි පරාජය වෙලා තියෙන්නෙ.

මෙතන දි මාර සේනාව තමයි, රූපය මාරය, වේදනාව මාරය, සංඥාව මාරය, සංඛාරය, වික්ඛාණය මාරය. ඔබට රූපය හම්බ වුණා නම් මරණය හෝ මරණය හා සමාන දුකකට ඔබ පත් කරනවා. ඒකයි මාරය කිව්වේ. ශබ්දය, ගන්ධය, ස්පර්ශය හම්බ වුණත් එව්වරයි. මේවා මාරයෝ. රාශ, ද්වේශ, මෝහ, දුක්, දොම්නස් මේවා ඔක්කොම මාරයෝ. ඒ විතරක් නෙමෙයි බඩහින්න, පිපාසය පවා මාරයෝ.

කෙටියෙන් ගත්තොත් පවතින දේ පෙනෙනවා, පෙනෙන දේ පවතිනවා කියන මේ දර්ශනය තමයි මාර දර්ශනය. සංග්‍රාම භූමිය තමයි වක්කු, සෝත, සාන, ජීවිතා, කාය, මන. එක තැනක ඉදගෙන ඉන්නකොට විතරක් නෙමෙයි හතුරෝ එන්නේ. මේ හැම තැනක දි ම, හැම ඉරියව්වක දි ම හතුර ගහන කටු පහරකින්, හෙළි පහරකින් ඔබ මැරෙන්න පුළුවන්. පහර වදිනවා.

ඒ හින්ද හතුර දැනගෙන ඉන්නත් ඕන. සංග්‍රාම භූමිය දැනගෙන ඉන්නත් ඕන. ඔහනට ගන්න ඕන ආයුදත් දැනගෙන ඉන්න ඕන. අන්න ඒ කාරණා දැනගෙන ආයුධ ගබඩාවෙන් බඩු ගන්නවා.

ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා කිව්වේ යුද්දෙට යන්න ආයුද. මාර යුද්දෙට යන්න හොඳ සන්නාහයක් (වෙඩි නො වදින ඇඳුමක්) මේ ධර්මය. පෙනෙන දේ පවතිනවා, පවතින දේ පෙනෙනවා කියන දර්ශනයෙන් තමයි මාරය පහර දීමට එන්නේ. මේකට ඔරොත්තු දෙන හොඳ පළිහක් තියෙන්න ඕන. තැත්නම් හතුර අනිනවා. අනිනවා කියන්නේ, පෙනෙන දේ පවතිනවා, පවතින දේ පෙනෙනවා කියල ඔබ අත දාල අල්ලනවා. මැරිල වැටෙනවා. මැරෙන්නේ නැති ව ඉන්න නම් මොකද කරන්න ඕන.

එක ආයුදයකින් ගහනවා. පෙනෙන දේ පවතින්නේ නැ, පවතින දේ පෙනෙන්නේ නැ කියන ආයුදයෙන්. ඒත් ඔබ පුහුණු මදියි නම්.... හයිය මදියි නම්.... එහෙම නම් මොකද කරන්න ඕන? හතුරව තාවකාලිකව මගහැරල යන්න ඕන.

ඔබ ඉස්සරහට එනවා හතුරෙක්. ඔබත් ඉදිරියට යනවා. ඒත් ඔබ දන්නවා

අද දවසේ හතුර ගොඩක් බලවත්. මං තාම සටන් ක්‍රම හරියට ප්‍රශ්න කරල නැ. දුබලයි. මේ වෙලාවේ ගැටෙන්න තියෙන්න මම හතුරව කවදා හරි ජයගන්න තිබ්ව්ව අවස්ථාවක් නැති කරගෙන මැරිල යනවා. ඒ හින්ද අදට මම මගආරල යනවා. අද අහු නො වී යනවා. එයා දිනුවෙ වත් මම පරාද වුණේ වත් නැහැ.

අන්න ඒ වගේ අද ඔබ මේ දර්ශනය ප්‍රඥාවෙන් විනිවිද දකින්න තරම් බලවත් නැ. ඒ හින්ද සති නිමිත්තෙ පිහිටල හෝ බුදුගුණ, අසුබය මෙනෙහි කරල හෝ සිහියෙ පිහිටල ඉන්නවා. සටනකුත් නැ. හැබැයි හතුරට අසුවෙන්නෙත් නැති ව ඉන්නවා.

මෙහෙම මගහැරල ගිහිල්ල ඔබ ද බලවත් වන දවසක් එනවා. හතුරට මුහුණ දීලා සටන් කරන්න පුළුවන් යම් දවසක් එනවා. එදාට ඔබ මගආරල යන්නේ නැහැ. එදාට ගහල බිම දාල මරනවා.

ඒ වගේ, ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා වඩල තිවරණ අඩු වන දවසක් එනවා. එදාට පුළුවන් කෙළින් ම මුහුණ දීල පෙනෙන දේ පවතින්නේ නැ, පවතින දේ පෙනෙන්නේ නැ කියල තුවණින් දකින්න. ඒකෙ ප්‍රතිඵලය වෙන්න ඕන ඔබ ජරා මරණ දුකින් මිදෙන එක.

ඉතින් මට නැවතත් කියන්න තියෙන්නේ ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා කියන්නේ මාර යුද්දෙ නම් නෙමෙයි. මාර යුද්දෙට යන ඇඳුම, ආයුධ කට්ටලය. ඇඳුම් ලැස්ති කරගන්න. ආයුද කට්ටල් හදන්න. ආයුධ ගබඩා පුරවන්න. හොඳ තැන්නේ නැහැ. හැබැයි ඉතින් මැරෙන්න මොහොතක් තියල හරි යුද්දෙ කරන දවසකුත් එන්න ඕන. තැත්නම් තේරුමක් නැහැ.

ඔබට මේ අවි ආයුධ ඕන තරම් ගන්න තැත් තියෙනවා. ඔබට බොහෝ අමාරු වෙන්නේ රණ බිම සහ හතුරා සොයාගන්නයි. ඒ නිසයි මම මේ දේශනාවෙන් හතුරා සහ රණබිම ගැන විශේෂයෙන් මතක් කළේ.

එහෙම නම් නිවන් දකින්න අපි මොකක් ද කරන්න ඕන කියන එක ගැන දැන් ඔබට ප්‍රශ්නයක් තියෙන්න බැ. නිවන කියන්නේ මොකක් ද

කියන එක ගැන ප්‍රශ්නයක් තියෙන්න බැහැ. 'අනේ අපි නිවන් දකි ද දන්නෙ නැහැ.' කියල කෙනකුට හිතෙනව නම් ඒකෙන් කියවෙනව එයා වතුරාරය සත්‍යය දන්නෙ නැහැ කියල.

නිවන කියන්නෙ වෙන මොකුත් නෙමෙයි. ඉපදීමෙ නිරෝධය. ඒකට උත්තරය තමයි මම පෙන්නල දුන්නෙ. දන් පවතින දර්ශනය වෙනස් කරන්න. ඉබේමයි උත්තරය හම්බ වෙන්නෙ. නිවන් දකිනව කියල කිව්වෙ ඔන්න ඔය ටික.

ඉතින් මේ පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මය හරහා අපට අනුකම්පාවෙන් ම බුදුරජාණන් වහන්සේ ගොඩක් බරපතළ විදියට මේ දේවල් පෙන්නල නැහැ. මේ ධර්මය ගැඹුරු වුණත් මේව ඔක්කොම ලිහල ලිහල මේවයින් එක් තැනකටයි අපේ මනස අරගෙන එන්නෙ. එක දෙයයි කරන්න කියෙන්නෙ. ඒ තැන ගන්නයි, සාක්ෂාත් කරගන්නයි මේ ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා පිළිසරණ වෙන්නෙ. ඒකයි අපේ යුද්දේ ජයග්‍රහණය.

4

මේ අවස්ථාව අත්නොහරින්න

පෙනෙන දේ පවතිනවා, පවතින දේ පෙනෙනවා' කියන එක තමයි හතුරා. මෙයා මෙහෙම ඉන්න තාක් හතුරුයි. මිතුරා තමයි, 'පවතින දේ පෙනෙන්නෙ නෑ, පෙනෙන දේ පවතින්නෙ නෑ' කියන එක.

මෙතන රජ වෙලා ඉන්නෙ හතුරෙක්. ඒ හතුරා නසල මිතුරා රජ කරවන්න ඕන. එදාට එයාට පෙනෙන්නේ 'පවතින දේ පෙනෙන්නෙ නෑ, පෙනෙන දේ පවතින්නෙ නෑ' විදියට.

අද ඔබට මෙහෙම (පෙනෙන දේ පවතිනවා, පවතින දේ පෙනෙනවා) පෙනෙන දේ ගැන මොකුත් ප්‍රශ්නයක් නෑ වගේ එදාට එතනත් ප්‍රශ්නයක් ඇති වෙන්නෙ නෑ. මිටිඟුව හමු වෙනකොට ජලය වගේ පෙනෙන දේ ඇත්තට ම එතන නෑ කියන එක ගැන ඔබට සැකයක් එහෙම තියෙනව ද? ඇත්තට ම අපට එතන ජලය පෙනෙන්නෙ කොහොම ද? බැරිවෙලා

වත් එතන ජලය තියෙන්න බැරි ද? කියල සැකයක් ඔබට ඇති වෙයි ද? නැහැ නේ..අන්න ඒ වගේ මේ දර්ශනෙන් (පවතින දේ පෙනෙන්නෙ නෑ, පෙනෙන දේ පවතින්නේ නෑ) කිසි ම සැකයක් නැති ව ඇති වෙන දවසක් එතවා. රහතන් වහන්සේලා ගේ ජීවිතය එහෙම පෙනෙන එකක්. එතනට යන්නයි ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා ඕන කරන්නෙ.

ඉතින් ආපහු මතක් කරගන්නොත්, ගෙදර කියල පෙන්නන ගතිය ම තමයි හතුරා. ගෙදර තමයි මාරයා. හරක බාන ඉඩකඩම් තමයි මාරයා. ඒ ඇහැ, ඒ රූපය, ඒ වක්බු විඤ්ණය, ඒ ස්පර්ශය, ඒ ස්පර්ශයෙන් උපදින වේදනා ටික මේ ඔක්කොම යෙදිල නේ ද ඔබට මරණයට අරගෙන යන්නේ? ඒකයි මාරය කිව්වෙ. අපිට මේක ඇත්ත ම කරල පෙන්නල තියෙන්නෙ අපිට එතනට අරගෙන යන්න.

තිරිසත්ගත සතාට මාරය වෙච්ච, මිරිඟුවට රැවටීමෙන් අපි මිදිල වගේ, අපිට මාරය වෙච්ච කාරණාවලින් බුදුරජාණන්වහන්සේ මිදිල. රහතන්වහන්සේල මිදිල.

එකකොට අපිට මාරය වෙච්ච ටිකෙන් දෙවියො මිදිල. දෙවියන්ට මාරය වෙච්ච ටිකෙන් බ්‍රහ්මයො මිදිල. රහතන් වහන්සේලා මේ හැම මාරය ගෙන් ම මිදිල.

අපිට ඇදහීමක් ඕනෙ නෑ අපි බුද්ධිමත් වුණොත් ප්‍රත්‍යක්ෂ නුවණකින් මේ ජීවිතයෙ දි ම ආසුව ක්ෂය කරගන්න පුළුවන්.

එක දෙයක් මම මතක් කරනව. ඔබ තනිය ම ටිකක් කල්පනා කරල බලන්න. හිතෙකින් වත් අපි මේ දර්ශනයෙන් ඔබ්බට ගිහිත් නෑ. මේ ලෝකය ඇතුළෙ අපි ගහගන්නව, බැණගන්නව, අඬනව, කෑගහනව, විලාප දෙනව, නටනව, සිත්දු කියනව, දරුවො හුරුකල් කරනව, එක ම විකාරයක්. හරියට ම රා ටිකක් බිල නටන මිනිස්සු ගොඩක් වගේ.

ඉතින් මෙව්වර වටින දහමක් හම්බ වෙලා තියෙන මේ වෙලාවෙ, මින් ඔබ්බට යන්න පාර පෙන්නන ශාස්තෘන් වහන්සේ නමක් හම්බ වෙච්ච

වෙලාවෙ, මේකෙන් ඔබ්බට පැනගන්න උත්සාහවත් වෙන්න. නැතිනම් උඩිනුත් වහල, යටිනුත් වහල, හාත්පස රත්වෙච්ච මහා යකඩ ප්‍රාකාරයකින් වට කරල, ඇතුළත මහා ලෝදිය හැළියක බහාපු සත්ත්වයො වගෙයි අපි. පිට වෙන්න යන එන තැත් කිසි ම තැනක නෑ. හවයෙ දි හැම දෘම මේ මට්ටම වත් ලැබෙනව නම් හොඳයි. හිතන්න එපා මේ මට්ටම ම ලැබෙයි කියල. අපායෙ වැටිල ලෝදිය බොන කොට, ලෝදිය ගුලි ගිලින කොට, නොයෙක් දුක් දොම්නස් විදින කොට, පපුවෙ අත් ගහන අඩපු වාර ඕන තරම් ඇති. ඒත් අවාසනාවකට අපිට අද ඒව පෙනෙන්නෙ නෑ.

අනික, ඔක්කොටමත් වඩා යම් මට්ටමකට අපි වාසනාවන්තයි කියල හිතෙනව, මේ ශාසනේ වර්තමානය දිහා බලනකොට, මේ ශාසනේට ඇවිල්ලත් ඇත්තට ම මොකක් ද කරගන්න ඕන කියන දහමක් බොහෝ කාලයකට තිබුණෙ නෑ. මට මතකයි අපේ ආච්චිල කියනව, ඒගොල්ලො පොඩි කාලෙ තිබුණු එක ම භාවනාව තමයි තවගුණවැල අරගෙන ඉතිපිසෝ ශාථාව කියමින් ඒ තවගුණවැලේ ඇට එකින් එක දෘත එක කියල. අපි ලොකු වෙලා බණ කියනකනුත් ඒගොල්ලො දන්නෙ නෑ සමට කියල විදර්ශනා කියල භාවනා තියෙනව කියන එක.

ඉතින් එහෙම ප්‍රශ්නයක් තිබිල අද යම් සත්පුරුෂ වටපිටාවක් ගොඩනැගුන හින්ද තමයි කොතනින් කොතනින් හරි ගැඹුරු දහම් කරුණු අපට අහන්න හම්බ වෙන්නෙ. ඉතින් උත්සාහවත් වුණොත් ඒකාන්තයෙන් අපිට මේ දුකෙන් මිදෙන්න පුළුවන්. එහෙම මිදීමට පින තියෙන නිසයි අවදි වෙලා අපිත් මේ මට්ටමට එන්නෙ. ඉතින් ඒකෙන් ප්‍රයෝජන ගන්න. මේ අවස්ථාව අතහැරුණොත් අපිට පසුතැවිලි වෙන්න වෙයි. මේ වගේ වටිනා අවස්ථාවක් අතඇරගන්න එක ම අකුසලයක් වෙයි. එම අවස්ථාවක් ආපහු ලේසියෙන් නො ලැබෙන්න.

හොඳට මතක තබා ගන්න යම් දවසක අපේ බෙල්ල කපන වඩකයෙක් ඉන්නව නම් එයා තමයි අද මිතුරෙක් හැටියට පෙනී ගිටින්නෙ කියල. වඩකයා, වඩකයා හැටියට කල් ඇති හඳුන ගන්න. හඳුනාගෙන

බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කළ මෙ ධර්මයෙන් ප්‍රතිඵලයක් ගන්න උත්සාහවත් වෙන්න.

ඇත්තට ම මේ මම කියපු පරියාය ඔබ ගෙදර ගිහිත් හිතන්න. මේ අහගන්න දේ අතහැරල දාන්න එපා හිතන්න. හිතනකොට තුවණක් එයි ඔබට ම. බණ කියපු මා ගැන වත් විශ්වාසයක් ඕන නැති වෙයි. බුදුරජාණන්වහන්සේ ගැන වත් විශ්වාසයක් ඕන නැති වෙයි. කිසි ම කෙනෙක් ගැන විශ්වාසයක් නැති ව අර මිරිගුව වගේ උපමාවක් අරගෙන බලන්න. තිරිසන්ගත සත්‍යාවයි තමාවයි සත්සන්දනය කරල බලන්න. බුදු දහම කියල එකක් වත් අමුතුවෙන් ගලපලා බලන්න ඕන නැහැ.

තිරිසන්ගත සත්‍ය දකින මට්ටම නිසා එයා විදින දුකත් බොරුව පිටුපස්සෙ යන හැටිත්, එයා දකින විදියෙන් මගෙ ඇහැ වෙනස් කරගන්න ම මං තුළ ඇති වෙව්ව වෙනස්කමත් කියන දෙක ගලපල බලාගන්න පොඩ්ඩක්. මෙහෙම දකින තැනක එයා මෙහෙම දුක් විදිනව නම් ඒ තැනම මං මෙහෙම තුවණකින් දුකල ඒකෙන් මිදිල නේ ද කියල හිතන්න.

ඒ උපමාවෙන් දකින්න එහෙනම් මේ සත්පුරුෂ වචනය ඇත්ත තමයි. වෙන භාවනාවක් කියල දෙයක් වත් අමුතුවෙන් හිතන්න ඕන නැහැ. නිවන කියල දෙයක් ගැන වත් අමුතුවෙන් හිතන්න දෙයක් නැහැ. බුදුදහම සත්‍යයක් මයි පෙන්නල තියෙන්නෙ. අපි ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් ජීවිතයෙන් දකින්න ඕන දෙයක්.

මම කියා දුන්නු දහම් පෙළ දිහා බලන්න. මේ කියපු උපමා දිහා බලන්න. හැබැයි තමන්ට ම එන්න ඕන ඥාන දර්ශනයක්. නැතිනම් ඔබට සතිපට්ඨානය වඩන්න ආපනු මාව භෝයාගෙන එන්න වෙයි. විදර්ශනාව අහගන්න ආපනු එන්න වෙයි. දන් මම මොකක් ද කරන්න ඕන කියල අහන්න වෙයි. එහෙම වුණොත් ඔබේ මහන්සියෙන් වැඩක් වෙන්නෙ නැහැ. මොකද මම ගාවයි ඥාන දර්ශනය තියෙන්නෙ. අනුත් ගාව තියෙන ඥාන දර්ශනයකට තමන් වැඩ කරල හරියන්නෙ නැහැ නෙ.

නැත්නම් ඔබේ කාලය අහක යයි. මනුස්ස ජීවිතේ ගෙවෙයි. කාම ලෝකෙ මොනවට හරි මනුස්ස ජීවිතේ ගෙවෙනව වගේ දහම කියල අපි යෙදුණත් ඒක නිවන් මත නො වුණොත් ජීවිතේ ගෙවීම විතරයි වෙන්නෙ. ඒකයි මම මේ අනුකම්පාවෙන් කියන්නෙ. මෙ කාරණාවල් දිහා ඇස් ඇරල බලන්න. මම හැම දා ම කතා කරන්නෙ ප්‍රඥාව අවදි වීමක් ගැන. ඒ කියන්නෙ අදහන්න එපා කියන එක. තමන් ගෙ ජීවිතෙන් මේක කොච්චරක් දුරට ඇත්ත ද කියල බලාගන්න දක්ෂ වෙන්න. අද අද ම මේ සසරෙන් මිදෙන්න උත්සාහවත් වෙන්න.

මට මතක් කරන්න ඕන දේ තමයි අපි සිල්වත් වෙලා සමාධි වඩල විදර්ශනා කරල.... ඔය කටයුතු ටික විතරක් කිරීම නෙමෙයි කෙලෙස් යුද්ධය කියන්නෙ. ඔය ඔක්කොම ආයුධ. යුද්දේ කියල කියන්නෙ මිච්ඡා දිට්ඨිය එන්න එන්න දිර දිරා යන්නත්, සම්මා දිට්ඨිය එන්න එන්න වැඩෙන්නත් හැකි විදියට තමන් ගෙ මනසින් බල බල, ඒක එහෙම වෙනව ද කියල තෝර තෝර මේ ආයුද පාවිච්චි කරන එක. සිල් රකින කොට සමාධි වඩන කොට තුවණින් බලනකොට ප්‍රතිඵලය වෙන්න ඕන මොකක් ද? මට මෙව්වර කල් දරුව කියල පෙනුණ නම් ඒ දරුව බැරි වෙලා මැරුණොත් පපුවේ අත් ගහන අඩන්න වෙන මහා දුකක් උරුම වෙලා තිබුණ නම්, එතන හම් මස් නහර විතරක් නේ ද...ඒ නිසා මෙහෙම පෙනුණට මේ ජේන දේ නෙමෙයි නේ ද පවතින්නෙ කියල බලන්න. සිල් රකිනව හිත වඩනව මෙහෙම බලනව. මෙහෙම බලන කොට දරුවා මයි කියන එක බිඳකින් අඩු වෙල, පවතින දේ ජේනනෙ නෑ ජේන දේ පවතින්නෙ නෑ කියන ගිහිය බිඳකින් වැඩි වෙල යම් දවසක දරුවා කියන්නෙ අනාත්ම වූ ස්කන්ධයක් පමණයි නේ ද කියන එක සාක්ෂාත් වෙනව. ඒක තේරුම දරුවාමයි කියල අඩපු දුකෙන් ඔබ බේරෙනව කියන එක.

අපි මේ කන බොන ආහාරයෙන් හැදුණු හම මස් ලේ නහර ටික දිහා බලාගෙන මස් කැල්ලක්, සෙම් ටිකක්, නහර වැලක්, ඇට කුරක්, සොටු ටිකක් දිහා බලාගෙන මවු මළ දුක විදින්න ඇති, අපි හිත අවබෝධ

කරගන්න බැරිකම නිසා, ගොඩක් කල් අපිට වැරැදීමක් වෙලා. මෙතන විපරිත වෙන්නෙ මේ වගේ කන බොන ආහාරයෙන් සෑදුණු කොටස් විකක්. ඒත් ඔබට එන්නෙ ඇති හිතෙමියෙක් මැරුණු දුක. මේ දුකින් මිඳෙන්න බෑ කවර දා වත් මේ හිත අවබෝධ කරගන්නෙ නැති ව. ඉතින් සිල සමාධි ප්‍රඥා කියන ත්‍රිශික්ෂාව වඩන කොට ගෙවිල තියෙන්න ඕන මේ දුක.

ලෝකෙ අසරණයි. මේ දහමින් ඇරෙන්න මේ දුකින් මිඳෙන්න වෙත කිසි ම තැනක් නෑ. ඒ නිසා හැමෝ ම බොහොම ආදරයෙන් මේ දහමෙ යෙදෙන්න.

ඇස කන දිව නාසය ආදිය පරිහරණය කිරීමේ දී ඔබට දුක් දොම්නස් නො එන මානසික මට්ටමක් සාක්ෂාත් වෙලා තියෙනව නම් ඒ ප්‍රතිඵලය බලාගෙන මේ වික කරන්න. ඒ සඳහා මේ දේශනාව ඔබට පාරමිතාවක් වේ වා!

5

ඔබ දන්නා තරම සහ නො දන්නා තරම

ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස ආධ්‍යාත්මික වස්තු. මේ ආධ්‍යාත්මික වස්තු ගැන නුවණ ඇති කරගන්නොත් ඒ නුවණ ම ප්‍රමාණවත් අනාගාමී ඵලයට පත් වෙන්න. ඒ තරම් වටිනා දහමක් මේ තුළ තිබෙනව.

'වස්තු' කියන්නෙ සිතට පිහිටා තිබෙන්න උපකාර වනවා කියන අර්ථයෙන්. ඇහැ වක්වු විඤ්ඤාණ සිතට පිහිටා සිටින්න ආධාර කරන නිසා වස්තුවක්. කන සෝත විඤ්ඤාණයට පිහිටා සිටින අර්ථයෙන් වස්තුවක්. නාසය වස්තු කරගෙනයි සාන විඤ්ඤාණය උපදින්නෙ.... මනස වස්තු කරගෙනයි මනෝ විඤ්ඤාණය උපදින්නෙ.

කොහොම ද මේ ආධ්‍යාත්මික වස්තු නුවණින් මෙනෙහි කළ යුත්තේ? ඇහැ කියන එක අවිද්‍යාවෙන් හටගත්ත එකක්. තණ්හාවෙන් හටගත්ත එකක්. කර්මයෙන් හටගත්ත එකක්. ආහාරයෙන් හටගත්ත එකක්. සතර මහා ධාතු නිසා හටගත්ත උපාදාය රූපයක්. කියල ඇහැ ගැන නුවණ එන්නට ඕන.

ඇහැ අනිත්‍ය දෙයක්, දුක් දෙයක්, අනාත්ම දෙයක්, අස්ථිර, ආශාස්චක දෙයක් හැටියට දකින්නට ඕන. ඔය විදියට ම කනත්, නාසයත්, දිවත්, ශරීරයත්, මනසත් අවිද්‍යාවෙන්, තණ්හාවෙන්, කර්මයෙන්, ආහාරයෙන් හටගත්ත බව දකින්නට ඕන.

මෙයින් එක ආයතනයක් (වස්තුවක්) වන ඇස අරහයා නුවණ ඇති කරගැනීම ගැන මම වැඩිදුර කරුණු පහදා දෙන්නම්. ඊට පස්සෙ ඒ ක්‍රමයට ම සෙසු ආයතන, වස්තු හය ගැනත් මෙනෙහි කරන්න. තේරුම් කර ගන්න.

ඇහැ අවිද්‍යාවෙන් හටගන්නා ය කියන්නෙ මොකක් ද?

ඇහැ කියන එක නො දන්නකම ම ඇහැ ඇති වෙන්න හේතුවක් ය කියන එකයි. ඔබ දත් හිතයි ඇයි අපි ඇහැ ගැන දන්නෙ නැද්ද කියල.

ඇත්තට ම ඇහැ ගැන හරියට දැන ගත්තොත් අපි ඇහෙත් මිදෙනව. ඇහැ කියන්නෙ මොකක් ද කියන එක බලන්න උත්සාහ කළොත් බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ දහම මොකක් ද කියන එක දකින්න පුළුවන්.

ඇහැ කර්මයෙන් හටගන්නා කියන්නෙ, ඇහැ ගැන නිමිති තියෙන එක ම, ඇහැ ගැන සටහන් තියෙන එක ම, ඇහැ ගැන හිතන්න පුළුවන්කම ම ඇහැ ඇති වෙන්න හේතුවක්.

ඇහැ කෙරෙහි තණ්හාව ඇති වීමත් ඇහැ ඇති වෙන්න හේතුවක්. කන බොන ආහාර ද ඇහැ ඇති වෙන්න හේතුවක්.

මේ අවිද්‍යාවෙන්, තණ්හාවෙන්, කර්මයෙන්, ආහාරයෙන් ඇස, කන, නාසය, දිව, කය සහ මනස යන ආධ්‍යාත්මික වස්තු හය හැදුණා කියන්නෙ කෙනෙක් උපන්නා කියන එක. ඒකට ජාතිය කියල කියනව. ජාතිය කියල කියන්නෙ ජරා මරණ උපන්න කියන එක. ආධ්‍යාත්මික වස්තු හයේ පහළ වීම කියන්නෙ ජරා මරණයන් ගෙන් පහළ වීම. ඒ කියන්නෙ දුකේ පහළ වීම.

දුක නැති කරන්න බැහැ, ජරා මරණ නැති කරන්න බැහැ මේ ආයතන (ආධ්‍යාත්මික වස්තු) හයේ, ජාතියේ පහළ වීම ඇති තාක්. මේ ආයතන හයේ පහළ වීම නැති කරන්න බැහැ අවිද්‍යාව, තණ්හාව, කර්ම, ආහාර කියන හේතු ටික ඇති තාක්.

අවිද්‍යාව කියන එක මම මතක් කළා ඇහැ ගැන නො දන්නාකම කියල. ඒ වගේ ම ඇහැ ගැන නො දන්නාකම ම හේතුවයි ඇහැ ගැන තණ්හා කරන්න. ඒ වගේ ම ඇහැ ගැන නො දන්නාකම ම හේතුවයි ඇහැ ගැන කර්ම නිමිති ඇති කරගන්න. ඇහැ ගැන නො දන්නාකම ම හේතුවයි ආහාර ඇති වෙන්න.

යම් කිසි තැනක අවිද්‍යාව නැති වුණොත් ආධ්‍යාත්මික වස්තු නිරුද්ධ වෙන හැටි පටිච්ච සමුප්පාදයේ පෙන්වනව. අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා, සංඛාර පච්චයා වික්ඛ්‍යාණං, වික්ඛ්‍යාණ පච්චයා නාම රූපං, නාම රූප පච්චයා සළායතනං කියල ආයතන ටික හැදෙන්න අවිද්‍යා, කම්ම (සංඛාර) මුල් වෙන හැටිත්,

අවිජ්ජා නිරෝධො සංඛාර නිරෝධා, සංඛාර නිරෝධො වික්ඛ්‍යාණ නිරෝධා, වික්ඛ්‍යාණ නිරෝධො නාම රූප නිරෝධා, නාම රූප නිරෝධො සළායතන නිරෝධා කියල ආධ්‍යාත්මික වස්තු නිරුද්ධ වන ධර්මතාවන් පෙන්නනව.

එතකොට අපි කොහොම ද අවිද්‍යාව නැති කරන්න ආධ්‍යාත්මික වස්තු ගැන දකින්න ඕන?

මම හැම ආයතනයක් ම විස්තර කරන්නෙ නැහැ. මම ඇහැ ගැන විස්තර කරන පරියායෙන් ම කන, නාසය, දිව, ශරීරය, මනස කියන ටිකත් දැනගන්න.

මේක හොඳට පෙන්නනව අභිධර්මය වගේ තැනක. ඇහැ අනිදර්ශනයි - දකින්න බැරි එකක්. ආධ්‍යාත්මිකයි - 'තමා' තුළ තියෙන එකක්. නමුත් එහි රූප ගැටෙනව.

ඇතැ කියන එක දකින්න බැරි දෙයක් කියලා ධර්මයේ පෙන්වන්නෙ ඇයි? ඇතැ කියන එක හරියට ම විග්‍රහ කළොත් ඔබ කවර දා වත් දකල නැති දෙයක් තමයි ඇතැ. ඇතැ කියන දේ (දැන් දකින විදියට) දැක්කොත් හමු වුණොත් තමයි කෙලෙස් යෙදෙන්නෙ. ඇහේ අනිදර්ශන බව දැක්කොත් අපි ධර්මය නියෙන්නෙ කෙලේසයකට බව තේරෙයි.

හොඳයි, මේක අපි සරලව විග්‍රහ කරගනිමු. ඇහෙන්න රූප බලන්න පුළුවන් වුණත් ඇතැට ඇතැ පෙනෙනව ද? නැතැ. අතීතයේ දී වත් ඇතැට ඇතැ පෙනිලා ඇත් ද? ඒත් නැතැ. අනාගතයෙදින් නැතැ.

අපි කැඩපතක් ඉස්සරහට ගියා ම කැඩපතේ වැටෙන රූපෙ නම් අපට පෙනෙයි. ආධ්‍යාත්මික වස්තුව නිසා කැඩපතට වැටෙන රූපෙ දකලයි මේ මගේ ඇතැ කියලා අපි නිමිත්තක් ඇති කරගෙන තියෙන්නෙ. ඒක බාහිර රූපයක්. හොඳට බලන්න කැඩපතට වැටෙන ඡායාව ද ඇතැ? නැතැ.

අනෙක් ක්‍රමය තමයි, නව ඇතැක් බලලා මගේ ඇතැත් මේ වගෙයි කියලා අපි හිතාගෙන ඉන්නව.

ඔහොම බලන කොට අද දවසේ අපිට ඇතැ ගැන තියෙනතෙ මනෝමය දැකීමක් විතරක් බව පැහැදිලි වෙන්න ඕන.

වෙනත් විදියකින් කිව්වොත්, ඇතැ කියන එකේ යථා ස්වභාවය කියන්නෙ අපිට සිහි කරගන්න බැරි දෙයක්.

පුංචි උපමාවකින් මේ කාරණය තවදුරටත් අපි පැහැදිලි කරගනිමු.

අවුරුදු 1-2ක පුංචි දරුවකුට තියෙනව ද දැනුමක්, මට වකුගඩු කියලා දෙයක් තියෙනව, මගේ වකුගඩු ද අනිත්‍යයි, ආදී වශයෙන් වකුගඩු ගැන නිමිත්තක් හෝ සටහනක් හෝ එයාට තියෙනව ද? එයා ගෙලෝකෙ වකුගඩු ගැන දැනුමක් තියෙනව ද? ඒ ගැන යමක් එයාට හිතන්න, කියන්න, කරන්න පුළුවන් ද? බැහැ.

නමුත් එයා ගෙ වකුගඩුවෙන් කෙරෙන්න ඕන කටයුතු වික කෙරිලා නැද්ද? කෙරිලා තියෙනව. නමුත් ඒ ගැන නිමිති නැ. පුරාණ කර්මයෙන් හටගත්ත විකේ හැම වෙලාවෙ ම ස්වභාවය තමයි සිහිමි, කිමි, කිරිම නැති බව. හිතන්න, කියන්න, කරන්න පුළුවන් නම් ඒ කියන්නෙ පුරාණ කර්ම නෙමෙයි, නව කර්ම.

එතකොට පුංචි ළමය, මට වකුගඩුවක් තියෙන්නෙ කියලා හිතන්න දන්නෙත් නැ, කියන්න දන්නෙත් නැ, කරන්න දන්නෙත් නැ. රාග වශයෙන් හිතන්න දන්නෙත් නැ, අනිත්‍ය වශයෙන් හිතන්න දන්නෙත් නැ. මොකද එයා ගෙ ලෝකෙ එහෙම දේවල් නැ. ඒත් වකුගඩුව එයාට නො තේරෙන, නිමිති නැති තැනක පවතිමින් ඒවත් වෙන්න උදව් වෙනව.

අපි කියමු ඒ පුංචි ළමය ලොකු වුණාට පස්සෙ, මිනිසක් කපන කොට බලලා හරි, විඩියෝ පටයකින් බලලා හරි මේ තමයි වකුගඩුව, මේ වකුගඩුවෙ හරස්කඩ, කියලා ඔන්න දැනුමක් නිමිත්තක් ඇති කරගන්නව. දැන් එයා හිතාගෙන ඉන්නව, මං ගාවත් තියෙන වකුගඩුව ගැනයි මං මේ දන්නෙ කියලා, නමුත් ඒ දැනුම නැති කාලෙත් වකුගඩුව තිබුණ නෙ.

දැන් හොඳට බලන්න. දැන් වකුගඩුවක් ගැන එයාට දැනුමක් තිබෙන්නව නම් මේ අර තිබුණු වකුගඩුව ගැන දැනුම ද? ඒකට අදාළ දෙයක් ද?

පින්වතුනි, ඔය විකට තමයි නව කර්ම කියලා කියන්නෙ, වකුගඩුව තමන් නො දන්න ස්වභාවයේ, අනිමිත්ත ස්වභාවයේ, ආධ්‍යාත්ම ස්වභාවයේ තිබිලා නමුත් මරණයට පත් වුණාම ඒක නැති වෙලා යනව. දැන් වකුගඩුව ගැන දැනුමක් තියෙනව නම්, ඒ මේ තියෙන වකුගඩුව ගැන නෙමෙයි, අලුතෙන් වකුගඩුවක් හදාගන්න තියෙන දැනුමයි ඔය.

ඔය වගේ මයි මේ ඇතැ කියන එක. පුරාණ කර්මයෙන් හටගත්ත මේ ඇහේ ස්වභාවය තමයි අපිට හිතන්න වත් බැරි, කියන්න වත් බැරි, නිමිති නැති මට්ටමකයි ඇතැ තියෙන්නෙ. ඒ ඇතැ ගැන කැඩපතින්

බලල හෝ තව රූපයක් දිනා බලල හෝ ඇහැ කියන්නේ මෙන්ම මේකටයි කියල අපි ගාව දැනුමක් තියෙනව නම්.....

අපි කියමු කො අපිට ඇහැ හිතෙනුත් පෙනෙන්න පුළුවන් නෙ. ඒ පෙනෙන ඇහැ මේ ඇහැ නම් කොහොම ද අපිට හිතෙන් පෙනුණේ? මේ ඇහැ හිත ඇතුළට ගියා වත් ද?

මන්න මය හිතෙන් පෙනෙන ඇහැ තමයි අපි ඇහැ කියල හිතාගෙන ඉන්නෙ. මේ ඇහැ දන්නෙ වත් නැහැ. එතකොට කැඩපතක් දිනා බලල හෝ තව ඇහැක් දිනා බලල හෝ මෙන්ම මේකයි ඇහැ, මේ මගේ ඇහැයි කියල අපි හිතාගෙන ඉන්නව. මන්න මය මට්ටමේ ඇහැට තමයි කෙලෙස් යෙදෙන්නෙ.

තමුත් ඇහැ පිරිසිදු දකින්න උත්සාහවත් වුණොත්, වක්කු කියන වස්තුව නුවණින් බලන්න ගියොත් ඔබට ඇහැ කියන එක අනිදර්ශන ධර්මයක් විදියට වැටහෙනව. මේ මං කියන අදහසක් එහෙම නෙමෙයි. බුදුරජාණන්වහන්සේ ම දේශනා කරන දහමක්. ඇහේ යථා ස්වභාවය මොකක් ද? අනිදර්ශනයි. කවර දා වත් දකින්න පුළුවන්කමක් නැ. අන්න ඒ විදියට ඇහැ ගැන අපිට දැනුම තිබුණොත් තමයි අපි මේ ඇහැ අරහයා තියෙන කෙළෙසුන් ගෙන් මිදෙන්නෙ.

එතකොට ආධ්‍යාත්මික වස්තු පිළිබඳව ඇති කරගන්න නුවණේ දී ඇහැ කියන එක ආධ්‍යාත්මිකයි, අනිදර්ශනයි - දකින්න බැරි දෙයක් කියන එක අවබෝධ වෙන්න ඕන.

(මතු සම්බන්ධයි)

6

ඇස යනු ඔබ සිතා සිටින ඇස ම ද?

අපි මෙහෙම කාරණාවක් බලමු. දන් මේ පින්වතුන් දන්නව ඇහැත් රූපයත් දෙක ගැටිල උපදින සිතට මොකක් ද කියන්නෙ කියන එක. වක්කු විඤ්ඤාණය නේ ද?

ඒ වගේ ම කයත් පොට්ඨබ්බයත් ගැටිල උපදින සිතට කියනව කාය විඤ්ඤාණය කියල. හොඳයි දැන් අද ඔබ ඇහැ කියන මේ ඇහැ ගැන බලන්න. අල්පෙනෙන්නක් වගේ දෙයකින් මේ ඇහැට ඇත්තොත් උපදින හිත මොකක් ද? කාය විඤ්ඤාණය නෙමෙයි ද? ඒ මොකද. ඒක කාය සම්පස්සයක්. කයත් පොට්ඨබ්බයත් ගැටිම නිසා හටගත්ත විඤ්ඤාණයක්. ඒක ඔබ සිතාගෙන ඉන්න ඇහැ නම්, ඒ ආශ්‍රිතව කාය විඤ්ඤාණය උපදින්න පුළුවන් ද? එහෙම නම් කෝ ඇහැ?

අපි අද මේ ඇහැයි කියන ඇහැ නෙමෙයි බුදුරජාණන්වහන්සේ ඇහැ කියල පෙන්වන්නෙ.

හොඳයි, අපි යමකට කන කියනව නම්, ඒකෙ ඕන ම තැනකට අල්පෙනෙන්නකින් ඇතල බලන්න. අනිත කොට උපදින සිත මොකක් ද? සෝන විඤ්ඤාණය උපදියි ද? නැහැ. එහෙම නම් උපදින්නෙ මොකක් ද? කාය විඤ්ඤාණය. ඒක කන නෙමෙයි කය හින්දයි කාය විඤ්ඤාණය උපන්නෙ. එහෙම නම් කෝ කන?

කන කියන එකක් අපි හිතාගෙන ඉන්න මට්ටමේ එකක් නෙමෙයි කියන එකයි හොඳට තේරුම් කර ගන්න ඕන.

දිව ගැනත් මය විදියට ම හිතන්න කො. අපි හිතාගෙන ඉන්නෙ රෝස පාටට නෙළුම් පෙත්ත වගේ තියෙන මේක තමයි දිව කියල. අල්පෙනෙන්නකින් මේ දිවේ ඕන ම තැනකට අනින්න. ඇත්තොත් උපදින විඤ්ඤාණය මොකක් ද? ලුණු රසක් ඇඹුල් රසක් එයි ද? වේදනාවක් එයි ද? දුනෙන්නෙ වේදනාවක්. උපදින්නෙ කාය විඤ්ඤාණයක්. ඒක දිව නම් කාය විඤ්ඤාණය උපදින්න පුළුවන් ද? දිව නම් යමක් ගැටුණ ම උපදින්න ඕන ණවිභා විඤ්ඤාණය නෙ. මෙතන කාය විඤ්ඤාණය ඉපදුණේ ඒක කාය සම්පස්සයක් නිසා. එහෙම නම් කෝ අපි කතා කරන දිව?

මෙතන දි පින්වතුනි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනව මේ ධර්මය නුවණින් දකින්න කියල. ඇහැ සම්මර්ශනය කරන්න කියනව, පෙර නො තිබීම හටගෙන ඉතිරි නැති ව ම නැති වන ධර්මයක් විදියට.

කන සම්මර්ශනය කරන්න කියනව පෙර නො තිබීම හටගෙන ඉතිරි නැති ව ම නැති වන ධර්මයක් විදියට.

දැන් අද දවසෙ දි ඉඳගෙන, හිටගෙන, නිදාගෙන, ඇවිදින හතර ඉරියව්වේ ම පවත්වන්න පුළුවන් ඇහැක්, කනක්, දිවක්, නාසයක් අපිට තියෙනව නෙ? එහෙනම් අපිට ආධ්‍යාත්මික වස්තු ගැන නුවණ නෑ කියන්නෙ ඒකයි. වස්තු නානත්වයේ ඥානය අපිට නෑ. වස්තු නානත්වයේ ඥානය අපිට තිබුණොත් මේ වස්තූන් අරහයා තිබෙන කෙලේසය තියෙන්න බෑ.

එහෙනම් අපිට නුවණට ලැබෙන්න ඕන කොහොම ද? ඇහැ කියන එක පෙර නො තිබීම හටගන්න එකක්. ඉතිරි නැති ව ම නැති වන එකක්.

ඒ කියන්නෙ පෙනෙන්න පෙර ඇහැ තිබුණත් නෙමෙයි. පෙනිල ඉවර වෙන කොට ඇහැ තියෙන වත් නෙමෙයි. ඔන්න මය තැන නුවණ එළඹ සිටියොත් තමයි කවර දා ම හරි දවසක සසරින් මිඳෙන්න. වස්තූන් ගැන එබඳු නුවණක් ඔබට ඇති වෙච්ච දවසක ඒ නුවණ නිසා ඔබ මේ වස්තු කෙරෙහි තිබෙන තණ්හාව නැති වීමෙන් නිවන් දකිනව.

බුදුරජාණන් වහන්සේත් ඒ වස්තූන් කෙරෙහි, පෙර නො තිබීම හටගෙන ඉතිරි නැති ව ම නැති වෙනව කියන මෙන්න මේ නුවණ ඇති කරගත්ත නිසා මයි මේ වස්තූන් ගෙන් මිදුණේ. ඇහෙන්න මිදුණේ ඇහැ ගැන මෙහෙම දකින නිසා මයි.

හැබැයි මේ වස්තු ගැන නුවණ කියන කොට ඒක බුදුරජාණන්වහන්සේ ගෙ නුවණක් හැටියට හෝ පාඩමක් හැටියට හෝ නෙමෙයි, අපි කළ යුත්තක්, අපි ඇති කරගත යුත්තක්, විදියට අපි දකින්න ඕන.

දැන් අද අපි දන්න විදියට ඇහැ කියන එකේ අනිත්‍යය තේරෙනව ද? අපි හිතන්නෙ මවු කුසින් ඉපදෙන කොට ම ඇහැ ඇති ව උපන්න. මැරෙන කොටයි ඇහැ අනිත්‍ය වෙන්නෙ කියල නේ ද? එතකොට ඇහේ අනිත්‍ය බව අපිට පෙනෙන්නෙ නැහැ. ඇයි අපි මැරිල නෙ.

නමුත් ඇහැ පරිහරණය කරමින් ඇහේ අනිත්‍ය බව දකින්න පුළුවන් ද? අද අපි දන්න ක්‍රමයට බෑ. දැනගන්න (හිතන්න) නම් පුළුවන්. ඇහැ අනිත්‍යයි නෙ කියල හිතයි. නමුත් අනිත්‍යයි කියල හිතන්නේ නිත්‍ය බව තුළ ඉඳගෙන. ඉඳගෙන හිටියත් මට ඇහැ තියෙනව, ඇවිද්දන් ඇහැ තියෙනව, නිදා ගන්නත් ඇහැ තියෙනව, හිටගෙන ඉන්නකොටත් ඇහැ තියෙනව කියන නිත්‍ය බව තුළ ඉඳගෙන අනිත්‍යය මෙනෙහි කරනව. අපි අපි ව ම රවට්ටගෙන.

නමුත් ආධ්‍යාත්මික වස්තු සම්මර්ශනය කරමින් මෙනෙහි කළොත් ඔබට හතර ඉරියව්වේ පවත්වන ඇහැක් තියෙනව නෙමෙයි කියන එක වැටහෙනව.

ඇහැ කියන එක උපන්න නිසා මයි රූපයක් පෙනෙන්නෙ. ඇහැ නැති වෙන කොට ම රූපය නැති වෙනව. ඒ නුවණ ඇති වුණොත් මෙව්වර කල් අපි දන්න ඇහෙන්න ඔබ්බට අපි යනව. අන්න එතකොට තමයි ඇහැ කියන එක උපාදාය රූපයක්, ආධ්‍යාත්මික එකක්, පෙර නො තිබීම හට ගෙන ඉතිරි නැති ව ම නිරුද්ධ වෙන එකක් හැබැයි අනිදර්ශන එකක් බව වැටහෙන්නෙ.

හොඳට බලන්න. ඔබට පුළුවන් ද මෙන්න මේ ලක්ෂණ ටික ගැන ඇහැ අරහයා නුවණ ඇති කරගන්න.

මම කලින් මතක් කළා ඔය විදියට ම කන, නාසය, දිව, ශරීරය, මනස කියන ටිකෙන් තියෙනව. ඒවත් මේ පරියායෙන් ම මේ ක්‍රමයෙන් ම දකින්න කියල.

මෙන්න මෙහෙම ඇත්තක් දැකල මේ වස්තු පිරිසිදු දැකල මේ වස්තූන් ගෙන් අපිට මිඳෙන්න තියෙන්නෙ කියන කාරණාව ගැන දැනුවත් බව ලෝකෙ අඩුයි. අවාසනාවකට අපිට එහෙම නුවණක් නාවට මේ වස්තු ගැන මේ විදියට ම බලල මේ විදියට ම තීරණය කරල මේ නුවණ ඇති කරගෙන මයි මිඳෙන්න තියෙන්නෙ.

ඔබ ඇහැ ගැන නිවැරදි දැකීමක් ඇති කරගන්නව නම්, වස්තු නානත්වයේ නුවණක් ඇති කරගන්නව නම් ඒ නුවණට ඔබට පෙනෙන්නට ඕන ඇහැ කියන එක උපාදායයි. උපාදායයි කියන්නෙ මහාභූත පඨවි ආපෝ, තේජෝ, වායෝ එහෙම නෙමෙයි. ඒවා නිසා විද්‍යමානයි කියන එකයි උපාදායයි කියන්නෙ. එය ද පෙර නො තිබී ම හටගෙන ඉතිරි නැති ව ම නැති වෙනව. ඒක ආධ්‍යාත්මික ධර්මතාවක්. කවර දා වත් ම දකින්න බැහැ. ඇහැ කියන එක අපි දැකලත් නැහැ. දකින්නත් බැහැ. දකින වත් නෙමෙයි. තුන් කාලෙන් එක කාලෙක දී වත් ඇහැ කියන එක අපි

දන්නෙ නැති ය කියන තැනකට ඔබ ගියොත් තමයි ඔබ ඇහෙත් මිඳෙන්නෙ. එතකොට ඇහැ ගැන තියෙන කෙලේසය අද ඇහැ ගැන අපි දන්න ටිකයි කියන එක අහු වෙයි.

අපිට පුළුවන්කම තියෙනව ඇස් දෙක වහල අපේ ඇහැ සිහි කරන්න. හොඳට බලන්න ඒ සිහි කරපු එක මේ තියෙන ඇහැ ද? කන බොන ආහාරයෙන් හැදුණු ඇහැ ද? නැ. ඒක මනෝමය සිද්ධියක්. නමුත් මනස තුළ තියෙන ඇහැට

ධවටිල අපි හිතාගෙන ඉන්නෙ අපි මේ ඇහැ දන්නව කියල.

එහෙම තිබුණොත් වන අවාසිය මොකක් ද? මගේ ඇහැ මෙහෙමයි කියල ඔබට හිතන්න පුළුවන් නම්, නිමිත්තක් තියෙනව නම්, ඒක තමයි නැවත ඇහැක් හදාගන්න තියෙන නිමිත්ත. ඒක තමයි කර්මය. මරණාසන්න මොහොතෙ ඔය ඇහැ සිහි කරල තමයි තණ්හාව ඇති වෙල නැවත ඇහැක් හදාගන්න යන්නෙ.

ඔබ අද දවසෙ දී ඇහැ කියන එකේ නියම අනිමිත්ත ස්වභාවය ඇති කරගෙන තිබුණොත්...මේ අපි හිතල බොරුවක් කරනව එහෙම නෙමෙයි. මේක තමයි අද ද පවතින ඇත්ත.

ඇහැට හැම දෙයක් ම බලන්න පුළුවන්. ඒත් ඇහැට ඇහැ බලන්න බෑ. ඇහැට හැම දෙයක් ම පෙනෙනවා. ඇහැට ඇහැ පෙනෙන්නෙ නැහැ. එතකොට කවර දා වත් නො දක්ක දෙයක් අරහයා අපිට කෙලෙස් ඇති වෙන්න පුළුවන් ද? කෙලෙස් ඇති වෙන්නෙ නෑ.

අනිදර්ශන බව නො දකිනකම ම හේතුව ඇහැ කියල එකක් හදාගෙන ඒ තුළ පිරිස් වශයෙන් හැසිරෙන්න.

අපි ජීවත් වෙනව කියන සිද්ධිය ම ඇහැ, කන, දිව, නාසය, ශරීරය කියන මේ ධර්මතා ටික ඔක්කොම අපි මනෝමයෙන් හදාගෙන ජීවත් වෙන දේවල්.

මම අර කලින් කියපු වික ඔබ තව විකක් හොඳට දැනගන්න 'ආයතන කුසල' කියල එකක් තියෙනව. ග්‍රැනවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා ආයතනයන් ගේ දක්ෂ වෙනව.

'ආයතන කුසල' වෙන්නෙ කොහොම ද?

ඇහැත් රූපයත් දෙක ගැටුණොත් වක්කු විඤ්ඤාණය උපදිනව කියල එයා හොඳට දන්නව. ඇහැත් රූපයත් දෙක ගැටිල කාය විඤ්ඤාණය, සෝත විඤ්ඤාණය, ඝාත විඤ්ඤාණය, ජීවිතා විඤ්ඤාණය, මනෝ විඤ්ඤාණය උපදින්නෙ නෑ කියල දන්නව.

කතත් ශබ්දයත් නිසා උපදින සිත සෝත විඤ්ඤාණය කියල දන්නව. කතත් ශබ්දයත් ගැටිල වක්කු විඤ්ඤාණය උපදින්න බෑ කියල දන්නව.

මේ විදියට හොඳට ආයතන වික තීරණය කළාට පස්සෙ ඔබ අද ඇහැ කියන තැනට ඇඟිල්ලෙන් හරි ඇතල බලන්න අපි මෙව්වර කාලයක් ඇහැ කියපු ඇහැ කොතන ද කියල. ඔබට හිතාගන්න වත් බැරි වෙයි. අපි මෙහෙම ඇතල ඇතල බැලුවොත් කාය විඤ්ඤාණය උපදියි. ඔබ හොඳට නුවණින් පරීක්ෂා කරල බැලුවොත් තේරෙනව, කාය විඤ්ඤාණය උපදිනව නම් ඒක කය මිසක ඒක ඇහැ නෙමෙයි. එහෙම නම් අපි මෙව්වර කාලයක් ඇහැ කියපු තැන තියෙන්නෙ කය. ඇත්තට ම ඇහැ කෝ කියන ප්‍රශ්නය ඔබට මතු වෙයි.

යමක් පෙනෙන බවින් ම මැන්න යුතු දෙයකටයි ඇහැ කියන්නෙ. පෙනෙන ගතියටයි ඇහැ වක්කු කියන්නෙ. ඒක ස්වභාවයක්. ඒක ද්‍රව්‍ය වශයෙන් තියෙන දෙයක් විදියට දකින්න එපා.

7

ඔබෙන් ඵලව ඵලවා වැඩ ගන්නා ස්වාමියා

දුටුවා ද?තණ්හාව කිසි ම වෙලාවක තණ්හාවෙ ස්වභාවයෙන් පවතින්නෙ නැහැ. තණ්හාව කියන එක හැම වෙලාවෙ ම යමක් අල්ලනව කියන, උපාදාන කරන ගතියෙන් ම විද්‍යමානයි. එතකොට ඒ අල්ලාගන්නව, උපාදාන කරනව කියන ලක්ෂණයෙන් තමයි අපිට තණ්හාව කියන කාරණාව දැනගන්නට වෙන්නෙ.

ඒ කියන්නෙ තණ්හාව කියන කොට, මෙයා ඉන්න නිසා නේ ද මේ ධර්මතාව යෙදෙන්නේ කියල තේරුම් කරගන්නට ඕන. මේකට මම පොඩි උපාමාවක් කළොත්, මෙන්න මේ විදියට බලමු.

යම් කිසි යුද කඳවුරක් තියෙනව කියල හිතමු අපි. මේ යුද කඳවුරට නොයෙක් දිසාවන්වලින්, නොයෙක් ආකාරවලින් සතුරු ආක්‍රමණ එන්න පුළුවන්. ඒ නිසා මේ කඳවුර රැකගන්නට ඕන. මේ කඳවුර රැක ගැනීමේ ඕනකම යම්කිසි කෙනකුට තියනව නම් එයා මොකද කරන්නෙ, මේකට ආරක්ෂාවක් යොදනව.

හොඳට බලන්න පින්වතුනි. කඳවුර ඇතුළේ ඉඳගෙන විතරක් කඳවුර ආරක්ෂා කරන්න බැහැ. කඳවුර ඇතුළේ මැදට වෙලා ඉන්නේ නැති ව ඵළියට යන්න වෙනව. කඳවුරෙන් පිටතට ගිහිල්ල ආරක්ෂක කුටි හදාගෙන ඒ කුටි ඇතුළේ ඉඳගෙන තමයි කඳවුර රකින්නේ.

කඳවුර රකිනව කියල කරන්න කියෙන්නෙ කඳවුරේ කටයුත්තක් නෙමෙයි. කඳවුරෙන් පිටත කටයුත්තක්. ඒ කියන්නෙ ඇත බලාගෙන තමයි ඉන්න වෙන්නේ. යන එන පිරිස දිනා බොහොම සෝදිසියෙන් ඉන්න වෙනව. මොන වගේ දේ ද වටපිටාවේ සිද්ධ වෙන්නෙ කියල බොහොම හෝදිසියෙන් ඉන්න වෙනව.

මෙහෙම පිටත හෝදිසි කරනව කියන එකෙන් කරල කියෙන්නෙ කඳවුර ආරක්ෂා කරන එක මිසක අවට තියෙන ගස්කොළන්, පරිසරය ආදිය ගැන යමක් හදන එක එහෙම නෙමෙයි. ඒවයෙ හරි වැරද්දක් හෙවිම නෙමෙයි.

බාහිරය ගැන පරීක්ෂාකාරී වෙන්නෙ අභ්‍යන්තරය ආරක්ෂා කරන්න ඕන නිසා. ඇතුළත කඳවුර ආරක්ෂා කරන්න පිටතට යනව වගේ පින්වතුනි. තමන් තුළ තියෙන තණ්හාවට තමන් කැමැති විදියට ඒකෙ පැවැත්ම ආරක්ෂා කරගන්න නම් අර කඳවුරේ විදියට බැහැරට ගිහිල්ල කඳවුර රකින්න වෙනව වගේ බාහිර දේවල් ආරක්ෂා කරන්න වෙනව.

හොඳට බලන්න, අපිට ගෙවල් දොරවල් හදන්න වෙලා තියෙන්නෙ, යාන වාහන ඉඩකඩම් හදන්න වෙලා තියෙන්නෙ, ද දරුවෝ හදන්න වෙලා තියෙන්නෙ කුමක් නිසා ද? තව කෙනකු ගෙ යහපතට ගෙවල් දොරවල් හදනව එහෙම නෙමෙයි.

අපි හිතන්නෙ තව කෙනකුට උපකාරය පිණිස, තව අයට උපකාරය පිණිස ගෙවල් දොරවල් හදනව කියල. එහෙම නැත්නම් දරුවන්ට උපකාර පිණිස දරුවෝ හදනව, මුණුපුරන්ට උපකාර පිණිස මුණුපුරෝ හදනව. ලෝකෙට උපකාර පිණිස සේවයක් කරනව කියල. නමුත් හොඳට දකින්න ඕන තමන් තුළ තියෙන කැමැත්ත ඉෂ්ට කරගන්නයි

අපි බාහිර දේවල් කරල තියෙන්නෙ.

කඳවුර බලාගන්න අයට කඳවුරෙන් පිටත කටයුතු කරන්න වෙනව වගේ අපි අපි තුළ ඇති කැමැත්තට, අපි තුළ ඇති ආශාව ඉෂ්ට කරගන්න තමයි පින්වතුනි ගිහිල්ල තියෙන්නෙ.

උපමාවකින් කිව්වොත් අපිට ප්‍රියමනාප රූපයක් බලන්නයි රූප තණ්හාව තියෙන්නෙ. නමුත් මේ රූපය අපිට ලැබෙන්නෙ රූපවාහිනි නාළිකාවකින් නම් දැන් අපිට මේ රූප පෙට්ටිය කැඩෙන්නෙ නැති ව පරෙස්සම් කරගන්න වෙනව. ඒක දූවිලි වැදෙන්න නො දී පිහදාන්න වෙනව.

රූපවාහිනියක්, ගුවන් විදුලියක්, ශිතකරණයක්...වේ වා ඇයි මේ කැලි අපේ ගෙවල්වලට අවශ්‍ය? පින්වතුනි මේ තණ්හාව නිසයි.

මේක තියෙනව නම් මේ රූප බලන්න පුළුවන්. රූප තණ්හාව ඉෂ්ට කරගන්න පුළුවන්. ඇත්තට ම ඒක තියෙන කැලි ටිකෙන් අපිට වැඩක් නැ. ඒත් ඒ කැලි ටිකෙන් පුළුවන් නම් අපට රූපයක් බලන්න, ශබ්දයක් අහන්න. රූපය බලල සැප විදින්නයි ඕන කරල තියෙන්නෙ ඒ නිසා රූපවාහිනි යන්ත්‍රය රකින්න වෙලා තියෙනව.

එතකොට කයට මුදු පහසක් ලබා දෙන්න නම් වායුසමනය තියෙන්නෙ ඒකට ඒ කැලි ටික රකින්න වෙලා. මේ වගේ අපිට හිතට සතුටු වන යමක් ලැබෙන්න නම්, හිත සතුටු කරන්න නම් ඒ සඳහා තමයි මේ දරු මුණුබුරෝ, ගෙවල් දොරවල් අපි හදාගෙන තියෙන්නෙ.

එතකොට බලන්න, මේ තමන් තුළ තියෙන සැප වේදනාව බලාගෙන ඒ සැප වේදනාව ගන්න ඕනකමට කරන දේ දකින්න, තණ්හාව කියල. මේ මුළු ලෝකය ම තණ්හාවට දාසයෙක් කියල පෙන්නනව. මේ කාරණාව හොඳට සිහි කරන්න, තණ්හාවට දාසයෙක් කියන්නෙ ඇයි කියල. මේ කාරණය තේරුම් ගන්නොත් පින්වතුනි අපේ ජීවිතය ගැන අපි හරියට කලකිරීමට පත් වෙයි.

අපි කියමු මෙහෙම කාරණාවක්. යම් කිසි ගෙදරක වැඩ කරන්න යම්කිසි කෙනෙක් ගියා කියල හිතමු. ඒ මනුස්සයට ගෙහිමි පුද්ගලය කියනව්ව ළමයෝ කඩ්ට ගිහින් එන්න කියල. ආපු ගමන් ඔන්න ආපහු කියනව ළමයෝ මේ මිදුල අතුගාල දාන්න කියල. අතුගානව. ඒ ගමන් ම කියනව ළමයෝ මේ රෙදි ටික හෝදල දාන්න කො. ඒකත් කරනව. ඒක ඉවර වෙනවත් එක්ක ම කියනව ළමයෝ මේ ටික උදලු ගාලා දාන්න කො. ඒකත් කරනව. ඒක ඉවර වෙන කොට තව දෙයක් කියනව. තරහ යන්නෙ නැද්ද? ස්වාමියට බනින්න හිතෙන්නෙ නැද්ද? එක්කො ගහන්නත් පුළුවන්. මේ මනුස්සය පමණ දන්නෙ නෑ කියල ඒ වැඩ ගන්න කෙනා ගැන කලකිරෙන්න පුළුවන්. සමහර විටක මට මේ වගේ රස්සාවල් ඕන නෑ කියල දමල ගහල යන්න පුළුවන්. ඔය කියන කියන විදියට එක දවසක් දෙකක් තුනක් හතරක් ඕන නම් කරයි. ඊට පස්සෙ ඇති වෙනව.

මේ පින්වතුන් හොඳට කල්පනා කරල බලන්න තණ්හාවත් ඔය වගේ ම දෙයක් අපිට කරනව. ඒත් කවදා වත් කවුරුවත් මෙයා ගෙ දෝසෙ දුකල නැහැ. මෙයා ගැන කලකිරිල නැහැ.

තණ්හාවේ දෝසෙ දුකල තණ්හාවට කලකිරුණොත් අන්න එදාට තමයි පින්වතුනි අපි දාස භාවයෙන් මිදෙන්නෙ. එතකල් මේ ස්වාමියට අපි වැදගෙන ඉන්නව. මේ ස්වාමියට අපි කීකරුයි. මෙයා ගේ දෝසයක් දකින්නෙ නැහැ.

උදාහරණයකට උදේ ම හිත කියනව අනේ මෙතන ඉන්න බෑ කම්මැලියි යන්න ඕන අහවල් තගරෙට කියල. ඔන්න දුන් ඔබ යනව. සමහර විටක දින ගානක් උත්සාහවත් වෙල බොහොම වෙහෙස මහන්සියෙන් තමයි ඒ ගමන යන්නෙ. ගිහිල්ල අනෙක් අතට ම හිත කියනව අයියෝ මේකෙ නම් ඉන්න බැහැ ආපහු යන්න ඕන. ඔන්න කියපු ගමන් ම ආපහු එනව. ඒ ආපු ගමන් ම හිත කියනව අහවල් රූපෙ බැලුවොත් නම් හොඳයි. ඔන්න, කියපු එක අරන් දෙනව. ඊට පස්සෙ කියනව සිත්දුවක් ඇහුවොත් නම් හොඳයි. කියපු ගමන් ම හොඳ සිත්දුවක්

අහන්න උත්සාහවත් වෙනව. ඒක කරන කොට ම දුන් හොඳ කැමක් කැවොත් හොඳයි හිතෙනව. දුන් කැම කනව. ඊට පස්සෙ අහවල් ස්පර්ශය ලැබුණොත් හොඳයි. ඔන්න ඒකත් ලබා දෙනව. ඊට පස්සෙ අහවල් කෙනාත් එක්ක කතා කරන්න ලැබුණොත් හොඳයි. ඔන්න එතැනට යනව.

මෙහෙම හිත කියන කියන එකට වැදගෙන එහෙයි කියන මට්ටමින් අහනව මිසක කවුරුවත් මෙයා ගැන කලකිරෙන්නෙ නැහැ.

හොඳට බලන්න මේ හිත ම විටක කියනව අහවල් තැනට යන්න කියල. අහවල් දේ කරන්න කියල. එයා ම කියනව දුන් ඔතන හිටිය ඇති දුන් ඔය දේ කළා ඇති ඕක තහර කරන්න අහවල් තැනට යන්න.

බාහිර දාසයෙක් නම් එක වැඩක් පස්සෙ තව වැඩක් එක දිගට පවරන කොට ඒ හේතුවෙන් ස්වාමිය ගැන කලකිරෙනව. තමුත් තමන් තුළ ම ඉන්න තණ්හාව කියන ස්වාමිය ගැන කවුරුවත් කලකිරෙන්නෙ නැහැ. දවස පුරාවට ම දාසයෙක් ගෙන් වැඩ ගන්නව වගේ වැඩ ගන්නව. ඒත් ඔබ කවුරුවත් ඒක දකින්නෙ නැහැ.

හොඳට බලන්න දරුවන් ගෙ සුබසිද්ධියට දුන් මෙහෙම කරන්නෙයි කියල හිත කිව්වහම ඒ විදියට කරනව. දරුවෝ ඉස්කෝලෙට අරගෙන යන්න කිව්වහම ඒ විදියට අරගෙන යනව. ගෙදර මේ මේ ටික හදන්න කිව්වම ඒ ටික හදනව. වත්ත ලස්සනට මල් වැට කපල මේ විදියට හදන්න කිව්වහ ම එහෙම හදනව....

කියන කියන එක කළා මිසක කවදා වත් ඔබ මේ ස්වාමිය ගැන කලකිරිල තියෙනව ද? අඩු ගණනෙ මේ වැඩ ගන්න ස්වාමිය දුකල තියෙනව ද බලන්න.

මේ තණ්හාව නමැති ස්වාමියයි පින්වතුනි මෙතන ඉදගෙන අපෙන් මේ මේ විදියට වැඩ ගන්නෙ. මේ මේ දේවලට අපි යොමු කරවන්නෙ. මේ මේ විදියට වැඩ ගන්නෙ. උපදින්න පුළුවන් හැම ක්ෂේත්‍රයක ම මෙයා වේදනාව උපදවාගන්න, උපදින්න පුළුවන් හැම ක්ෂේත්‍රයක ම මෙයා

ඇවිදිනව. වේදනාව කියන තණ්හාවෙන් අපිව මිටිකල අරගෙන හැම තැනක ම ජීවිතයට යොදවනව. ඒත් අපේ තියෙන අවාසනාව කියන්නෙ පින්වතුනි, අපි මෙහෙම ස්වාමියකුට යටත් ව කීකරු ව ඉන්න ගෝලයෝ කියල අපි දන්නෙ නෑ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒකයි දේශනා කළේ මුළු ලෝකෙ ම තණ්හාවට දාසයෙක් කියල.

ඒ අනුව හොඳට දකින්න අද අපේ ස්වාමිය අපි නෙමෙයි තණ්හාවයි කියල. ඔබට ස්වාධීන පැවැත්මක නැහැයි කියන එක ඔබ දකින්න. ගෙවල් දොරවල් හැදුව නම් හැදුවේ යාන වාහන ගත්ත නම් ගත්තේ දූ දරුවෝ හැදුව නම් හැදුවේ ඔබ ගෙ වුවමනාවට නෙමෙයි. මේ ස්වාමිය ගෙ වුවමනාවටයි කියන එක දකින්න ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඕන. ඔබ ඒ ස්වාමියට උපස්ථාන කරගෙනයි ඉන්නෙ කියන කාරණාවත් දකින්න. නිකම් නෙමෙයි වැදගෙනයි ඉන්නෙ. ට්‍රිටික් වත් එහාට මෙහාට වෙන්න දෙන්නෙ නෑ. එයා ගෙ හැම වචනෙට ම කීකරු වෙලා ඉන්න සුවච කීකරු ගෝලයෝ නේ ද අපි කියන තැනින් දකින්න. තත්තාවේ ලක්ෂණය තමයි අද අපිව මේ වගේ හසුරුවන එක කියල දකින්න.

8

ඔබ ගත කරන මේ ජීවිතය ම අවිද්‍යාවයි

හින්නක් ඇතුළෙ තියෙන මොකක් ඇල්ලුවත් රත් වෙල නැද්ද? යකඩ කැලි සිය ගණනක් තියෙනව නම් ගිනි ගොඩක් ඇතුළෙ, එකින් එක මේව රත් වෙල කියල අමුතුවෙන් කියන්න ඕන ද? කියන්න වෙන්නෙ ඔක්කොම යකඩ කැලි රත් වෙලා කියලයි. වෙන වෙන ම අල්ලල බලන්න දෙයක් නෑ. අල්ලල බැලුවත් කමක් නෑ. ඇත්ත ඒකයි.

සබ්බං හික්ඛවේ ආදිත්තං - සියල්ල ඇවිළගන්නා ලදි කියල කිව්වෙ ඒකයි. අපිට දරුව ගැන, රත්රන් ගැන එකින් එක කියන්න වෙලා තියෙන්නෙ අපි මේවා ගැන සාරෙට ගිතාගෙන ඉන්න හින්ද. ඒත් එව්වර වෙහෙසක් ඕන නැහැ. ගිනිගොඩ ඇතුළෙ තියෙන ඔක්කොම රත් වෙලා, එකක් එකක් ගානෙ රත් වෙලා කියල අමුතුවෙන් කියන්න ඕන නෑ වගේ, මේ ලෝකෙ ඇතුළෙ තියෙන හැම දෙයක් ම ඇවිළගත්ත ඒවමයි.

මහ විසාල ගිනිගොඩක් ඇතුළේ යකඩ කැලි කෝටි ගණනක් දාල තියෙනව කියල හිතන්න කො. කෝක ද සිසිල් කෝක ද ගිනියම් කියල ඒ යකඩ කැලි කෝටිය එකින් එක අල්ල අල්ල බලන්න දෙයක් නෑ. හිතට හිතාගන්න පුළුවන් ඔක්කොම රත් වෙලා කියල.

දැන් ඔන්න එකක් අපිට තේරුණා. අවිද්‍යාව කියන එක කෙටියෙන් කිව්වොත් හොඳට මතක තියාගන්න.. තියෙන දේ පෙනෙනවා...පෙනෙන දේ තියෙනවා...කියන මේ දැක්ම තමයි අවිද්‍යාව. ඇයි ඒකට අවිද්‍යාව කියන්නේ?

දුක්ඛේ අඥානං, දුක්ඛ සමුදයේ අඥානං, දුක්ඛ නිරෝධයේ අඥානං, දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී, පටිපදාය අඥානං - චතුරාර්ය සත්‍යය නො දන්නාකම නෙ අවිද්‍යාව. හොඳට බලන්න. අරමුණක් ගානෙ මේ අවිද්‍යාව යෙදිල තියෙනව. 'තියෙන දේ දකින්නෙ... දකින දේ තියෙන්නෙ' කියල බැලුවොත්, ඒ කියන්නෙ මේ නිසා කර්ම රැස් වෙනව නේ ද කියන නුවණ නෑ එයාට. ඒ කියන්නෙ දුකයි, දුක්ඛ සමුදයයි පිළිබඳ නුවණ නෑ කියන එක. මෙහෙම බලන්න හොඳ නෑ, මේ ජරා මරණ දුක නැති වෙන විදියට බලන්න ඕන නේ ද කියන නිරෝධයයි මාර්ගයයි පිළිබඳ නුවණත් නෑ එයාට. අපි සුපුරුදු විදියට යමක් ඇහෙත් බලනව කියන තැන තියෙන්නෙ චතුරාර්ය සත්‍යය පිළිබඳ දන්නා නුවණ යෙදිල නැහැ කියන එක.

'තියෙන දේ දකින්නෙ... දකින දේ තියෙන්නෙ' කියල දකින පමණකින් දුක එනව ය කියල ඔබ දන්නව නම්...චතුරාර්ය සත්‍යය දන්නව නම්.... ඔබ ඔය විදියට ලෝකය දිහා බලන්නෙ නැහැ. ඔබට චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ නැති හින්දයි මෙහෙම බලන්නෙ.

මේ විදියට බැලුවොත් කර්ම රැස් වෙනව. එහෙම වුණොත් විඥානය පිහිටනව, ඒ නිසා ජරා මරණ දුක එනව නේ ද කියල දුකයි සමුදයයි දෙක නො දන්නාකම හින්දා නේ ද ඔය නැති ව මෙහෙම බලන්නෙ? මෙහෙම බලන එක වරදක්, දුකට හේතුවක්, දුකයි සමුදයයි දෙක මේ තුළ තියෙනව කියල දන්නව ද ඔබ...? දන්නෙ නෑ. චතුරාර්ය සත්‍යය දන්නෙ නෑ කියන්නෙ ඒකයි.

වචන වික කිව්වට වැඩක් නෑ...ජාති, දුක්ඛා ජරා, දුක්ඛා, ව්‍යාධි, දුක්ඛා කියල. ජීවිතෙන් දකින්නයි ඕන. අරමුණක් අරමුණක් ගානෙ චතුරාර්ය සත්‍යය දන්නෙ නැත්නම් එතන අවිද්‍යාව. ඊට පස්සෙ ඔබ විද්‍යාව දන්නෙත් නෑ. ඒ කියන්නෙ නිරෝධය දන්නෙත් නෑ. නිරෝධය නො දන්න හින්දයි අවිද්‍යාව තියෙන්නෙ, අවිද්‍යාව හින්දයි නිරෝධය නො දන්නෙ.

එහෙම නම් මම මෙන්න මේ විදියටයි බැලිය යුත්තෙ කියල නො දන්නකම හේතු වෙනව අවිද්‍යාවෙන් බලන්න. නිරෝධයයි මාර්ගයයි දෙක නො දන්නාකම හේතු වෙනව මේ විදියට බලන්න.

මේ විදියට බලන එක කරුණු දෙකකට හේතු වෙනව. මෙහෙම බැලුවම දුක ඇති වෙනව නේ ද කියල දුක ඇති වෙන හැටි දන්නෙත් නෑ. මෙන්න මේ විදියට බලල දුක නැති කරන්න ඕන කියල නිවැරදි ක්‍රමය දන්නෙත් නෑ.

මේ සත්‍ය හතර ම නො දන්නාකමටයි අවිද්‍යාව කියන්නෙ. අපි දන්නෙ නෑ මෙහෙම බලන බලන ගානෙ චතුරාර්ය සත්‍යය නො දන්නාකම ම ප්‍රකට වෙනව. අවිද්‍යාවෙනුයි කටයුතු කරන්නෙ කියල දන්නෙ නෑ අපි.

දැන් ඒ හින්දා හොඳට තේරුම් කර ගන්න අවිද්‍යාව මොකක් ද කියල කවුරු හරි ඇහුවොත් කෙටියෙන් අපට කියන්න පුළුවන් 'තියෙන දේ පෙනෙනවා... පෙනෙන දේ තියෙනවා' කියන මේ මට්ටමයි අවිද්‍යාව. ඇයි ඒ? තියෙන දේ පෙනෙනවා... පෙනෙන දේ තියෙනවා කියල මෙහෙම බැලුවොත් ඒක වැරදියි, කර්ම රැස් වෙනව, දුක එනව, කියන එක දන්නෙ නෑ එයා. නිවැරදිව බැලිය යුත්තෙ මෙහෙමයි කියල දන්නෙත් නෑ. හරි දේ දන්නෙත් නෑ. වැරදි දේ වැරදියි කියල දන්නෙත් නෑ. ගොඩ යන්න තැනක් නෑ.

දැන් අපි නිවන් දකින්න මේ ශාසනේට ආව කියල, කරන්න ඕන වෙන මොකක් වත් නෙමෙයි චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කර ගැනීම.

ඔන්න දැන් අවිද්‍යාව කියන එක හඳුනාගන්න පුළුවන් ද හැමෝට ම?

කෙටියෙන්...? හැබැයි උත්තරත් මතක තියා ගන්න. නැත්නම් ඔබත් එක්ක කට්ටිය තර්ක කරයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරල තියෙන්නෙ අවිද්‍යාව කියල කියන්නෙ දුක්ඛේ අඥානං, දුක්ඛ සමුදයෙ අඥානං, දුක්ඛ නිරෝධයේ අඥානං, දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී, පටිපදාය අඥානං කියල. එතකොට මාත් ඒ අර්ථයෙන් මයි කිව්වෙ කියල මේක ගලපල පැහැදිලි කරල දෙන්න ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඕන. තියෙන දේ පෙනෙනවා... පෙනෙන දේ තියෙනවා කියල කිව්වෙත්, චතුරාර්ය සත්‍යය දන්නෙ නෑ (දුක දන්නෙ නෑ, දුකේ ඇති වීම දන්නෙ නෑ, දුකේ නැති වීම දන්නෙ නෑ, දුක නැති කරන මාර්ගය දන්නෙ නෑ) කිව්වෙත් එක ම අර්ථයෙන් බව පැහැදිලි කරල දෙන්න පුළුවන් වෙන්න ඕන. වචන වෙනස්, අර්ථය එකයි.

දුන් අවිද්‍යාව හඳුනාගන්න පුළුවන් නෙ හැමෝට ම ජීවිතෙන් නේ ද? පුළුවන් ද යම් පමණකින් හරි...? තව පැත්තකින් ගත්තොත්, අවිද්‍යාව කියන්නෙ වෙන මොකවත් නෙමෙයි අපේ ජීවිතේ කියල පෙන්නන්න කෙළින් ම. ඇයි? අපි විද්‍යාවක හිටිය නම් ජරා මරණ තියෙන්න පුළුවන් ද? අවිද්‍යාව කියල අමාරුවෙන් කතා කරන්න දෙයක් නෑ. අත උස්සන්න මෙහෙම. ඔබව දකින්න කියන්න. ඒ තමයි හොඳ ම සාක්ෂිය. එතකොට අපිව දකින්න කියන එක තවදුරටත් අර්ථ දක්වල පෙන්නන්න... මට ලෝකෙ පෙනෙන්නෙ මෙහෙමයි... මෙහෙම පෙනෙන තැනක මෙන්න මෙහෙම සිද්ධියක් වෙලා තියෙන්නෙ. කියලත් විස්තර කරල දෙන්න.

දුන් අපි දක්ක ජරා මරණ දෙක අනුපිළිවෙළින් ඇවිල්ල අවිද්‍යාවටත්, අවිද්‍යාව තිබුණොත් ජරා මරණත් කියන ධර්මතා දෙක ඇති වෙන හා නැති වෙන හැටින් දක්ක. දුකල අවිද්‍යාව කියන එකත් හඳුනාගන්න ජීවිතෙන්. හැම වෙලේ ම අද අපිට මෙන්න මෙහෙම පෙනෙන මට්ටම අවිද්‍යාවයි.

මං කතා කරන දේ පුදුමාකාර වටිනාකමක් තියෙනව. හොඳට තීක්ෂණව ධාරණය කරගන්න. ඇත්තට ම දුකෙන් මිදෙන්න මෙන්න මේ ටිකයි මං කළ යුත්තෙ කියන නුවණ තමන්ට ම එතව මේ ටික හරියට තේරුම් ගත්තොත්. භාමුදුරුවනේ අපි භාවනා කරනව... මොනව ද කරන්න

ඕන... කොහොම ද කරන්න ඕන... ඔය කතා මොකුත් ඕන නැහැ. සිල් රකින හැටි, භාවනා කරන හැටි ඉගෙන ගන්න වෙන්නෙ ඔබ හරිහැටි චතුරාර්ය සත්‍යය දන්නෙ නැත්නම්. චතුරාර්ය සත්‍යය හරියට දනගන්නොත් දනගත්ත දේ අනුව මෙනෙහි කිරීම දකගන්න හේතු වෙයි.

දකගන්න ඉස්සරවෙලා දනගන්න ඕන. සත්පුරුෂ ඇසුර, සද්ධර්ම ශ්‍රවණය, යෝනිසෝ මනසිකාරය, ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපත්තිය. මේවා සෝතාපත්ති අංග. සෝවාත් ඵලයට පැමිණෙන්න තියෙන අංග. කළහාණ මිත්‍ර ඇසුරෙන් සද්ධර්මය ලැබෙනව. යෝනිසෝ මනසිකාරයෙන් අනගන්තු දේට අනුව හිතන්න ඕන. කොළඹ පැත්තට යන්න ලිපිනය ඉල්ලගෙන මාතර පැත්තට ගියාට හරියන්නෙ නෑ. ලිපිනය අනුව යන්න. ඒකයි මම නැවත නැවත එක ම දේ කියන්නෙ.

එතකොට ජරා මරණයෙ ඉදන් අවිද්‍යාව දක්වා ගවේෂණය කිරීමෙන් ලැබුණේ ජරා මරණ කියල අමුතුවෙන් එකක් නැති කරගන්න බැහැ. මැදින් තණ්හාව කියල එකක් වෙන් කරගෙන නැති කරන්නත් බෑ. මේවා එකින් එකට දම්වැල් පුරුක් වගේ ඇමිණිලා තියෙනව අවිද්‍යාව කියන තැන දක්වා. අවිද්‍යාව කියන තැන හෙල්ලෙන්නෙ නැති ව. එතන දුරු නො වී මෙහෙ කිසි ම දෙයක් කරන්න බෑ කියන උත්තරෙයි අපිට ආවෙ මේකෙන්.

ඊට පස්සෙ අපි කවද හරි දවසක නැති කරන්න ඕන. මිදෙන්න ඕන, වෙනස් කරන්න ඕන, ඒ අවිද්‍යාව මොකක් ද කියල ඒ අවිද්‍යාවත් හඳුනාගත්ත, මෙන්න මෙහෙම පෙනෙන මානසික මට්ටමයි අවිද්‍යාව කියන්නෙ කියල.

දුන් මම මේ කරන්නෙ බත් පිඟාන අතට බෙදල දෙනව වගේ වැඩක්. නුවණක් තියෙන කෙනකුට.

දුන් ඊශාවට ඕන විද්‍යාව කියන එක හොයාගන්න. මොකද විද්‍යාව තිබුණොත් නිවන් දකින්න ඕන කියල ඔබ ප්‍රාර්ථනා කරන්න ඕන ද?

ඉපදීම නැති වුණොත් ජරා මරණ නිරුද්ධ වෙන්න ඕන කියල ප්‍රාර්ථනා කරන්න ඕන ද? නෑ. හවය නැති වුණොත් ඉපදෙන්න එපා කියල ප්‍රාර්ථනා කරන්න ඕන වෙන්නෙ නෑ. උපාදානය නැති වුණොත් හවය නැති වෙන්න කියල ප්‍රාර්ථනා කරන්න ඕන වෙන්නෙ නෑ. මේ විදියට ගිහින් අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වුණොත් සංඛාරය, විඥානය, ජරා මරණ නිරුද්ධ වෙන්න ප්‍රාර්ථනා ඕන ද? ඕන නෑ.

නිවන් දකින්න කියල ප්‍රාර්ථනා ඕන ද? නෑ. එහෙම විටක ඔබ නිවන එපා එපා කියන්න. උදේට නැගිටලත් නිවන් එපා කියන්න, දවල්ටත් එපා, හවසටත් එපා කියන්න, හැබැයි අවිද්‍යාව නැති වෙන විදියට බලන්න. ඒත් ඔබ නිවන් දකියි.

9

ඇසෙන්නි මිදීම සසරින් ම මිදීම ය

එක්කු කියන්නෙ පෙනෙන බවට. දර්ශන කෘත්‍යයට. ඔබ සිතාගෙන ඉන්න ඇහැට නෙමෙයි. මේ ප්‍රකාශය ඇත්ත ද කියන එක ඔබට තේරෙයි, ඇඟිල්ලකින් ඇහැට ඇතල බැලුවොත්. මෙහෙම ඇතල ඇතල බැලුවොත් කාය විඤ්ඤාණය උපදියි. ඔබ හොඳට නුවණින් පරීක්ෂා කරල බැලුවොත් තේරෙනව, කාය විඤ්ඤාණය උපදිනව නම් ඒක කය මිසක ඒක ඇහැ නෙමෙයි. එහෙම නම් අපි මෙව්වර කාලයක් ඇහැ කියපු තැන තියෙන්නෙ කය. ඇත්තට ම ඇහැ කෝ කියන ප්‍රශ්නය ඔබට මතු වෙයි. අන්න එතකොට ඔබට ඉබේට ම තේරෙයි. ඇහැ කියන එක ඇත්තට ම දකින්න බැරි දෙයක් බව.

මේක සියුම් ඥානයක්. මේ ඥානය ඇති කරගන්න ලෙහෙසියෙන් බැරි බව ඇත්ත. ඒ සඳහා ඔබ තුළ යම් පසුබිමක් සැකසී තිබෙන්නට ඕන. සීලයක්, යම් චිත්ත සමථයක් එක්කයි මේ වත්පු නානත්ව නුවණ ඇති වෙන්නෙ. වත්පු නානත්ව නුවණ කියන්නෙ නිකම් මොකක් හරි දැනුමක්

එහෙම නෙමෙයි. ඔබ මේක හරිහැටි උපදවාගත්තොත් සසරින් ම මිදෙනව. කෙලෙසුන් ගෙන් ම මිදෙනව. අනාගාමී ඵලයට ම පත් වෙන්න පුළුවන්. ඔබ මේ පණිවිඩය හරියට ඉගෙන ගත්තොත් ඒ නිවන පිළිබඳ පණිවිඩය බව සිහි තබාගන්න.

ඒ වගේ ම හොඳට මතක තියාගන්න මේ වත්පු නානත්ව නුවණ ආවම, ඒක දැනගන්න පුද්ගලයෙක් බිහි වෙන්න බෑ. ඒ නුවණින් ම පුද්ගලභාවය අතහැරෙන්න ඕන. වස්තු වික පරිහරණය කරන පුද්ගලයෙක් ඉන්නව, මම ඉන්නව කියන එක අතහැරිල වස්තු වික ගැන නුවණක් පමණක් එන්න ඕන. පුද්ගලයෙක් නිවන් දකිනව නෙමෙයි. පුද්ගලභාවය නැතිකමයි නිවන.

ඒ බව තේරුම් අරගෙන මේ වස්තු වික හොඳට සම්මර්ශනය කරන්න. ඇහැ කියන එක ආධ්‍යාත්මික ධර්මයක් පමණක් හැටියට හොඳට තීරණය කරන්න. ආධ්‍යාත්මික ධර්මයක් කියන්නෙ බාහිර කණ්ණාඩියෙන් ඇහැ ලැබෙන්නෙ නැහැ කියන එක. ඇහෙන් ඇහැ බලන්න බැරි නම් ඉදිරියෙන් තියෙන කණ්ණාඩියෙනුත් ඒ ඇහැ පෙනිල නැහැ. ඒ වර්ණ රූපයක් පෙනිල තියෙන්නෙ. ඒ වර්ණ සටහනක් විතරයි. අපි ඇහැ කියල හිතන දේ නෙමෙයි. ඇහැ කියන්නෙ යමක් පෙන්නන ගතියට. කණ්ණාඩියෙ තියන ඡායාවට යමක් පෙන්නනකම තියෙනව ද? ඒක තියෙන්න පුළුවන් ආධ්‍යාත්මිකව විතරයි.

ඇහැ ආධ්‍යාත්මිකයි කියන අවබෝධයෙන් විශාල කෙලෙස් ප්‍රමාණයක් දුරු කරනව.

අපි කියමු කො කඩදාසියක, පෑනකින් ඇහැක් ඇන්දොත් ඒ ඇහැ ද අපි දකින්නෙ? යම් රටාවකට සැකසිව්ව තින්න විකක් විතර නෙ. තින්න කියන්නෙ ඇහැ ද?

අන්න ඒ වගේ ඇහැ කියන්නෙත් යමක් පෙනෙන ගතිය මිසක ඔබ ඔය හිතාගෙන ඉන්න සටහන නෙමෙයි.

හොඳයි අපි ඉදිරියෙන් පෙනෙන මේ දර්ශන තලය ඡායාරූපයකට නැගුවොත්...ඒ ඡායාරූපයට හසු වන දේ ම තේ ද මේ දැනුත් පෙනෙන්නෙ? ඔබ ඡායාරූපයට රැවටෙනව ද ඇහැ කියල? ඒත් ඔබ

ඇත්තට ම දෙයක් පෙනෙද්දි ඇහැ කියල රැවටලයි ඉන්නෙ. ඔබ ඇහැ හදාගන්නෙ, සසරට නැවත නැවත යන්නෙ මේ නො දකිනකම, අනවබෝධය නිසා මයි.

ඇහැ, කත, දිව, නාසය, ශරීරය, මනස කියන ආධ්‍යාත්මික ආයතන හය විතරක් පිරිසිදු දකින්න. ඉතිරි නුවණවල් වික ඔක්කොම එතන තියෙයි. සසරින් ම මිදෙන්න පුළුවන් වෙයි. එක තැනක වත් ඔබට හරියට නුවණක් ඇති වෙලා නැති නිසයි ඔබ තවම සසරෙ ඉන්නෙ.

ආධ්‍යාත්මික වස්තු ගැන මෙහෙම නුවණක් ඇති කරගත්තොත් ඔබට ඒකාන්තයෙන් හම්බ වෙනව ඇහැ අනිදර්ශනයයි, ඇහැ කියන්නෙ දකින්න පුළුවන් දෙයක් නෙමෙයි, පෙර නො තිබී ම හටගෙන ඉතිරි නැති ව ම නැති වෙනවා ය කියන නුවණ එනවා. ඒ තුළින් වෙන්නෙ ඇහැ කෙරෙහි තණ්හා, මාන, දිව්යි කියන ක්ලේශ පවත්වාගන්න බැරි වෙන එක. ඇහැ කෙරෙහි ප්‍රපංච ධර්ම ඇති කරගන්න බැරි වෙනව. ඒ කියන්නෙ ඇහැ ඇති කරගන්න හේතු වික නැති වුණොත් ඇහෙන් ඔබ මිදෙනව. ඇහෙන් මිදුණ කියන්නෙ ජාති, ජරා, මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්සයන් ගෙන් මිදෙනව.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනව, මහණෙනි, ඇස ඇවිළගන්නා ලදි. මොකකින් ද? ජාතියෙන් ඇවිළගන්නා ලදි. ජරාවෙන් ඇවිළගන්නා ලදි. ව්‍යාධියෙන් ඇවිළගන්නා ලදි. මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්ස, උපායාසයන් ගෙන් ඇවිළගන්නා ලදි. රාගයෙන් ඇවිළගන්නා ලදි. ද්වේශයෙන් ඇවිළගන්නා ලදි. මෝහයෙන් ඇවිළගන්නා ලදි.

එහෙනම් ඇහැ උපන්න ය, ඇහැ තියෙනව ය කියන්නෙ මොකක් ද? දුක් උපන්න, දුක තියෙනව කියන එක. ඇහෙන් නො මිදුණොත් දුකෙන් නො මිදුණා. ඇහැ උපදවාගත්තොත් දුක උපදවාගත්තා.

එහම නම් හොඳට දකින්න ඕන ඇහැ, කත, දිව, නාසය, ශරීරය ආදී වස්තු ගැන බුදුරජාණන්වහන්සේ පෙන්වපු ආකාරයේ නුවණ ඇති වස්තු ගැන බුදුරජාණන්වහන්සේ පෙන්වපු ආකාරයේ නුවණ ඇති කරගන්න ඔබට බැරි වුණොත් ඔබ ඇහෙන් මිදෙන්නෙ නෑ. කනෙන්, දිවෙන්, නාසයෙන්, ශරීරයෙන්, මනසින් මිදෙන්නෙ නෑ. මේවායින් මිදෙන්න නම් ඒ වස්තූන් ආධ්‍යාත්මික ධර්ම කියන නුවණ ඔබට එන්න

මීන. මහාභූතයන් නිසා පවතින උපාදාය රූපයන් කියන නුවණ එන්නට මීන. පෙර නො තිබීම හටගෙන ඉතිරි නැති ව ම නැති වන බවට නුවණ එන්න මීන. අනිදර්ශනය - දකින්න කවර දා වත් පුළුවන්කමක් නැ කියන නුවණ එන්න මීන.

හතර ඉරියව්වක එහෙම පරිහරණය කරන ඇහැක් තියෙනව එහෙම නෙමෙයි. උපන්න දවසෙ ඉඳල මරණයෙන් අවසන් වන තැන දක්වා පරිහරණය කරන, පවතින ඇහැක් තියෙනව නෙමෙයි. එහෙම වුණොත් අනිත්‍යය දකින්න වෙන්නෙ පෙට්ටියෙ දි. පෙට්ටියෙ දි කොහාමටත් පෙනෙන්නෙ නැහැ නෙ. අනිත්‍යය කවර දා වත් දකින්න බැරි එකක් වෙනව. එහෙනම් ඇහේ අනිත්‍යය බලන්න වෙන්නෙ වෙන ජීවිතයකට ගිහින් ද?

බුදුරජාණන්වහන්සේ ඇහැ කියල දක්වුවෙ හතර ඉරියව්වෙ ම පවත්වන අපි අද ඇහැ කියල කියන දේ නෙමෙයි.

නිත්‍ය බව තුළ අනිත්‍යය කියල සජ්ඣායනා කළාට, හතර ඉරියව්වෙ ම පවතින ඇහැක් දකිමින්, ඇහැ අනිත්‍යය කියල හිතුවට කවර දා වත් අපි ඇහෙන් මිඳෙන්නෙ නැහැ.

මීන ම කෙනකුට තර්කානුකූලව හිතල බලන්න පුළුවන් කාරණා ටිකක් මම මතක් කළේ. මේ විදියට පරීක්ෂණ කරල, තියෙන ඇහැ කොහෙ ද කියල බලන්න. එහෙම බලන කොට තේරෙයි, ඔබට ඇහැ වැරදිලා කියල. ඇහැ කියල, ඇහැ නො වන දේ ගැනයි ඔබ හිතාගෙන ඉන්නෙ.

ඇහැ ගැන තවම ඔබට නුවණ නැ. එය ලබන්න උත්සාහවත් නැ. එහෙනම් ඒ නුවණ ඇති කරගන්න කවරු හරි උත්සාහවත් වෙනව නම් ඒක හරි වටිනව.

මේ දේශනාවෙහි ඇතුළත් කරුණු වැඩිදුර පැහැදිලි කර ගැනීම පහසු වීම පිණිස සුදස්සන ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් මේ ධර්ම කාරණා ම අරභයා බෞද්ධයා නාළිකාවෙහි පැවැත්වූ ධර්ම දේශනාවක් මේ

පොතෙහි අවසානයට ඇතුළත් කර ඇත.

(53 පිටුවේ සිට)

10

2012.05.15 දින බෞද්ධයා භාලිකාවෙන් ප්‍රචාරය වූ ධර්ම දේශනාව

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

"අජ්ඣත්ත ධම්මේ වචන්තනෙ පඤ්ඤා වසුන්තානත්තෙ ඤාණං කථං අජ්ඣත්තං ධම්මෙ වචන්තෙති - වසුං අජ්ඣත්තං වචන්තෙති සෝතං අජ්ඣත්තං වචන්තෙති සාණං අජ්ඣත්තං වචන්තෙති, ජීව්හා අජ්ඣත්තං වචන්තෙති කායං අජ්ඣත්තං වචන්තෙති මනෝ අජ්ඣත්තං වචන්තෙති"

ශ්‍රද්ධා බුද්ධි සම්පන්න කාරුණික පිංචතූනි, අද දින මේ පිංචත් පිරිස විශේෂයෙන් මේ රැස්වෙලා සුදානම් වෙලා ඉන්නේ අප ශාන්තිනායක අමාත්‍යාණි ලොචතුරා බුදු පියාණන් වහන්සේ සර්වඥතා ඤාණයට පත්වෙනකොට ඇති කරගත්ත ඤාණ 73 ක් තියෙනවා. ඒවාට කියනවා තෙසැත්තෑ ඤාණ කියලා. ඒ සෙසැත්තෑ ඤාණ පිළිබඳ ධර්ම දේශනා මාලාවේ තවත් එක් ඤාණයක් දැන ගන්න ශ්‍රවණය කරන්න.

ඒ තෙසැත්තෑ ඤාණ අතරින් 15 වෙනි ඤාණය වූ "වසුන්තානත්ත

ඥාණය" ගැනයි අද අපිට දැනගන්න තියෙන්නේ. පිංචතුනි, චක්ඛු නානත්ත ඥාණය දැනගන්න කළින් අපිට පොඩි කාරණාවක් දැනගන්න වෙනවා පිංචතුනි. මේ තෙසැත්තෑ ඥාණ 73 ම අවබෝධ කරගන්න නිසා පිරුණු නිසා බුදුරජාණන්වහන්සේ සර්වඥතා ඥාණය ලබා සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වුනා. ඒ සම්බුද්ධත්වය කියන ධර්මතාවය සම්පූර්ණ වුනේ මේ ඥාණ 73 තළින් එතකොට එයින් ඥාණ 06 ක් ශ්‍රාවක අසාධාරණයි. ඒ කියන්නේ ශ්‍රාවකයන්ට අයිති නෑ. බුදුරජාණන් වහන්සේට පමණක් සාධාරණයි. ඉතුරු ඥාණ 67 ශ්‍රාවක සාධාරණයි. ශ්‍රාවකයන්ටත් අයිතියි. ඒ ඥාණ අතරින් මේ චක්ඛු නානත්ත ඥාණය උපදවා ගන්නහමයි පිරුණහමයි අරහත්වයට පත්වෙන්නේ. එහෙමනම් අරහත්වයට පත්වීමට සසර දුක්ඛිනි නිවන්ටත් නම් මේ ඥාණ අපි තුළ ඇති කරගන්න ඕන. උපදවා ගන්නට ඕන.

ඉතිං අද දවසේදී අපි චක්ඛු නානත්ත ඥාණ කියන්නේ මොකක්ද, ඒ අරහයා කොහොමද අපි නුවණ ඇති කරගන්නේ, ඒ වස්තූන්ගේ නානත්වය මොකක්ද, වස්තු කියන්නේ මොකක්ද කියලා ඒ පිළිබඳ අපි ටිකක් දැනගන්නට උත්සාහ වෙමු. ඒ නුවණ අපි තුළ ඇති වුනොත් තමයි ඇති කරගන්නොත් තමයි ඒවස්තූන් කෙරෙහි ක්ලේශයන්ගෙන් ආශ්‍රවයන්ගෙන් අපේ හිත මුදාගෙන නිවන් දකින්නට පුළුවන් වෙන්නේ එහෙම නම් මේ තෙසැත්තෑ ඥාණ වලදී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නුවණක්ම අපි සජ්ඣායනා කරමින් අසමින් යනවා නෙමෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟද තියෙන ශ්‍රාවකයන්ටද සාධාරණ නුවණවල 67 කුත් ඒ නුවණවල් අතර තියෙන ලක්ෂණ ටික ගති ටික හොඳට බලා අවබෝධ කරලා එහෙතනම් ඒ නුවණ අපතූලද මෙන්න මෙහෙම ඇති කර ගෙනයි සසරින් මිදෙන්නට වෙන්නේ කියන නුවණ ඇති කරගන්නට ඕන.

එහෙතනම් අද දවසේදී මේ පිංචතුන් මේ ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟ තියෙන තෙසැත්තෑ ඥාණයන්ගේ වස්තු නානත්වයේ නුවණ දැනගන්නවා කියන තැනකින් එහෙම නෙවෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟ තියෙන ශ්‍රාවකයෙක්ද ඇති කරගෙන සසරින් මිදෙන්නට ඕන නුවණක් ගැනයි අපි මේ දැන ගන්නට යන්නේ.

අද ඒ වස්තු මොනවාද, ඒ ගැන ඇති කරගන්න නුවණ මොකක්ද, කොහොම ඇති කරගන්නොත්ද මිදෙන්නේ කියන කාරණාව අපි තේරුම්කර ගන්නට ඕන. තේරුම් කරගන්නහම භාවනා කරනවා කියලා කියන්නේ මේ ඥාණය නිසාම ඔයගොල්ලන්ට නිවන් මග පාදෙනවා කියන එක. සසරින්මිදෙන්නට වස්තු පිළිබඳ සම්මර්ෂණය කරලා ඒ නුවණ ඇති කරගන්නේ කොහොමද කියන අදහස අද අපි ඇති කරගන්න ඕන. මේ ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්නේ ඒ සඳහායි කියන අවබෝධයෙන් අපි ධර්ම ශ්‍රවණය කරන්නට ඕන.

ධර්මයත් ව්‍යවස්ථාපනය කරන එකට විනිශ්චය කරන එකට, නිශ්චය කරන එකට තීරණය කරන එකට, කියනවා වච්ඡානාතත්තේ ඥාණය කියලා. මොනවද, අධ්‍යාත්මික ධර්ම, කොහොමද ව්‍යවස්ථාපනය කරන්නේ. වක්ඛුං අජ්ඣාතං වචන්තෙති සෝතං අජ්ඣාතං වචන්තෙති සාණං අජ්ඣාතං වචන්තෙති, ජීවිතා අජ්ඣාතං වචන්තෙති කායං අජ්ඣාතං වචන්තෙති මනෝ අජ්ඣාතං වචන්තෙති.

ඇස ආධ්‍යාත්මික ධර්මයක් කන, දිව, නාසය, ශරීරය, මනස අධ්‍යාත්මික ධර්මයන්. පිංචතුනි, මේ ආධ්‍යාත්මික ධර්ම හොඳට සිහි කරගන්නොත් අපිට ඒ නුවණ ඇති කරගැනීමට පුළුවනි. ඒ නුවණ ප්‍රමාණවත් අනාගාමී ඵලයට පත්වෙන්න. ඒ තරම් වටිනා දහමක් මේ තුළ තියෙනවා. මේ නුවණ ඇති කරගන්නොත් ඒ තරම් වටිනා ධර්මතාවක් යෙදෙයි.

එතකොට අපි හොඳට තීරණය කරන්න ඕන අපිට නුවණ එන්න ඕන ඇස කියන එක ආධ්‍යාත්මික ධර්මයක් කන, දිව, නාසය, ශරීරය, මනස ආධ්‍යාත්මික ධර්මයක් තමා තුළ තියෙන ධර්මයන් ඇස, කන, දිව, නාසය, ශරීරය, මනස කියා මේ ධර්මතා 06 තමා තුළ වූ ආධ්‍යාත්මික ධර්මතා හැටියට එය විනිශ්චය කරන්න ඕන.

විශේෂයෙන් හොඳට මතක තියාගන්න වස්තු කියලා කියන්නේ සිතට විඤ්ඤාණයට පිහිටා සිටින්නට උපකාර කරන අර්ථයෙන්

ඇස වක්ඛු විඤ්ඤාණයට ආධාරක අර්ථයෙන් පිහිටා සිටින උපකාර අර්ථයෙන් වච්ඡු

- කන** සෝත විඤ්ඤාණයට, ආධාරක අර්ථයෙන් පිහිටා සිටින උපකාර අර්ථයෙන් වත්තු
- දිව** ජීවිතා විඤ්ඤාණයට, ආධාරක අර්ථයෙන් පිහිටා සිටින උපකාර අර්ථයෙන් වත්තු
- නාසය** ගාන විඤ්ඤාණයට, ආධාරක අර්ථයෙන් පිහිටා සිටින උපකාර අර්ථයෙන් වත්තු
- ශරීරය** කාය විඤ්ඤාණයට, ආධාරක අර්ථයෙන් පිහිටා සිටින උපකාර මනස අර්ථයෙන් වත්තු

ඇස, කන, දිව, නාසය, ශරීරය, මනස වස්තු කරගෙනයි විඤ්ඤාණය උපදින්නේ

ඇස වස්තු කරගෙන වක්ඛු විඤ්ඤාණය
කන වස්තුකරගෙන සෝත විඤ්ඤාණය
දිව වස්තු කරගෙන ජීවිතා විඤ්ඤාණය
නාසය වස්තු කරගෙන සාණ විඤ්ඤාණය
ශරීරය වස්තු කරගෙන කාය විඤ්ඤාණය
මනස වස්තු කරගෙන මනෝ විඤ්ඤාණය

එතකොට ඒ වස්තු 06 ට කියනවා ආධ්‍යාත්මික වස්තු කියලා.

ඊට පස්සේ කථා. වක්ඛු. වච්ඡෙථි, කථා. සෝතං. වච්ඡෙථි, කථා. සාණං. වච්ඡෙථි කථා. ජීවිතා වච්ඡෙථි ඇහැ කොහොමද ව්‍යවස්ථාපනය කරන්නේ ඇහැ කොහොමද නුවණින් දකින්නේ කොහොමද ඇහැ විනිශ්චය කරන්නේ.

ඇහැ කියන එක අවිජ්ජා සම්භූතං.

ඇහැ අවිද්‍යාවෙන් හටගත් එකක් ඇහැ තණ්හාවෙන් හටගත්ත එකක්. ඇහැ කර්මයෙන් හටගත්ත එකක්. ඇහැ ආහාරයෙන් හටගත්ත එකක්. ඇහැ සතර මහා භූත නිසා හටගත්ත උපදාය රූපයක් කියලා ඇහැ ගැන නුවණ ඇති කරගන්නට ඕන.

ඇහැ - අනිත්‍ය දෙයක්, ඇහැ අස්ථිර දෙයක්
ඇහැ - අශාස්වත දෙයක්, ඇහැ අද්ධව දෙයක්

හැටියට දකින්නට ඕන මෙන්න මේ විදියට තීරණය කරන්න ඕන මනසත් ඔය කියන විදිහට. ඔය කියන ක්‍රමයට අවිද්‍යාවෙන්, කර්මයෙන්, තණ්හාවෙන් ආහාරයෙන් හටගත්ත එකක් ලෙස තීරණය කරන්න ඕන.

මම ආයතන හයම විස්තර කරන්නැ කාලය සීමිත නිසා. ඇහැ මුල් කරගෙන වටිනා කරුණු ටිකක් මේ පිංවතුන්ට විස්තර කරලා දෙන්නං ඒ ආකාරයට අනිත් ඒවා තේරුම් ගන්න උත්සහවත්ත වෙන්න.

අපි බලමු ඇහැ කියන ආයතනය වස්තුව කොහොමද අවබෝධ කරගන්නේ පිරිසිදුව දකින්නේ කියලා නුවණ ඇතිකර ගන්නේ කොහොමද කියලා.

ඇහැ අවිජ්ජා සම්භූතං කිව්වේ මොකක්ද? ඇහැ කියන එක අවිද්‍යාවෙන් හටගත්ත එකක් කියනවා. "අවිද්‍යාව" කිව්වේ මොකක්ද? ඇහැ කියන එක නොදන්නකමම නොදකිනකමම ඇහැ ඇතිවෙන්න හේතුවක් අපිට හිතෙයි. ඇහැ අපි දන්නාදද කියලා, ඇහැ අපි දකින්නාදද කියලා, ඇත්තටම ඇහැ දැක්කොත් දැනගත්තොත් සාමාන්‍ය ලෝකයේ අපි මෙව්වර කල් ජීවත් වෙව්ව ඇහෙන්න අපි මිඳෙනවා. එතකොට බුදුහාමුදුරුවෝ කිව්ව දහම මොනවගේ එකක්ද කියලා අපිට තේරුම් ගන්න පුළුවන්.

ඇහැ අවිද්‍යාවෙන් හටගත්ත එකක් කියලා කියන්න හේතුව ඇහැ පිරිසිදුව නොදකිනකමම ඇහැ කියන ධර්මතාවයෙන් නොදන්න කමම ඇහැ ඇතිවෙන්න හේතුවක් නිසයි. ඇහැ කමම සම්භූතං කියලා කියන්න හේතුව ඇහැ ගැන නිමිත්තක් තියන එකට ඇහැගැන සටහන් තියෙන එකට ඇහැ ගැන හිතන්න පුළුවන්කම, ඇහැ ගැන හිතන්න කරන්න පුළුවන් ධර්මතා යෙදෙන එකම ඇහැ ඇහැ ඇතිවෙන්න හේතුවක් නිසයි. කන බොන ආහාරද ඇහැ ඇතිවෙන්න උපකාර තවත් හේතුවක්. එතකොට අවිද්‍යා ඇතිතාක්, කර්මය ඇතිතාක් ආහාර ඇතිතාක් තණ්හාව ඇතිතාක් පිංවතුනි ඇහැ කියන එක හැදෙනවා ඒ වගේම කන, නාසය, දිව, පිංවතුනි ඇහැ කියන එක හැදෙනවා ඔය ධර්මතා 06 හැදුනා කියලා ශරීරය, මනස කියන එක හැදෙනවා ඔය ධර්මතා 06 හැදුනා කියලා

කියන්නේ ආධ්‍යාත්මික වස්තු 06 හැදුනා කියන එක. ආධ්‍යාත්මික වස්තු 06 හැදුන කියලා කියන්නේ කෙනෙක් උපන්න කියලා කියනවා. ජාතිය කියලා කියනවා. ජාතිය කියලා කියන්නේ ජරා මරණ ඉපදුනාකියලා කියනවා. එතකොට මේ ආධ්‍යාත්මික ආයතන 06 පහළ වීම කියලා කියන්නේ ජාති ජරා මරණයන්ගේ පහළ වීම දුකේ පහළ වීම.

එහෙනම් දුක නැති කරන්න බෑ ජරා මරණ නැති කරන්න බෑ. ජාතිය එහෙම නැත්නම් මේ ආයතන 06 පහළ වීම නැති කරන්න බෑ. ආහාර කර්ම, තණ්හා, අවිද්‍යා කියා හේතු වික ඇතිනාක් එයින් මූලික වෙනවා අවිද්‍යාව. අවිද්‍යාව කියන එක මම මතක් කළා ඇහැ ගැන නොදන්නා කමම හේතුවයි. ඇහැ ගැන කර්ම නිමිති ඇති කර ගන්න. ඇහැ ගැන නොදන්නා කමම හේතුවයි ආහාර ඇති වෙන්න.

පටිච්ච සමුප්පාදය බලන්න, "අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණ පච්චයා නාමරූපං නාමරූප පච්චයා සළායතනං" මේ ආයතන වික පෙන්නලා හැදෙන හැටි පෙන්වනවා. එතකොට "අවිජ්ජා නිරෝධෝ සංඛාරා නිරෝධෝ සංඛාර නිරෝධා විඤ්ඤාණ නිරෝධෝ විඤ්ඤාණ නිරෝධෝ නාම රූප නිරෝධෝ නාම රූප නිරෝධෝ සළායතන නිරෝධෝ" කියලා මේ ආධ්‍යාත්මික වස්තු නිරුද්ධ වීම පෙන්වනවා. එතකොට අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වීමෙන් මේ වස්තු නිරුද්ධ වෙනවා. එතකොට අපි අවිද්‍යාව නැති කරන්නනම් ඇහැ ගැන කොහොම නුවණක්ද ඇති කරගන්න ඕන.

ඇහැ පරිඤ්ඤායා වෙන්න ඕන එකක්, ඇහැ පිරිසිදුව(පිරිසිදු) දකින්න ඕන එකක්, කියලා මම මතක් කළා. හැම ආයතනයක්ම විස්තර කරන්න කාලය අපට නෑ. ඒනිසා මම මේ ඇහැ ගැන කරන පරියායෙන්ම විස්තරයෙන්ම කත, දිව, නාසය, ශරීරය, මනස කියන විකත් දැනගන්න.

ඒක හොඳට පෙන්වනවා අභිධර්මයේ ඇහැ අනිදර්ශනයයි. ආධ්‍යාත්මිකයි. "අජ්ඣත්තං සප්පට්ඨං අනිදස්සනං" ඇහැ කියන එක තමා තුළ තියෙන එකක්, දකින්න බැරි එකක් කියලා ධර්මයේ පෙන්නන විදිහට තමා තුළ වූ දකින්න බැරි ඇහැක් කියලා කියන එක හරියට තීරණය කළොත්

අවබෝධ කළොත් ඔයගොල්ලො හරියට ඇහැ දැකලා නැති වෙන්න ඕන. ඇහැ නොදකින්න ඕන. ඇහැක නිමිති නැති වෙන්න ඕන.

ඇහැ කියන එක හම්බ වුනොත් කෙලෙස් යෙදෙන්නේ. ඇහේ අනිදර්ශන බව දැක්කොත් අපි ඇහැ ගැන කෙලෙස් ඇති කරගෙන තියෙන්නේ කෙලෙසකට කියලා තේරෙනවා. ඔයගොල්ලන්ට දැන් ඇහේ රූප බලන්න පුළුවන් උනාට ඇහෙන් ඇහැ බලන්න පුළුවන්ද. බෑ නේද. එහෙනම් අතිතයේදීත් අපිට ඇහැ පෙනිලා තියෙනවද? නෑ අනාගතයෙන් ඒත් නෑ. ජේන්නෙන නෑ. හොඳට බලන්න ඇහැට බලන්න පුළුවන් රූප විතරයි.

අපි කැඩපතක් ඉදිරියට ගියාම කැඩපත තුළ තියෙන රූපෙ පෙනෙයි. මේ ආධ්‍යාත්මික රූපය නිසා කැඩපතට වැටෙන රූප දැකලා මේ මගේ ඇහැ කියලා අපි නිමිත්තක් ඇතිකරගෙන තියෙන්නෙ බාහිර රූපයට ද වටිලා. හොඳට බලන්න කැඩපතට වැටෙන ඡායාව ඇහැද? නෑ එහෙම නැත්නම් තව කෙනෙක්ගේ ඇහැක් දිනා බලා මගේ ඇහැත් මේ වගේ කියලයි අපි හිතාගෙන ඉන්නේ. අද දවසේදී අපිට ඇහැ ගැන කියන්නේ මනෝමය දැකීමක්. නමුත් ඇහැ කියන ඒකේ යථා ස්වභාවය අපට දැනගන්න සිහිකරගන්න බැරි ඇහැක් වෙන්න ඕන.

මම ඕකට උපමාවක් කියනවා නම්, අවුරුදු 4-5 ක පුංචි දරුවෙක් හිටියොත් මේ පුංචි දරුවට තියෙනවද දැනුමක් මේ මට වතුගවුවක් කියලා එකක් තියෙනවා. මගේ වතුගවු දෙක මෙතන මෙහෙමයි කියලා. නැත්නම් මගේ වතුගවුවක් අනිත්‍යයි කියලා. වතුගවු ගැන නිමිත්තක් හෝ සටහනක් එයාට තියෙනවද? ඒ ගැන එයාට හිතන්න හෝ කියන්න හෝ කරන්න පුළුවන් ද? බෑ නේද? නමුත් වතුගවුවකින් කෙරෙන්නට ඕන කටයුතු වික කෙරිලා නැත්ද? කෙරිලා තියෙනවා. නමුත් ඒ ගැන නම්නි නෑ. හැම වෙලාවෙම පුරාණ කර්මයෙන් හටගත්ත විකේ ස්වභාවය තමයි සිහිම් කීම් කරන්න බෑ. ඒවා ගැන හිතන්න කියන්න කරන්න පුළුවන් නම් එය නව කර්ම.

ඔන්න පුංචි ළමයාට මට වතුගවුවක් තියෙන්නේ. හදවතක් තියෙනවා කියලා හිතන්න දන්නෙත් නෑ. කියන්න දන්නෙත් නෑ. කරන්න දන්නෙත්

නැ. රාග වශයෙන් හෝ ද්වේශ වශයෙන් හෝ අනිත්‍ය වශයෙන් දුක් වශයෙන් හිතන්න කියන්න කරන්න දන්න නැ. එයාට එයාගේ ලෝකේ එහෙම එකක් නැ. අනිමිත්තයි. හොඳට මේ කාරණය දිහා බලන්න. එයාට නොතේරෙන නිමිති නැති අනිමිත්ත ස්වභාවයේ තිබිලා නමුත් ජීවත් වෙන්න උදව් වෙලා තියෙනවා.

මේ ඇහැත් එමෙයි. අපි කියමු ඒ ප්‍රංචි ළමයා ටිකක් ලොකුවෙලා මිනියක් කපන දිහා බලල හරි වීඩියෝ පටියකින් හරි බලල මේ තමයි වකුගඩුව. මේ තමයි වකුගඩුවේ හරස් කඩ කියලා. ඔන්න දැනුමක් නිමිත්තක් ඇති කරගන්නවා. දැන් එයාට දැනුමක් නිමිත්තක් ඇති වෙනවා. එයා හිතගෙන ඉන්නවා මං ගාව තියෙන වකුගඩුව ගැන මම දන්නවා කියලා. නමුත් ඔය දැනුම නැති කාලේත් වකුගඩුව තිබුණේ. නමුත් දැන් එයාට වකුගඩුවක් කියලා හිතන්න කරන්න පුළුවන් නිමිති සහිත දෙයක් තියෙනවා හොඳට බලන්න. දැන් එයාට වකුගඩුව කියලා යමක් සිහියට එනවානම් ඒ තිබුණ වකුගඩුවද ඒකට අදාළ දෙයක්ද?

පිංචකුනි, ඔය ටික තමයි නව කර්ම කියලා කියන්නේ. තියෙන වකුගඩුව අනිමිත්ත ස්වභාවයෙන් තමන්ට නොදන්න ස්වභාවයෙන් ආධ්‍යාත්මිකව තිබිලා. නමුත් මරණයට පත්වෙනකොට ඒක නැතිවෙලා යනවා. දැන් වකුගඩුව ගැන දැනුමක් තියෙනවා නම් ඒ මේ තියෙන වකුගඩුව නෙමෙයි, අළුත් වකුගඩුවක් හදාගන්න තියෙන දැනුම.

ඔය වගේ තමයි, මේ ඇහැ කියන එක පුරාණ කර්මයෙන් හටගත්ත දෙයක්. මේ ඇහේ ස්වභාවය තමයි අපට හිතන්ඩ බැරි කියන්ඩත් බැරි නිමිති නැතිතැනකයි ඇහැ තියෙන්නේ. ඒ ඇහැ ගැන කැඩපතකින් හෝ නව රූපයක් දිහා බලලා හෝ මෙන්න මේකයි ඇහැ කියන්නේ කියලා අපි ගාව දැනුමක් තියෙනවා. අපි කියමුකෝ අපිට ඇහැ හිතෙන් ජේන්න පුළුවන්තේ. හොඳයි බලන්න ඒ ජේන ඇහැ මේ ඇහැනම් කොහොමද අපිට හිතෙන් පෙනුනේ මේ ඇහැ හිත ඇතුළට ගියාද නැ නේද? නමුත් ඔන්න ඔය හිතෙන් ජේන ඇහැ තමයි අපි ඇහැ කියලා හිතාගෙන ඉන්නේ. ආධ්‍යාත්මික ඇහැ අපි දන්නෙවත් නැ. එතකොට කැඩපතක් දිහා හෝ මෙන්න මේකයි ඇහැ. මේ මගේ ඇහැමයි කියලා අපි හිතාගෙන ඉන්නවා. ඔන්න ඔය මට්ටමේ ඇහැට තමයි කෙලෙස්

ඇතිකරගන්න පුළුවන්.

නමුත් "වක්කු වවසෙති" ඇහැ පිරිසිදුව දකින්න යියොත් ඔයගොල්ලන්ට ඇහැ කියන එක අනිදර්ශන ධර්මයක් හැටියට දකින්න වෙනවා. මේක මම කියන දෙයක් නෙමෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේම දේශනා කරන ධර්මය. ඇහේ යථාර්ථය මොකක්ද අනිදර්ශනයයි. කවදාවත් දකින්න බැ අන්න ඒ විදහට ඇහැ ගැන දැනුම තිබුනොත් දැනුම ආවොත් මේ ඇහැ අරභයා තියෙන කෙලෙසුන්ගෙන් මිදෙන්න පුළුවන්.

අපි මෙහෙම කාරණාවක් බලමු. ඇහැක් රූපයක් ගැටිලා උපදින හිතට කියන්නේ වක්කු විඤ්ඤාණය කියලා නේද? ඒවගේ කයත් පොට්ඨබ්බයත් ගැටිලා උපදින තැනට කියන්නේ කාය විඤ්ඤාණය කියලා. හොඳයි ඇහැ කියන මේ ඇහැ ගන්න. ඇල්පෙනෙන්නක් වගේ මොකක්හරි දෙයක් අරගෙන මේ ඇහැට ඇත්තොත් උපදින හිත මොකක්ද? කාය විඤ්ඤාණය නෙමෙයිද? කයට නෙමෙයිද දැනෙන්නේ මම කියන කාරණය හොඳින් තේරුම් ගන්න බලන්න. දැන් අපි හිතාගෙන ඉන්නේ මේ ඇහැ කියලා. ඇහැට ගැටිලා කාය විඤ්ඤාණය උපදින්න පුළුවන්ද, ඔයගොල්ලෝ ඇහැයි කියන මේ ඇහේ ඕනම තැනකට අනිත්ත ඇතලා බැලුවොත් එත වේදනාව එන්නේ කාය සම්ප්ප්පයෙන් නේද කයත් පොට්ඨබ්බයත් ගැටීම නිසා ඇතිවෙව්ව විඤ්ඤාණය නේ. එතකොට කෝ ඇහැ. අපි මෙව්වර කල් හිතාගෙන හිටියේ මේ ඇහැ කියලා. නමුත් දැන් මෙහෙම ඇඟිල්ල ඇනුනොත් කයත් පොට්ඨබ්බයත් නිසා කාය විඤ්ඤාණය උපන්න නේද? කොයි වෙලාවකවත් අපිට ඇහැකින් එත වේදනාව වක්කු විඤ්ඤාණය ඉපදුනාද නැහැනේ.

එහෙනම් අපි අද මේ ඇහැයි කියන ඇහැ නෙමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්න්නේ. හොඳයි අද අපි කතා කියන තැනකටත් දිව ආදී කියන තැන්වලටත් ඇල්පෙනෙන්නකින් ඇතලා බලන්න සෝන විඤ්ඤාණය, ජීව්හා විඤ්ඤාණය උපදිනවාද කියලා උපදින්නේ කාය විඤ්ඤාණය නේද. එහෙනම් ඒවත් කතා, දිව, නෙමෙයි ඒ නිසා කතා, දිව කියන එකක් අපි හිතාගෙන ඉන්න එක නෙවෙයි.

මෙතනදී පිංවතුනි, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මේ ධර්මය නුවණින් දකින්න කියලා. අනුත්වා සම්භූතං හුත්වාන හවිස්සති ඇහැ සම්මර්ශනය කරනවා කියනකොට පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතුරු නැතිවම නිරුද්ධ වෙන ධර්මයක් කියලා දකින්න අවබෝධ කරගන්න ඕන. දිව, නාසය, ශරීරය, මනසත් ඒ වගේ පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතුරු නැතිවම නිරුද්ධ වෙන ධර්මතාවයක් හැටියට ව්‍යවස්ථාපනය කරගන්න ඕන.

නමුත් අද දවසේදී අපට ඉඳගෙන හිටගෙන ඇවිදින හතර ඉරියව්වෙන්ම පවතින පවත්වන්න පුළුවන් ඇසක්, කනක්, දිවක්... අපට තියෙනවානේ. ඒ කියන්නේ ආධ්‍යාත්මික වස්තු ගැන අපිට නුවණ නෑ වස්තුනානත්වයේ ඥාණය අපට නෑ කියන එක. වස්තු නානත්වයේ නුවණ අපට තිබුණොත් මේ වස්තු අරභයා කෙලෙස් පවත්වන්න බෑ. ඒ කියන්නේ තණහා මාන දිවයි ඇතිවෙන්නේ නෑ කියන එක. පෙර නොතිබීම හටගත් එකක් ඉතුරු නැතිවම නිරුද්ධ වන එකක් ඇහැ කියන එක පෙරතිබුණත් නෙමෙයි. පෙනිලා ඉවරවෙනකොට ඇහැ කියන්නවත් නෙමෙයි. කියන තැන නුවණ එළඹ සිටියොත් තමයි කවදාහරි දවසක සසරින් මිදෙන්නේ.

වස්තූන් ගැන එබඳු නුවණක් ඔයගොල්ලන්ට ඇති වෙච්ච දවසක 67 ක්වු නුවනවල වස්තු නානත්ත දන්නා නුවණ පිරුණු දවසට ඒ නුවණ නිසා ඔය අයට මේ වස්තු කෙරෙහි තියෙන තණහාව දුරුකරලා නිවන් දකින්න පුළුවන්. එතකොට මේ වස්තූන්ගේ මිදුනේ එහෙමනැත්තම් සළායතන නිරෝධ කරේ මරණින් පස්සේ නෙමෙයි මේ ජීවිතේමයි. ඒ නොතිබීම හටගෙන ඉතුරු නැතිවම නිරුද්ධ වෙනවා කියන මේ නුවණ ඇති කරගත්ත නිසාමයි.

එහෙනම් මේ වස්තු නානත්තවයේ ඥාණය කියන එක බුදුරජාණන් වහන්සේගෙම නුවණක් හැටියට හෝ පාඩමක් හැටියට හෝ නෙමෙයි. අපි මෙය දැකිය යුත්තේ නුවණින් ඇති කරගත යුත්තක්. අපිකෙරෙහි ඇති කරගත යුත්තක්, හැටියට අපි දකින්න ඕන.

නමුත් අද අපි දන්න ඇහැ, මවුකුසින් බිහි වෙනකොටම උපන්නේ ඇහැ ඇතුළුයි. මැරෙණ කොටයි ඇහැ අනිත්‍ය වෙන්නේ. එතකොට

ඇහැ අනිත්‍ය වෙනකොට අපිට ඇහැ පෙන්නෑ ඇයි? අපි මැරිලනේ. නමුත් ඇහැ පරිහරණය කරමින් ඇහේ අනිත්‍ය දකින්න පුළුවන්ද? අද අපි දන්න ක්‍රමයට දකින්න බෑනේ. දැන ගන්න තම් පුළුවන් ඇහැ අනිත්‍යයි කියලා හිතන්නත් පුළුවන්. නමුත් අනිත්‍ය බව තුළ ඉඳගෙනයි මම එහෙම කරන්නේ ඉඳගෙන හිටියත් මට ඇහැ තියෙනවා, ඇවිද්දත් මට ඇහැ තියෙනවා නිදාගෙන හිටියත් හිටගෙන හිටියත් මට ඇහැ තියෙනවා. නිත්‍ය බව තුළ හිටගෙන අනිත්‍ය ගැන කථා කරනවා. නිත්‍ය බව තුළ අනිත්‍ය මනසිකාරයක් කරනවා. අපි අපිවම රවට්ට ගන්නවා.

නමුත් ආධ්‍යාත්මික ව්‍යුහ ව්‍යවස්ථාපනය කරන කොට මෙතෙහි කරනකොට ඔයගොල්ලන්ට හතර ඉරියව්වේ පවතින ඇහැක් තියෙනවා නෙමෙයි. සබ්බේ සංඛාරා අනිච්චා. සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයි. කියන ධර්මතාවයේ පිහිටලා ඇහැ නැමැති ධර්මතාවයද අනිත්‍යයි ප්‍රත්‍යයන්නගෙන් හටගත්ත එකක් ප්‍රත්‍ය නැතිවෙනකොට නැතිවෙනවා. ඇහැ කියන එක උපන්න නිසාමයි. රූපයක් පෙනෙන්නේ. ඇහැ නැතිවෙනකොටම රූපේ නැතිවෙලා කියන දැනුම, නුවණ ඇති වෙන්න වෙයි. එතකොට ඒ නුවණ ඇතිවෙන්න ගියොත් මෙච්චර කල් දන්න ඇහෙන් ඔබ්බට අපිට යන්ඩ වෙයි. අන්න එතකොට තමයි ඇහැ කියන එක උපදාය රූපයක් ආධ්‍යාත්මික ඒකක් පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතිරි නැතිවම නිරුද්ධ වන එකක් හැබැයි අනිදස්සන එකක් මෙන්න මේ ලක්ෂණ ටික කියන ඔයගොල්ලන්ට ප්‍රකට වෙන්නේ අන්න එදාට. සියලු දුකින් මිදෙන්න පුළුවන්.

ඔය විදිහට ඔය පරිඥායෙන්ම අනිත් වස්තු කෙරෙහින් බලන්න උත්සහවත් වෙන්න අපිට මිදෙනවානම් මිදෙන්න වෙන්නේ මෙන්න මේ නුවණ අති කරගෙනමයි. අවාසනාවකට අපට එහෙම නුවණක් නාවට මේ වස්තු ගැන මේ විදිහට බලල තීරණය කරලයි ලෝකයාට සසරින් මිදෙන්න වෙන්නේ. නමුත් මේ කාරණාව දැනුවත් වීමම ලෝකේ බොහෝම අඩුයි. ඉතිං මං අවස්ථාවක් කරගන්නවා ලෝකෙට මේ ටික පෙන්නලා දෙන්න.

ඇහැ කියන එක අනිත්‍ය වර්තමාන අනාගත කියන තුන්කාලෙන් එක කාලයකදීවත් දන්නැති කාලෙකට ගියොත් තමයි ඔයගොල්ලෝ ඇහෙන්

මිදෙනුයේ. ඇහැ ගැන නිවැරදි දැකීමක් ඇති කරගන්න (සම්මා දිවයි) වස්තු නානත්වයේ නුවණ ඇති කරගන්නවා නම්, ඒ නුවණට ඇහැ කියන එක කොහොමද පේන්න ඕන. ඇහැ කියන එක උපදාය රූපයක් උපදාය කියන්නේ මහාගුන පට්ඨි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ නෙමෙයි. ඒ නිසා පෙනෙන විද්‍යාමාන වන දෙයක්. ඒකද පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතුරු නැතිවීම නිරුද්ධ වන දෙයක්. ඒක ආධ්‍යාත්මික ධර්මතාවයක්.

අද ඇහැගැන දැනුමක් තියෙනවානම්, ඒ ඇහැ කියලා දන්න වික අපි ගාව තියෙන කෙලෙසයි. අපිට පුළුවන්කම තියෙනවා ඇස් දෙක වහලා අපේ ඇහැ සිහිකරන්න. හොඳට බලන්න ඒ සිහිකරපු එක මේ තියෙන ඇහැද? කන බොන ආහාරයෙන් හැදුන ඇහැද? නෑ නේද? ඒක මනෝමය සිද්ධියක්. නමුත් මනස තුළ තියෙන ඇහැට රැවටිලා අපි හිතාගෙන ඉන්නේ මේ ඇහැ අපි දන්නවා කියලා. එහෙම දැනීමක් තිබුණොත් තියෙන අවාසියක් තියෙනවා. ඇහැ ගැන මතකය තමයි කම්ම සම්භූත. කියලා කියන්නේ. මගේ ඇහැ මෙන්න මේ වගේ කියලා ඔයගොල්ලන්ට හිතන්න පුළුවන් නම් ඇහැ ගැන නිමිත්තක් තියෙනවා නම් ඕක තමයි නැවත ඇහැක් හදාගන්න තියෙන නිමිත්ත. ඕක තමයි කර්මය. මැරෙන මොහොතේ ඔය ඇහැ සිහිවෙලා තමයි තණ්හාව ඇතිවෙලා නැවත ඇහැක් හදාගෙන යන්නේ.

ඔයගොල්ලෝ අද දවසේදී ඇහැ කියන එකේ නියම අනිමිත්ත ස්වභාවය ඇති කරගන්නොත් - ඇතිකරගෙන තිබුණොත් නැවත ඇහැකට හේතු හදාගෙන යන්නෙ නෑ. මේක තමයි අද පවතින ඇත්ත. ඇහැට හැමදෙයක්ම පෙනුනට ඇහැට ඇහැ පේන්නෑ ඇහැට ඇහැ බලන්න බෑ. එතකොට කවදාවත් නොදැකපු දෙයක් අරහයා අපට කෙලෙස් ඇතිවෙන්න පුළුවන්ද? නෑ. නමුත් "අනිදස්සන" බව නොදකින කම්ම හේතුවයි. ඇහැ කියලා එකක් හදාගෙන ඒ තුළ කෙලෙස් වශයෙන් හැසිරෙන්න. අප ජීවත් වෙනවා කියන සිද්ධියේදී ඇහැ කන දිව නාසය ශරීරය මනස කියන ධර්මතා වික අපි මනෝමයෙන් හඳුනාගෙන ජීවත් වෙන්නේ.

ශ්‍රැතවත් ආර්යය ශ්‍රාවකයා ආයතන කුසල වෙන්න ඕන ආයතනයාගේ

දක්‍ෂ වෙත ඕන කොහොමද ඇහැක් රූපයක් ගැටිලා කාය විඤ්ඤාණය උපදින්නේ නෑ. සෝත, සාණ, ජිව්හා, විඤ්ඤාණ මනෝ විඤ්ඤාණ උපදින්නේ නෑ කියලා හොඳට දන්නවා. කනත් ගබ්දයක් ගැටිලා වක්‍ර විඤ්ඤාණය උපදින්න බෑ කියලා දන්නවා. මේ විදියට හොඳට ආයතන වික තීරණය කළාම ඔයගොල්ලෝ අද ඇහැ කියන තැන මොකක්ද කියලා අවබෝධ කරගනියි.

අද ඇහැ කියන තැනට ඇඟිල්ලෙන් හරි ඉදිකට්ටෙන් හරි ඇණලා බලන්න අපි මෙව්වර කාලයක් ඇහැයි කියලා කියපු ඇහැ කොතැනද කියලා. ඔයගොල්ලන්ට හිතාගන්න බැරිවෙයි.

මෙහෙම හැම තැනකටම ඇතලා ඇතලා බැලුවොත් කාය විඤ්ඤාණය උපදියි. හොඳට නුවනින් පරීක්ෂා කළොත් ඔයගොල්ලන්ට තේරෙනවා කාය විඤ්ඤාණය උපදිනවා නම් ඒ කය හින්දා මිසක ඒක ඇහැ නෙමෙයි. එහෙනම් අපි මෙව්වර කාලයක් ඇහැ කියපු තැන තියෙන්නේ කය. ඇත්තටම එතකොට ඇහැ කෝ කියලා තේරෙයි. ඇහැ කියන එක දකින්න යමක් පෙනෙන බවින්ම පේන ගතියට කියනවා වක්‍ර කියලා. වක්‍ර ධාතු කියනකොට ඇහැ කියන එක ස්වභාවයක් - ස්වභාව අර්ථයක්. ධාතු කියලා කියන්නේ ස්වභාව අර්ථයෙන්.

ඒක ද්‍රව්‍ය වශයෙන් එහෙම පිටින්ම තියෙන දෙයක් හැටියට ඒ ස්වභාවයෙන් දකින්න එපා. අන්තිමට මේ ඇහැ කියන එක ඉදිරියෙන් තියෙන රූපය දකිනවා කියන ස්වභාවය දකින්න. ඇහැ උපන්න එකේ ලක්ෂණය දකින්න රූපය පෙනිලා ඇති. රූප පේන එකෙන් දකින්න ඇහැ ඉපදිලා කියලා. ඇහැ ඇති බවට උපන්න බවට තියෙන සාක්ෂ්‍යතමයි රූපය පෙනුන බව. ඇහැ උපන්නොත් රූපයක් පෙනෙනවාමයි. රූපය තෙපෙනෙනවා කියන්නේ ඇහැ නිරුද්ධයි. ඇහැ කියනව වක්‍ර කියන බව තීරණය කරන්න දර්ශන කෘත්‍යයෙන් වක්‍ර කියන්නේ පෙනෙන බවට, එතකොට මේක ඇත්තද කියන එක ඔයගොල්ලන්ට පෙනෙයි. අර මං කිව්ව වගේ ඉදිකට්ටක් වගේ එකක් අරගෙන අද අපි ඇහැයි කියන එකට ඇතල බැලුවොත් ඇත්තටම අපි ඇහැයි කියන එක ඇහැ නෙමෙයි කියලා තීරණය කරනවා. ඒක ඔයගොල්ලන්ට තේරෙයි.

අන්න ඒවගේ නැතකට දැක්කහම ඔයගොල්ලන්ට ඉබේම තේරෙයි ඇහැ කියන එක දකින්න බැනේ කියලා. මේක බොහොම සිදුම් කරුණක්. මේක ඥාණයක්. මේක ඇතිකරගන්න අපිට තව වටපිටාවකුත් ඕන. සිලයක පිහිටලා යම් විත්තයමටයක් ඕන. ඒ දෙකත් එක්කයි. මේ වස්තුනානත්වයේ නුවණ එන්න ඕන. වස්තු නානත්වයේ නුවණ කියනකොට නිකං මොකක්හරි දැනුමක් එහෙම නෙමෙයි. මේක සසරින්ම මිදෙන අනාගාමී ඵලයට පත්වෙන නුවණක්. ඉතිං මේ නුවණවල් ටික හරියට ඉගෙන ගත්තොත් නිවන කියන පණිවිඩයයි ඔයගොල්ලන්ට හම්බවෙන්නේ. ඉතිං මේ නුවණවල් ටික හරියට ඉගෙන ගත්තොත් නිවණ කියන පණිවිඩයයි ලැබෙන්නේ. එබඳු විදිහට හිතපු නිසයි බුදුරජාණන් වහන්සේ සර්වඥතා ඥාණයට පත් වුණේ.

ඉතින් අද වස්තු නානත්වයේ නුවණ ගැන කථා කළේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නුවණක් ගැනම නෙමෙයි. නැත්නං තෙසැත්තෑ ඥාණ කියලා තියෙනවා කොහේහරි. ඒ තියෙන තෙසැත්තෑ ඥාණයෙන් එකක් වස්තු නානත්වය කියලා නෙමෙයි කෙනෙක් පුද්ගලයෙක් තුල ඉගෙන ගත යුතු අවබෝධ කළ යුතු නුවණක් හැටියට දකින්න මේක.

මම මේක ඉගෙන ගත්තනිසාම සසරින් මිදෙනවා. මේ සසරින් මිදීම දැනගෙන දැකලා මේ නුවණ ඇති කරගන්න. එහෙම උනොත් තමයි මේ නුවණවල් ගැන කථා කිරීම සාකච්ඡා කිරීම දැන ගැනීම ඉගෙන ගැනීම ප්‍රයෝජනවත් වෙන්නේ. නැතිනම් පොතක තියෙන වස්තුනානත්වය ඉගෙන ගත්තහම වස්තු නානත්වය ඉගෙන ගත්ත පද්ගලයෙක් ලෝකෙට බිහිවෙයි. තමුත් පුද්ගලභාවයට දෙයක් වෙලා නෑ. හොඳට මතක තියාගන්න. මේ වස්තු නානත්වයේ නුවණ ආවහම ඒක දැනගත්ත තව පුද්ගලයෙක් බිහිවෙන්න බෑ. මේ දැනුමෙන් පුද්ගලභාවය අතහැරෙන්න ඕන. මේ වස්තු ටික පරිහරණය කරන මම කියන පුද්ගලයෙක් ඉන්නවා කියන එක අතහැරලා වස්තු ටික ගැන නුවණ එන්න ඕන. පුද්ගලයෙක් නිවන් දකිනවා නෙමෙයි පුද්ගලභාවය නැති බව නිවන. අන්න ඒ බව හොඳට තේරුම් කරගන්න ඕන.

වක්ඛං අප්ඤ්ඤාං වච්ඤාං ඇහැ ආධ්‍යාත්මික ධර්මයක් කියලා ඔයගොල්ලෝ පිරිසිදු දකින්න ගියොත් කවදාවත් ඔයගොල්ලන්ට

ඇහෙන් ඇහැ දකින්න බැහැ. මේ ඇහැට සාපේක්ෂ ඉදිරියෙන් වණ රූපයක් පෙනිලා තියෙන්නේ. කණ්ණාඩිය තියෙන වණ සටහන ඉදිරියේ යමක් තියෙනවානම් ජේතවානම් ඒ තියෙන්නේ වණ සටහන. ඇහැ කියන්නේ යමක් පෙන්නන ගතියට. කණ්ණාඩියේ තියෙන ඇහැ කියන ඡායාවට යමක් පෙන්නන්න පුළුවන්කම තියෙනවාද? යමක් පෙන්නන කමටයි ගතියටයි වක්ඛු කියන්නේ ඒක තියෙන්නේ ආධ්‍යාත්මිකවම විතරයි. ඒ නිසා හොඳට මේ ආධ්‍යාත්මික ධර්ම වූ වක්ඛං වච්ඤාං වච්ඤාං කියන වත්පුනානත්ත ඥාණය නිසා විශල වූ ක්ලේශයක් දුරු කරනවා.

ඒ කියන්නේ ඇහැ කියලා සිහිකරලත් ඔයගොල්ලෝ දකින්නේ ධම්මායතනය අපි කියමුකෝ කඩදාසියක තිත්ත ටිකකින් අපි ඇහැ ඇන්දොත් මේ ඇහැද අපි දකින්නේ? ඔය චිත්‍රයක් නෙමෙයිද? චිත්‍රය ඇහැද? ඇහැ කියන්නේ යමක් පෙන්නන ගතියට මිසක ඔය සටහන ඇහැ නෙමෙයි. ඒක කඩදාසියක ඇඳපු චිත්‍රයක්. දැන් ෆෝටෝ එකේ ගහල බිත්තියේ ඇලෙව්වොත් ඒක ඇහැද? ෆෝටෝ එක නෙමෙයිද? දැනුත් අපි රැවිලා ඉන්නේ ෆෝටෝ එකට අපි ඇහැ පිරිසිදු දන්නවාද? ඇහැ නොදන්නනිසා නොදකිනකම නිසා ඇහැ ගැන තියෙන අනවබෝධය නිසාම ඇහැ හදාගන්නේ. ඒ නිසාමයි සසරට ගියේත් යන්නේත් ඔයගොල්ලෝ ඇහැ, කන, දිව, තාසය, ශරීරය, මනස කියන ආධ්‍යාත්මික ධර්ම 06 විතරක් පිරිසිදු දකින්න මේඑක නුවනක් ඇතිකරගත්තහම ඉතිරි නුවණවල් ටික ඔක්කොම මේකට ඇදිලා එයි. මේ සසරින් මිදෙන්න පුළුවන් වෙයි. මොකද මේ එක නුවණක් ගත්තහම සෙසු නුවණවල් මේකට සම්බන්ධ වෙලා තියෙන්නේ එකින් එක.

එතකොට එකතැනකින්වත් අපිට හරියට නුවණ ඇතිවෙලා නැති නිසයි. අපි තවම මේ සසර ඉන්නේ. ඒ නිසා බොහොම මෙහිඳි සහගතව මතක් කරන්නේ මේ තෙසැත්තෑ ඥාණයන්ගේ වස්තු නානත්ත ඥාණය අපිට උපදවා ගන්න පුළුවන්නම් බුද්ධියාණන් වහන්සේ යම් නුවණක් ඇතිකරගෙන ඒ නුවණින් වස්තූන්ගේ නොඇලිලා නොගැටිලා සසර දුකින් මිදිලා සිංහ නාද කරා නම් ඒ නුවන අපි කෙරෙහින් ඇති වුනොත් ඒ වස්තූන් කෙරෙහි නොඇලිලා නොගැටිලා අපටත් දුකින් මිදෙන්න පුළුවන්, බුදුරජාණන්වහන්සේ වස්තූන් කෙරෙහි නොඇලුනේ නොගැටුනේ මේ නුවණ කලින්ම දැක්ක නිසයි.

දැන් අද අපි ඇහැට පේන්නේ බාහිර රූප කියලා කියනවා. තව ටිකකින් මට පේන්නේ ඇහැක් කියලත් අපි කියනවා. මේ ඇහැට පේන්න පුළුවන්ද තවත් ඇහැක් "මේ ඇහැට පේන්නේ රූපයයි" කියලා කියනවා නම් අපි රූපය තුළ ඇහැ දකිනවානම් අපි ඇහැ ආධ්‍යාත්මිකයි කියලා දැකලා තියෙනවාද? නෑ. එහෙනම් අපිට ආධ්‍යාත්මික වස්තු කෙරේ නුවණ ඇතිකරගන්නට ඕන. එතකොට ඒ ඇතිකරගන්න ආධ්‍යාත්මික වස්තු ගැන නුවණින් ඇහැ කියන එක අනිදර්ශනයයි. ඇහැ කියන එක දකින්න පුළුවන් ධර්මයක් නොවෙයි. පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතරු නැතිවීම නිරුද්ධ වන ධර්මතාවයක් කියලා සාක්ෂාත් වෙනවා. ඒ තුළින් ඇහැ කෙරෙහි තණ්හා, මාන, දිව්‍යී කියන කෙලෙස් පවත්වාගන්න බෑ. ඇහැ කෙරෙහි ප්‍රථම ධර්මය ඇති කරගන්න බැරි වෙනවා. ඒ කියන්නේ ඇහැ ඇති කරගන්න හේතු ටික නැති වුනොත් ඇහෙන් මිදෙනවා. ඇහෙන් මිදෙනවා කියලා කියන්නේ ජාති ජරා මරණ ශෝක පරිදේව දුක්ඛ දෝමනස්සයන්ගෙන් මිදෙනවා.

මොකද බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකරනවා සංයුක්ත නිකායේ ආදිත්ත පරියාය සූත්‍රයේ මහණෙනි, ඇස ඇවිල ගන්නා ලදී. කුමකින්ද ජාතියෙන් ඇවිල ගන්නා ලදී. ජරා, ව්‍යාධි, මරණ, ශෝක, පරිදේව දුක්ඛ දෝමනස්ස වලින් ඇවිලගන්නා ලදී. රාගයෙන් ඇවිලගන්නා ලදී. ද්වේශයෙන් ඇවිල ගන්නා ලදී. මෝහයෙන් ඇවිල ගන්නා ලදී කියලා. හොඳට මේ සූත්‍ර කියවලා අධ්‍යයනය කරලා බලන්න එතකොට ඇහැ උපන්නා කියන්නේ ඇහැ තියෙනවා කියන්නේ මොකක්ද? මේ දුක උපන්න දුක තියෙනවා කියන එක. ඇහින් නොමිදුනොත් දුකින් නොමිදුනා ඇහැ උපදවා ගන්නොත් දුක උපදවාගන්න. එහෙම නම් හොඳට දකින්න ඕන ඇහැ. කන, දිව, නාසය, ශරීරය, මනසට කිව්ව වස්තු කියලා මේ වස්තු ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නපු ආකාරයේ නුවණ මයගොල්ලන්ට ඇති කරගන්න බැරි වුනොත් මයගොල්ලෝ ඇහෙන් මිදෙත් නෑ. කන, දිව, නාසය, ශරීරයෙන් මිදෙන්නෙ නෑ. කෙටියෙන් කියනවානම් ජාති, ජරා, මරණ, ශෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දෝමනස්සයන්ගෙන් මිදෙන්නෙ නෑ. දුකින් මිදෙන්නෙ නෑ.

මිදෙන්නනම් මේ වස්තු ගැන ඇත්ත දැනගන්න ඕන. නුවණ ඇතිකරගන්න ඕන. කොහොමද ඇහැ ආධ්‍යාත්මික ධර්මයක් මහාභූත

නිසා පවතින උපාදාය රූපයක් පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතරුනැතිවීම නිරුද්ධ වන ධර්මතාවයක්. ඒ වගේම නුවණත් එන්න ඕන. හතර ඉරියව්වේම පවතින පවත්වන ඇහැක් තියෙන්න බෑ කියලා. මොකද එහෙම උනොත් අනිත්‍ය දකින්න වෙන්නේ පෙට්ටියේදී. අපි පෙට්ටියේ ඉන්නකොටත් දකින්න බෑ. ඒ වගේම අනිත්‍ය කවදාවත් දකින්න බැරි එකක් වෙනවා. ඇයි ඇහැත් එක්කමයි අපේ ඉපදීම. ඇහැත් එක්කමයි අපේ පැවැත්ම. අප ජීවත් වෙනවා කියන්නේ ඇහේ පැවැත්ම. අපි මැරෙනවා කියන්නේ ඇහේ නැතිවීම. එතකොට එහෙනම් ඇහේ අනිත්‍ය බලන්න වෙන්නේ මරණින් පස්සේ වෙන ජීවිතයට ගිහිල්ල වෙනවා. නමුත් අවාසනාවකට එතකොට අපිට දකින්න බෑ තවත් ඇහැක් ඉපදිලා නිසා.

ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇස කියලා පෙන්නුවේ අපි හිතාගෙන ඉන්න සතර ඉරියව්වේම පවත්වන්න පුළුවන් ඇහැකට නෙමෙයි. අපි දන්න මට්ටමේ ඇහැකට නෙමෙයි කියන එක මං අද දවසේ අවස්ථාවක් උපායක් කර ගන්නවා. මේ නුවණ තුළින් මයගොල්ලන්ට ඇත්ත පෙන්නවන්න. ලෝකයාට ඇත්ත පෙන්නවන්න මේ ආධ්‍යාත්මික වස්තු සම්මර්ශනය කරනකොට අද අපිදන්න සීමාවෙන් ඔබ්බට ගිහිල්ලා යථාභූත ස්වාභාවයෙන් මේ වස්තු දකින්න ඕන. මේක මගේ අදහසක් හෝ බුදුරජාණන්වහන්සේගේ අදහසක් නෙමෙයි. ඇත්ත ඒකයි. අන්න ඒ විදිහට ගියොත් තමයි අපිට කවදාහරි දවසක මේ සසර දුකින් අත මිදෙන්න පුළුවන් වෙන්නේ. එහෙම නැතිව අද අපි ඉන්න මට්ටමේ ඉඳල ඒ කියන්නේ නිත්‍ය බව තුළ අනිත්‍යයි කියලා හිතුවට හතර ඉරියව්වක පවතින ඇහැක් දකිමින් කවදාවත් අපි මිදෙන්නෙ නෑ.

ඒනිසා හැමෝම හොඳට මතක තියාගන්න ඕන බුදුරජාණන්වහන්සේ ආධ්‍යාත්මික වස්තු විනිශ්චය කළේ ව්‍යවස්ථාපනය කළේ කොහොමද? ඒ නුවණ ඇති කරගන්න කිව්වේ කොහොමද? කියලා ඒ නුවණ ඇති කරගන්නකොට ඇතිවන ලක්ෂණ ටිකයි මම අද මතක් කළේ. අවස්ථානුකූලව ඒ නුවණ ඒ විදිහට ආවොත් අපි මිදෙනවා. මේක එහෙයි කියලා ඔච්ච වනලා තේරුම් ගන්න ඒකක් නෙමෙයි. ඕනෑම කෙනෙකුට සහේතුකව තර්කානුකූලව හිතලා බලන්න පුළුවන් කාරනා ටිකක් මම අද මතක් කළේ. ඒනිසා හොඳට මේ ඇහැ කියන එක

පර්යේෂණය කරලා බලන්න. එතකොට තේරෙයි තියෙන ඇහැ මොකක්ද කියලා. එහෙම බලනකොට තේරෙයි එහෙනම් අපිට ඇහැ වැරදිලා අපිට ඇහැපේනෙ නැතිවෙලා කියලා. මොකද ඇහැ කියලා ඇහැනොවන දේ ගැන අපි හිතාගෙන ඉඳලා තියෙන නිසා.

එහෙමනම් ඇත්තටම ඇහැ ගැන අපි දන්නෑ. බලන්න උත්සහවත් වෙලා නෑ. තවම අපට ඇහැ ගැන නුවණ නෑ. අද දවසේදී ඒ නුවණ ඔක්කොම ඇති කරගන්න හැටි කියලා දෙන්න මට කාලයක් නෑ. මොකද තව ගොඩක් කරුණු තියෙනවා මේකට එකතු වෙන්න.

ආයතන පිරිසිදුව දකින ක්‍රම අභිධර්මයේ ධම්මසංගණිප්ප කරණයේ තව හොඳට විස්තර කරලා තියෙනවා. ඒ ආධ්‍යාත්මික ආයතන වලින් මිදිලා ඒ අජරාමර නිවන ලබන්නට මේ පිංවතුනට මේ කුසලය හේතු උපනිශ්‍රය වේවා කියන අදහසකුත් ඇති කරගන්නට ඕන. ඉතිං පිංවතුනි, අද දවසේදී අපි අවස්ථානුකූලව දේශනා කළේ සාකච්ඡා කළේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ළග තියෙන තෙසැත්තෑ ඤාණයන්ගෙන් ශ්‍රාවක සාධාරණ ඤාණ 67 ක් තියෙනවා ඒ 67 න් 15 වෙනි ඤාණය වූ චක්‍රු නානත්වයේ ඤාණයයි.

එතකොට මම ආපසු මතක් කරනවා මේ නුවණ බුදුරජාණන් වහන්සේට පමණක් තියෙන නුවණක් හින්දා අපි ඉගෙනගත්ත හෝ නැත්තං පොතේ තියෙන නුවණක් හින්දා අපි ඉගෙන ගත්ත නෙමෙයි. මේ නුවණ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගාව උපදවාගත්ත නිසයි, බුදුරජාණන් වහන්සේ සර්වඥතා ඤාණයට පත්වුනේ. එහෙමනම් ශ්‍රාවකයන්ට සාධාරණයි කියලා කියෙන්නේ ශ්‍රාවකයෙක් රහත් වෙන්න නම් මේ නුවණ මෙහෙමීමම ඇතිකරගන්න ඕන නිසයි.

ඒ හින්දා අර්හත්වයට පත්වෙන්න කැමති නම්, අජරාමර වෙන්න කැමතිනම්, ජරාමරණ වලට අකමැතිනම් හැම කෙනෙක්ම වස්තූන් ගැන නුවණ ඇතිකරගෙන මේ සසරින් මිදෙන්න උත්සාහවත් වෙන්න. ඒ සඳහා මගේ දේශනාව යම් පමණකින් හෝ උපනිශ්‍රය වේවා කියන අදහසක් ඇති කරගන්න ඕනෑ.

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

මේ බුදුන්වහන්සේ දිනපතා ම
කරන අනුශාසනයකි.

“අප්පමාදේන හික්ඛවෙ,
සම්පාදෙථ, දුල්භො
බුද්ධුප්පාදො ලොකස්මිං,
දුල්ලභො මනුස්සත්ත
පටිලාභො, දුල්ලභා
පබ්බාජ්ජා, දුල්ලභං
සද්ධම්මසවණං.”

එහි තේරුම මෙසේ ය.
මහණෙනි, අප්‍රමාදයෙන් යුක්ත
වඩී, ලෝකයෙහි
බුද්ධෝත්පාදය දුර්ලභය.
මිනිසන් බව ලැබීම දුර්ලභ ය.
ක්ෂණ සම්පත්තිය දුර්ලභ ය.
ප්‍රච්ඡන්ධ (පැවිදි බව) දුර්ලභ ය.
සද්ධර්ම ශ්‍රවණය අති දුර්ලභ ය.

ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය
බෞද්ධ මාසික ක්‍රියාශීලී සංසදය

ධර්ම ආයතන පිහිටයි

ISBN 978-955-0854-01-1

9 789550 854011